

http://baophapluat.vn

Pháp luật

VÌ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN VIỆT NAM!

SỐ 168
(9.342)

16/6/2024
XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP

VIỆT NAM

CHỦ NHẬT

Tháng 6 mùa thi

• Nguồn: cdyduochanoi.edu.vn

Trang: 4+5+6+7+8

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

KỶ NIỆM 100 NĂM BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM

Bài 3:

Linh hồn của báo chí cách mạng Việt Nam

□ **TRẦN NGỌC HÀ - TRẦN ĐỨC ANH**

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Nói đến báo chí trước hết là nói đến cán bộ báo chí”, họ là người cán bộ cách mạng, biết đặt quyền lợi của dân tộc, của Nhân dân lên trên hết. Gần 100 năm qua, các thế hệ những người làm báo luôn xứng đáng là những người chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp cách mạng của Đảng và Nhân dân ta.

● *Bác Hồ với các nhà báo năm 1960. (Nguồn: Ảnh tư liệu)*

Đặt nền móng và xây dựng nền báo chí cách mạng

Nói đến đội ngũ nhà báo cách mạng, chúng ta không thể không nhớ đến người thầy của báo chí cách mạng Việt Nam, người sáng lập ra tờ báo Thanh niên - tờ báo cách mạng đầu tiên, đó là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bác Hồ bắt đầu sự nghiệp cách mạng của mình bằng làm báo. Trong hành trình đi tìm đường cứu nước, Người đã học cách làm báo và Người coi báo chí là công cụ sắc bén để phục vụ cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc và nhân loại. Dưới ngòi bút sắc bén của mình, Người đã vạch trần tội ác của bọn xâm lược tại các thuộc địa; đồng thời Người dùng các tờ báo làm công cụ tuyên truyền cho con đường cách mạng giải phóng dân tộc. Nhà báo Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh đã đặt nền móng cho sự ra đời và xây dựng nền báo chí cách mạng Việt Nam.

Tiếp nối tinh thần cách mạng của Người, các thế hệ người làm báo chí cách mạng Việt Nam đã không ngừng nỗ lực, bồi đắp nền báo chí cách mạng ngày một phát triển lớn mạnh, chuyên nghiệp, phục vụ cách mạng, vì Đảng, vì Nhân dân. Đó là sứ mệnh xuyên suốt của đội ngũ người làm báo, tuy nhiên ở mỗi thế hệ khác nhau, những người làm báo chí cách mạng lại có một vai trò, trách nhiệm khác nhau.

Chúng ta có thể kể đến đầu tiên là thế hệ những người làm báo tiên phong. Đây là những người bạn chiến đấu, đồng thời là những học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là những người đã xây dựng và phát triển nền báo chí cách mạng Việt Nam. Chính từ cái nôi dòng báo chí cách mạng 1925-1945, đã có nhiều nhà yêu nước, lãnh tụ cách mạng hoạt động báo chí và sử dụng báo chí như một vũ khí sắc bén, hiệu quả. Họ chính là những cây bút xuất sắc như Trần Phú, Hà Huy Tập, Võ Nguyên Giáp,

Trương Chinh, Hoàng Văn Thụ, Trần Huy Liệu, Phan Đăng Lưu... và là tác giả của nhiều bài viết vẫn còn nguyên giá trị đến hôm nay. Những đóng góp to lớn của những nhà báo - chiến sĩ cách mạng tiền bối đã góp phần đưa đến thắng lợi vĩ đại của Cách mạng Tháng Tám 1945.

Ý thức được vai trò, tầm quan trọng của đội ngũ nhà báo trong sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc, ngay sau khi Cách mạng Tháng Tám thành công, thấy rõ vai trò của đội ngũ làm báo, vì “Nói đến báo chí, trước hết phải nói đến những người làm báo chí”, Bác Hồ và Đảng ta đã chỉ đạo thành lập Đoàn Báo chí Việt Nam, sau đổi thành Đoàn Báo chí kháng chiến. Ngày 21/4/1950, trên cơ sở Đoàn Báo chí kháng chiến, tại chiến khu Việt Bắc, Hội Những người viết báo Việt Nam, tiền thân của Hội Nhà báo Việt Nam hiện nay ra đời, đánh dấu một mốc son trong lịch sử phát triển của Hội và đội ngũ những người làm báo cách mạng Việt Nam.

Trên cơ sở đó, lớp nhà báo thứ hai là những người làm báo chuyên nghiệp vào nghề từ sau Cách mạng Tháng Tám cũng bắt đầu hình thành. Trong giai đoạn hoạt động này họ trưởng thành và trở thành lực lượng chỉ đạo và biên tập nòng cốt của các loại hình báo chí trong cả nước. Đó là những cây bút lớn của báo chí cách mạng Việt Nam như: Hoàng Tùng, Hữu Thọ, Thép Mới, Hồng Hà, Quang Đạm, Phan Quang, Hà Đăng, Thái Duy,... Trong đó, Nhà báo Hoàng Tùng là chủ bút báo Sự thật (1950) và làm Tổng biên tập báo Nhân dân từ năm 1954 đến năm 1982. Ông là nhà báo sắc sảo, chuyên gia thể luận của tờ báo, đảm nhiệm phần quan trọng xã luận của báo Nhân dân trong suốt hàng chục năm. Còn nhà báo Thép Mới đến với báo chí cách mạng ngay vừa kết thúc tuổi trẻ học đường. Thép Mới đã viết và có mặt trong suốt hai cuộc

kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ và những năm đầu của thời kỳ đổi mới. Ông là cây bút chủ lực trong những năm 1947-1950, hăng hái đi các chiến trường, có mặt hầu hết ở các chiến trường, nhất là đường số 4 và chiến dịch Điện Biên Phủ.

Trên phương diện khác, lớp nhà báo vào nghề từ sau Cách mạng Tháng Tám đều là những nhà báo chuyên nghiệp, có nghiệp vụ báo chí và chuyên môn cao trong nhiều lĩnh vực riêng biệt. Ví dụ như nói đến vấn đề nông nghiệp, nông thôn những năm 50 của thế kỷ trước, chúng ta không thể không nhắc đến đội ngũ phóng viên viết về nông thôn có kinh nghiệm như Hữu Thọ, Phan Quang, Hà Đăng, Thái Duy, Hải Như. Họ đã về các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ khảo sát tường tận và rút kinh nghiệm về phong trào hợp tác hóa nông nghiệp qua các bài như Hợp tác hóa ở Thái Bình, Vài nét về phong trào, Mấy kinh nghiệm tốt trong phong trào hợp tác hóa nông nghiệp ở Hải Dương (Nhân dân, ngày 10/4/1959) của Hà Đăng, Phát động tư tưởng tốt, lập hợp tác xã tốt của Hữu Thọ (Nhân dân, ngày 15/5/1959), Mấy ý kiến về phong trào hợp tác hóa nông nghiệp ở Sơn Tây, điều tra của Phan Quang, Thanh Sơn và Hồng Thái (Nhân dân, ngày 21/5/1959).

Bảo vệ và xây dựng Tổ quốc

Từ truyền thống hào hùng của nền báo chí cách mạng được hun đúc từ các thế hệ đi trước, các thế hệ những người làm báo từ sau kháng chiến chống Pháp và sau ngày giải phóng miền Nam đã nối tiếp và tô đậm thêm trang sử vẻ vang của các thế hệ người làm báo chí cách mạng Việt Nam.

Khí thế ấy thể hiện rõ ràng, trong cả hai cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, hàng nghìn nhà báo đã lên đường chiến đấu bằng ngòi bút, máy ảnh, máy quay phim và băng cả súng.

Nhiều nhà báo đã chiến đấu đến hơi thở cuối cùng dưới mưa bom, bão đạn của kẻ thù. Tổng cộng có gần 500 nhà báo, liệt sĩ ngã xuống các chiến trường trong lúc đang tác nghiệp nhằm cứu nước, thực hành chân lý “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”. Chỉ tính riêng Thông tấn xã Việt Nam đã có tới hơn 260 phóng viên, kỹ thuật viên, cán bộ đã hy sinh trong hai cuộc trường chinh. Liệt sĩ đầu tiên của giới báo chí cách mạng trong cuộc chiến đấu bảo vệ nền độc lập của Tổ quốc chính là nhà báo Trần Kim Xuyên (1921-1947). Ông là vị lãnh đạo đầu tiên của Thông tấn xã Việt Nam, một trí thức trẻ tham gia cách mạng hy sinh trong những ngày đầu toàn quốc kháng chiến chống Pháp.

Trong số các liệt sĩ, có gia đình cả hai cha con hy sinh cho sự nghiệp Thông tấn như lão đồng chí Trần Bình Khuôi (tức Hai Nhiếp) và người con là Trần Văn Dũng đều là phóng viên nhiếp ảnh Thông tấn cùng ngã xuống trên chiến trường miền Tây Nam Bộ. Có gia đình, hai anh em cùng hy sinh cho sự nghiệp Thông tấn như Bùi Văn Thương và em là Bùi Văn Tấn, phóng viên duy nhất có mặt trong trận Ấp Bắc.

Nhiều nhà văn, nhà thơ như Nguyễn Thi, Nguyễn Mỹ, Lê Anh Xuân, Dương Thị Xuân Quý... cũng đã hy sinh trong tư thế nhà báo - chiến sĩ.

Miền Nam giải phóng, đất nước thống nhất và bước vào giai đoạn xây dựng, kiến thiết đất nước, đội ngũ nhà báo cách mạng nước ta cũng ngày càng phát triển cả về số lượng và chất lượng. Đội ngũ phóng viên, biên tập viên có mặt ở mọi miền Tổ quốc, từ biên giới đến hải đảo, vùng sâu, vùng xa, để có những tin bài nóng hổi, phản ánh sự hiện diện của người dân Việt Nam trên lãnh thổ Việt Nam.

Hệ thống báo chí cả nước do đội ngũ người làm báo đảm

nhiệm ngày càng khẳng định vai trò là diễn đàn của nhân dân, phương tiện phản biện xã hội tích cực. Đội ngũ nhà báo luôn tiên phong trong việc phát hiện, phân tích, đánh giá những hạn chế, bất cập trong các chính sách, quyết định của các cơ quan có trách nhiệm, từ đó đề xuất những giải pháp hợp lý đối với Đảng và Nhà nước. Đặc biệt, đội ngũ người làm báo đã và đang tham gia tích cực, có trách nhiệm, có hiệu quả trong cuộc tranh phong, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu và các tệ nạn xã hội.

Đội ngũ người làm báo đã thông tin kịp thời với bạn bè quốc tế về những thành tựu của công cuộc xây dựng, phát triển đất nước, về các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Việt Nam, góp phần thúc đẩy hội nhập quốc tế.

Trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, đội ngũ nhà báo, phóng viên cũng đã tích cực tự đổi mới để phát triển. Diện mạo, số lượng, chất lượng và công nghệ làm báo... đã đạt được những bước tiến lớn. Nhiều cơ quan báo chí lớn đang phát triển theo hướng đa phương tiện.

Vẫn giữ vẹn nguyên tinh thần cách mạng của những thế hệ người làm báo đi trước, đội ngũ những người làm báo trong thời kỳ mới luôn trung thành với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng, đồng hành với toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trong suốt các thời kỳ cách mạng, với tinh thần cống hiến, sẵn sàng hy sinh, luôn có mặt trên tuyến đầu nóng bỏng nhất, quan trọng nhất của đất nước, có những đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

T.N.H - T.Đ.A

(Đón đọc bài 4: Nhận diện những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động báo chí hiện nay)

“Nếp áo thanh xuân” là sáng kiến trong chuỗi hoạt động của mạng lưới Di sản - Kết nối, được Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam khởi xướng nhằm gìn giữ, phát huy, quảng bá các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc tới công chúng trong và ngoài nước, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam được thành lập vào tháng 12/2022 với hơn 1.000 thành viên ban đầu. Thời gian qua, Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam mở rộng nhanh chóng, ra mắt 8 câu lạc bộ thành viên tại 5 địa phương trong nước và 3 quốc gia khác. Nhiều hoạt động tôn vinh áo dài thiết thực và tạo hiệu ứng xã hội tốt đã được tổ chức, như triển lãm ảnh nghệ thuật, trình diễn thời trang áo dài, hỗ trợ quảng bá du lịch văn hoá...

Từ nâng niu tà áo...

Trong chuỗi hoạt động của mạng lưới Di sản - Kết nối do Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam khởi xướng, mới đây tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam, Tọa đàm “Nếp áo thanh xuân” đã diễn ra thu hút đông đảo người yêu tà áo dài, quan tâm đến di sản.

Tại Tọa đàm, TS. Đặng Thị Bích Liên, nguyên Thứ trưởng Bộ VH,TT&DL, Chủ tịch danh dự Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam chia sẻ câu chuyện của mình về áo dài. Theo TS. Đặng Thị Bích Liên, bà có nhiều kỷ niệm đối với tà áo dài, nhất là khi tham gia các sự kiện ngoại giao, hợp tác quốc tế. Thời bà là thành viên đoàn Việt Nam dự các cuộc họp Đại hội đồng UNESCO xét công nhận di sản văn hóa vật thể và phi vật thể thế giới, mỗi lần bảo vệ di sản của Việt Nam trước Đại hội đồng UNESCO, bà lại mặc bộ áo dài Việt Nam với màu sắc, hoa văn truyền thống đặc trưng.

“Áo dài đã gắn với nét đẹp của người phụ nữ, là di sản văn hóa của dân tộc Việt Nam, cũng là sự tự hào của người phụ nữ Việt Nam trên trường quốc tế. Trang phục áo dài làm nổi bật hình ảnh người phụ nữ Việt Nam và khác hẳn với các đại biểu nữ khác khi phần lớn là mặc váy hoặc vest. Mỗi lần bảo vệ một di sản nào đó của Việt Nam trước Đại hội đồng UNESCO tôi đều mặc áo dài của một nhà thiết kế, thương hiệu khác nhau. Khi di sản Việt Nam được ghi danh, trong một phút máy quay chia vào tôi, cả thế giới biết tới áo dài của chúng ta. Làm gì có truyền thông quảng bá nào tốt hơn thế!” - TS. Đặng Thị Bích Liên chia sẻ.

Ở góc độ là diễn viên, diễn viên Nguyễn Minh Tiệp - Phó Giám đốc Trường quay Cổ Loa, Bộ VH,TT&DL cho biết, bản

Nếp áo thanh xuân

● Phụ nữ thành phố Tuyên Quang hưởng ứng Tuần lễ áo dài Việt Nam. (Ảnh: Báo Tuyên Quang)

● Trao tặng áo dài, chia sẻ yêu thương Tại tọa đàm “Nếp áo thanh xuân”. (Nguồn: BTPNVN)

● Vẻ đẹp tà áo dài tại Festival Huế 2024. (Ảnh: TTXVN)

thân rất yêu quý và trân trọng áo dài. Mỗi lần tham dự các liên hoan phim quốc tế, đoàn Việt Nam đều diện áo dài và khi đồng nghiệp, công chúng, truyền thông quốc tế nhìn thấy biết ngay là đoàn Việt Nam. Khi đó, hình ảnh áo dài là bộ nhận diện thương hiệu quốc gia...

Đến chia sẻ yêu thương

Theo Ban Tổ chức chương trình, sở dĩ tên “Nếp áo thanh xuân” được chọn bởi đó chính là nếp văn hóa của quê hương - nơi các bạn trẻ sinh ra, lớn lên, học tập và trưởng thành. “Nếp áo thanh xuân” cũng sẽ theo các bạn bước vào giảng đường đại học hay hành trình lập nghiệp, góp sức cho sự phát triển gia đình, quê hương, đất nước.

Vì thế, phần thứ hai của Tọa đàm “Nếp áo thanh xuân”, dự án tài trợ áo dài cho nữ sinh lớp 12 và cô giáo tại một số địa bàn miền núi khó khăn năm học 2024 - 2025 gồm: Trường Phổ thông trung học Tân Sơn (Phú Thọ); Trường Phổ thông

trung học Tương Dương (Nghệ An) và Trường Phổ thông trung học Cẩm Thủy 2 (Thanh Hóa) đã được công bố. Dự kiến, chương trình tài trợ áo dài chia thành nhiều giai đoạn, diễn ra từ năm 2024 - 2028, sẽ trao tặng hàng nghìn áo dài cho các trường học tại nhiều địa phương trên cả nước.

Là một trong những trường được tặng áo dài từ chương trình “Nếp áo thanh xuân”, cô giáo Phạm Thị Lan, Phó Hiệu trưởng Trường THPT Cẩm Thủy 2 tỉnh Thanh Hóa xúc động cho biết: “Cán bộ, giáo viên và các em học sinh rất vui khi được tặng áo dài, bởi ở một trường miền núi, các em học sinh đa số là người dân tộc thiểu số, hoàn cảnh của các em học sinh rất khó khăn. Việc tiếp cận và được mặc chiếc áo dài khi đang ngồi trên ghế nhà trường là một điều khó khăn. Để được mặc áo dài thì các em phải đi thuê, mượn chứ không dễ dàng mua được một chiếc áo dài. Vì

vậy, chương trình đã mang đến cho các em áo dài, để các em có thể được tiếp cận, được mặc nó trong các dịp quan trọng của nhà trường như các ngày lễ kỷ niệm, ngày sinh hoạt đầu tuần. Tới đây nhà trường kỷ niệm 40 năm Ngày thành lập, với chiếc áo dài sẽ giúp cho các em đẹp, tự tin hơn, thông qua đó góp phần quảng bá hình ảnh của chiếc áo dài Việt Nam”.

“Với chiếc áo dài được tặng ngày hôm nay, em cảm thấy rất vui và ý nghĩa. Chiếc áo dài này sẽ trở thành người bạn đồng hành với em trong những ngày tháng cuối cấp 3 và cùng em vào giảng đường đại học. Không chỉ khi còn ngồi trên ghế nhà trường mà sau này, em sẽ mặc áo dài thường xuyên hơn để góp phần lan tỏa hình ảnh áo dài trong nước và đến với bạn bè trên thế giới”, em Phạm Thị Huyền Trang, học sinh Trường THPT Cẩm Thủy 2 chia sẻ.

Để áo dài trở thành di sản văn hóa

Tà áo dài gắn với nét đẹp của người phụ nữ, là sự tự hào của người phụ nữ Việt Nam trên trường quốc tế, chính vì thế, bên cạnh khía cạnh nâng niu và chia sẻ, tà áo dài Việt cũng cần được đề cao là di sản văn hóa của dân tộc, cần được công nhận, bảo tồn và phát huy giá trị.

Là một trong những người tâm huyết với công tác bảo tồn di sản, tham gia Tọa đàm, GS. TS Từ Thị Loan - Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo - Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam khẳng định, chiếc áo dài có hàng nghìn năm hình thành, phát triển, với những kết quả nghiên cứu hình ảnh trên trống đồng Đông Sơn, trong tranh dân gian Đông Hồ... Áo dài cũng là một trong số ít từ thuần Việt được người nước ngoài sử dụng dưới dạng trong các văn bản, tương tự như phở, nem, nước mắm, nón lá... “Hình ảnh tà áo dài là nguồn cảm hứng, vừa là sản phẩm sáng tạo, liên kết với các ngành thủ công mỹ nghệ, thiết kế, thời trang, nghệ thuật biểu diễn, mỹ thuật, du lịch văn hóa; góp

phần phát triển các ngành công nghiệp văn hóa trong cuộc sống đương đại”, GS. TS Từ Thị Loan nhấn mạnh.

Theo GS. TS Từ Thị Loan, đến nay áo dài gần như đã trở thành quốc phục của Việt Nam, có thể sánh ngang kimono của Nhật Bản, hanbok của Hàn Quốc, sườn xám của Trung Quốc. “Áo dài Việt Nam không chỉ đơn thuần là một loại trang phục dân tộc, nó còn chứa đựng bề dày lịch sử, truyền thống văn hóa, những quan niệm thẩm mỹ, ý thức và tinh thần dân tộc của người Việt Nam”, bà Loan khẳng định.

Theo bà Loan, để áo dài ngày càng phát huy giá trị trong đời sống đương đại, cần đẩy mạnh văn hóa mặc áo dài, tôn vinh, quảng bá rộng rãi trang phục này, quan trọng là đa dạng hóa đối tượng, giới tính, lứa tuổi sử dụng. Bà Loan cho biết, việc xây dựng một hồ sơ di sản bước đầu bao giờ cũng có những khó khăn. Nhưng theo bà Loan, mọi khó khăn đều có cách giải quyết, quan trọng người đứng đầu có thực sự tâm huyết, có chiến lược lâu dài xây dựng hình ảnh áo dài Việt Nam. Muốn thế, việc may, mặc, quảng bá hình ảnh áo dài phải trở thành một chính sách, chủ trương và hành động ở cấp quốc gia chứ không phải là các hoạt động đơn lẻ hay nỗ lực của một số nhà thiết kế, nhà hoạt động văn hóa và tổ chức xã hội.

Với kinh nghiệm nghiên cứu, quản lý lâu năm trong lĩnh vực di sản, TS. Đặng Thị Bích Liên, nguyên Thứ trưởng Bộ VH,TT&DL, Chủ tịch danh dự Câu lạc bộ Di sản áo dài Việt Nam nêu quan điểm, cần nhân rộng mô hình đưa áo dài vào trường học, không chỉ ở địa bàn vùng sâu, vùng xa; làm rõ những đặc trưng áo dài Việt Nam; khôi phục các làng nghề truyền thống gắn với không gian áo dài, sản xuất áo dài để phục vụ du lịch, đóng góp vào phát triển công nghiệp văn hoá... “Áo dài là hồn cốt, phong cách, khí chất của người Việt Nam. Cứ nói đến áo dài là nói đến Việt Nam, tôi mong rằng chúng ta sẽ tiếp bước, tự hào với trang phục truyền thống của dân tộc”, bà Liên chia sẻ.

Bà Liên đánh giá cao ý tưởng đưa áo dài đến trường học đầu tiên trong hành trình lan tỏa trang phục này ra khắp mọi miền đất nước và quốc tế. Bà Liên hiến kế, nên khuyến khích các trường quy định một ngày trong tuần học sinh phải mặc áo dài và một ngày mặc trang phục dân tộc của họ. Như thế, vừa lan tỏa được áo dài, vừa gìn giữ phát huy bản sắc dân tộc, từ đó đóng góp vào nền công nghiệp văn hoá. “Cứ thực hiện thí điểm việc này trong 3 năm, sau đó chúng ta tổng kết lại để có cái nhìn tổng quan, cụ thể hướng tới làm hồ sơ đệ trình UNESCO công nhận áo dài là di sản văn hoá phi vật thể”, bà Liên chia sẻ. **HỒNG MINH**

THÁNG 6 MÙA THI

Còn đó, tháng 6 mùa thi

Tháng 6 ai cũng phải đối mặt với những kỳ thi quan trọng và mùa thi là nơi gặp gỡ của những nối tiếp để chắp cánh cho các sĩ tử hành trang vào đời. Tất cả chúng ta đều đi qua tháng 6 của cuộc đời như thế...

Phải sống một tuổi trẻ thật rực rỡ!

Vẫn là thầy cô, bâng đên, phấn trắng nhưng những ngày cuối cùng của thời học sinh sẽ có nhiều cảm xúc khác nhau. Còn nhớ, một video về buổi học cuối cùng được chia sẻ trên Tiktok khiến rất nhiều người phải ngậm ngùi. Cụ thể, một tài khoản có tên @thuhuyen1124 đã đăng tải clip thầy giáo của mình kèm với dòng trạng thái: “Khoảnh khắc nghẹn ngào nhất của thời học sinh là không dám nói lời tạm biệt...”.

Đoạn clip ghi lại cảnh người thầy nắm tay viết dòng chữ trên bảng với nội dung: Bài tập về nhà cuối cùng: “Hãy sống bình thường chứ không tâm thường!”. Sau khi viết xong, thầy giáo cầm chiếc balo bước ra khỏi lớp, không quên đưa tay chào tạm biệt học trò với nụ cười tươi trên môi.

Bài tập đặc biệt này chứa đựng những lời yêu thương, lời chúc phúc và lời khuyên của người thầy dành cho những bạn trẻ (học trò thân yêu của mình). Một bài tập hoàn toàn không có deadline, không bài mẫu, không dàn ý, các bạn học sinh chỉ có thể tìm ra đáp án khi bước vào ngưỡng cửa trường thành.

Trong tiết học cuối cùng, thầy giáo của lớp 12A8 Trường THPT Đức Huệ, Long An cũng dành tặng học trò một món quà ý nghĩa, đó là túi đựng tài liệu, trong đó có bút bi, bút chì, tẩy... Thầy giáo đi từng bàn, tận tay trao món quà nhỏ này cho từng học trò của mình. Thầy mong muốn, trong kỳ thi THPT quốc gia sắp tới, nhờ món quà này, các bạn học sinh sẽ làm bài thật tốt, đạt được kết quả cao đáng mong đợi.

Bài tập của thầy Đỗ Đức Anh (giáo viên dạy văn tại TP HCM) được in ấn, để cẩn thận trong từng bao thư và gồm 6 bài tập nhỏ: “Bài tập số 1: Hãy để ai đó trong gia đình ôm em nếu kết quả năm học vừa rồi chưa được như ý. Bài tập số 2: Hãy tận hưởng mùa hè của mình với tất cả năng lượng tuổi trẻ.

Bài tập số 3: Hãy tranh thủ trau dồi khả năng ngoại ngữ và các kỹ năng mềm cần thiết. Bài tập số 4: Các bạn nam hãy luôn biết cách vượt qua giông bão cuộc đời với tinh thần của một chiến binh. Các bạn nữ hãy đứng dậy, tô thêm son, mím cười và kiêu hãnh tiến về phía trước. Bởi vì nếu em không phải là một cái cây thì chẳng lý gì chúng ta lại cứ phải đứng im một chỗ.

Bài tập số 5: Một buổi tối nào đó trong đời, nếu em cảm thấy cô đơn hay buồn tủi, hãy hồi tưởng lại những kỷ ức dịu dàng của thầy trò mình. Hoặc lúc nào đó muốn một ai đó lắng nghe nỗi thất vọng cùng cực của mình, hãy cứ gọi cho thầy, thầy vẫn luôn ở đây. Bài tập số 6: Hãy luôn là một người tử tế và hạnh phúc, nghe”.

Cuối thư, thầy Đức Anh cho biết 6 bài tập này không có hạn nộp, bởi có những người phải mất cả cuộc đời mới có thể hoàn thành. Thế nhưng, thầy vẫn luôn mong những học sinh của mình sẽ nộp bài.

Thầy viết: “Thời gian nộp bài: Em sẽ có rất nhiều thời gian để hoàn thành 6 bài tập về nhà này, hãy cứ thông thả, đừng vội

● Hình ảnh cô trò trong Lễ bế giảng trước mùa thi. (Ảnh: THPT Phan Đình Phùng, HN)

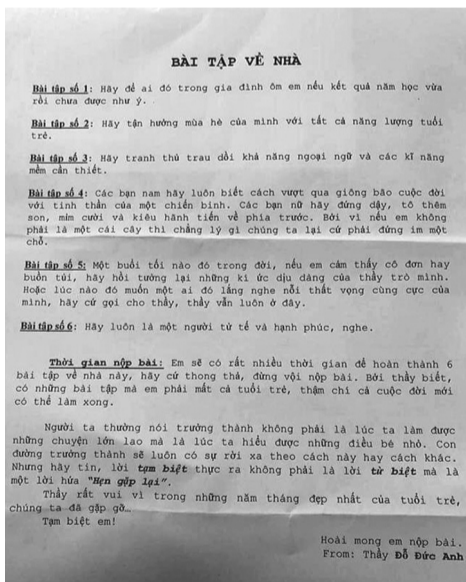

● Hình ảnh đáng yêu mùa thi lớp 10 tại Hà Nội. (Ảnh: PV)

● Những khoảnh khắc mùa thi sẽ trở thành kỷ niệm với mỗi người. (Ảnh: PV)

nộp bài. Bởi thầy biết, có những bài tập mà em phải mất cả tuổi trẻ, thậm chí cả cuộc đời mới có thể hoàn thành”. Đây là thư thầy Đức Anh đã chuẩn bị và gửi các em sau buổi họp phụ huynh. Học trò của thầy năm đó nhận được thư của thầy giáo qua bố mẹ không khỏi bất ngờ xúc động. Họ hiểu, bài tập đó không chỉ dành riêng cho các con mà cho chính mỗi người bố, người mẹ, cho tất cả mọi người...

● Bài tập về nhà được thầy Đức Anh nhét trong bao thư và gửi đến học sinh của mình. (Ảnh: NVCC)

Với người thầy giáo, hạnh phúc nhiều khi chỉ là những điều giản dị như vậy. Thầy cũng là người thường xuyên truyền đến học trò năng lượng và thông điệp “Phải sống một tuổi trẻ thật rực rỡ”...

Và lời hồi đáp tháng 6

Những ngày đầu tháng 6 vừa qua, trong khi chờ con gái làm bài thi đầu tiên trong kỳ tuyển sinh vào lớp 10, một người mẹ ở Đồng Nai đã hoàn thành một “bài thi” riêng của mình, là những dòng thư đầy cảm xúc. Đó là chị Cao Mai Ngọc Hạnh (41 tuổi, phường Bửu Long, TP Biên Hòa). Những tâm sự trong thư cũng là nỗi lòng của nhiều phụ huynh có

con đang tham dự kỳ thi quan trọng này. Trong thư, chị Hạnh gửi gắm những lời yêu thương và động viên đến con gái Võ Cao Uyên Kim. Cô bé đang dự thi vào Trường THPT Chuyên Lương Thế Vinh.

Trong thư, chị nhẹ nhàng nhắc nhở con rằng hành trình cuộc đời rất dài nên với kỳ thi lần này, dù kết quả có ra sao thì chị vẫn luôn mong con không bao giờ từ bỏ ước mơ. “Gửi con, sĩ tử của mùa thi tuyển sinh lớp 10 năm nay,

Mẹ biết, tại thời điểm này, con có rất nhiều cảm xúc hỗn độn trong tâm trí. Những lo lắng, căng thẳng, mệt mỏi vì áp lực của kỳ thi là không hề dễ dàng, con nhỉ? Mẹ hiểu rằng con đã cố gắng và chuẩn bị rất nhiều cho lần chiến đấu này, mong đợi kết quả tốt cho sự chuyên nghiệp tương lai. Trong những giây phút này, con có thể cảm thấy áp lực đè nặng khi người ta thường nhìn vào kết quả như một chiếc bảng đánh giá cho sự nỗ lực mà con đã có.

Nhưng mẹ mong con biết, kết quả ấy cho dù thế nào thì vẫn chỉ là một cột mốc để đánh dấu cho sự trưởng thành của một đứa trẻ cấp 2 đang chập chững bước ra khỏi vùng an toàn của chính mình. Điều quan trọng và to lớn hơn cả chính là sự tự nhìn nhận lại tiến trình của bản thân. Nhìn lại chặng đường cùng những nỗ lực của mình đã rực rỡ đến nhường nào, bản thân đã tiến bộ và trưởng thành ra sao. Và hơn thế nữa, đó chính là một cái tôi đã vững vàng hơn rất nhiều khi quyết tâm hết mình để chạm tay tới ước mơ.

Cho dù kết quả có thế nào đi nữa thì con cũng đã làm tốt, đã dùng tâm làm rồi. Thành công hay thất bại đều là những bài học mà ai cũng phải trải qua để trưởng thành và phát triển hơn. Quan trọng hơn hết, mẹ muốn con luôn ghi nhớ, gia đình, ba mẹ, bạn bè vẫn luôn yêu thương và bên cạnh con. Vì thế, hãy cứ tự tin mà vững chắc đôi cánh bay vào

tương lai, con nhé!”.

Một người mẹ khác, chị Trịnh Hằng, đạo diễn phim tài liệu cũng chia sẻ câu chuyện trên hành trình xác định nghề nghiệp tương lai cùng con. Chị kể: “Giữa năm lớp 6, con tôi tuyên bố sau này sẽ làm quản giáo. Tôi đoán là do cháu vừa đọc một bộ tiểu thuyết trinh thám - hình sự - tâm lý tội phạm. Trước đó, ước mơ của cháu bay qua bay lại giữa các nghề youtuber, streamer vì “hay và dễ nổi tiếng”. Đến lớp 7, cháu lại muốn làm nhà tâm lý học “có thể kiếm vài trăm đô một giờ chỉ bằng việc ngồi nghe người khác nói chuyện, hoặc nhìn họ ngủ”, các bộ phim Hollywood bảo thế... Trong nhiều năm, chúng tôi không ngừng nỗ lực: con ước mơ về nghề gì, tôi sẽ tìm người đang làm nghề đó, để con trực tiếp trò chuyện, tìm hiểu; đồng thời xin thông tin, đọc sách báo, phim tài liệu về nghề. Mục đích của tôi chưa bao giờ là khuyến khích, hoặc ngăn cản, mà chỉ giúp con được tiếp cận đa chiều, có đủ thông tin để quyết định.

Hè năm lớp 7, chúng tôi lại nói với nhau về nghề nghiệp. Cháu sẽ thống kê danh sách tất cả trường đại học tại Việt Nam, danh sách cuối cùng còn lại 5 nghề, trong đó có một nghề thuộc lĩnh vực nông nghiệp, cháu cảm thấy có thể gắn bó suốt đời.

Vài tuần trước khi cháu thi vào lớp 10 - kỳ thi khốc liệt nhất trong cuộc đời đa số bạn trẻ ở Hà Nội, mẹ con lại nói chuyện. Tôi nói, 10 năm trước mắt có thể là 10 năm quan trọng nhất cuộc đời con. Và những quyết định trong thời gian này, nhất là quyết định về nghề nghiệp, gần như sẽ ảnh hưởng tới toàn bộ quãng đời còn lại.

Nhưng có vẻ con tôi đã chọn nghề xong từ mùa hè năm lớp 7. Cháu hiểu công việc này khó giàu, ít tiếng tăm song cháu cho rằng mình sẽ cảm thấy hạnh phúc và mang lại lợi ích cho nhiều người, như vậy là đủ. 5 năm qua, cháu hầu như không đi học thêm, mà dành thời gian đến các trường đại học, tham dự những hội thảo miễn phí, gặp gỡ các chuyên gia trong nghề, để tích lũy thêm thông tin”.

Chị chia sẻ: “Chỉ vài tuần nữa, lứa 2006 con tôi sẽ bước vào kỳ thi tốt nghiệp THPT. Tôi vẫn nói với cháu, con vẫn còn thời gian trước khi đi “nguyện vọng 1” và chốt sổ là mình sẽ theo nghề nào. Tôi cũng khuyến nghị rằng, dù đã cân nhắc kỹ, vẫn có thể một ngày nào đó - khi đang trên giảng đường, hoặc đã trong năm đầu tiên đi làm, con chợt nhận ra, lựa chọn của mình là không phù hợp. Không sao cả, ta vẫn có thể thay đổi, cho tới khi tìm được điều đúng đắn. Con có quyền được sai và sẽ học được nhiều điều từ lựa chọn chưa đúng đó.

Tôi muốn nói với tất cả bạn trẻ đang đợi kết quả kỳ thi vào lớp 10 năm nay, và các bạn đang chuẩn bị tốt nghiệp lớp 12 rằng nếu không đạt kết quả như mong đợi thì cũng không sao cả. Không có bầu trời nào sụp xuống chỉ vì bạn trượt một kỳ thi.

Quan trọng là, hãy trang bị cho mình đủ kiến thức, chuẩn bị mọi tình huống, và tìm hiểu đủ thông tin để sẵn sàng làm một người trưởng thành, dám chịu trách nhiệm với quyết định của mình.

Dù là một thử thách nhưng kỳ thi này không phải là thước đo duy nhất. Thay vì tập trung quá nhiều vào kết quả, các con hãy cố gắng hoàn thành bài thi một cách tốt nhất với khả năng của mình”. **MIỄN THẢO**

THÁNG 6 MÙA THI

Nóng bỏng những cuộc đua đầu cấp

Chỉ trong khoảng 10 ngày đầu tháng 6, Hà Nội diễn ra tới 6 kỳ thi tuyển sinh lớp 10 từ chuyên tới không chuyên. Cùng với đó là kỳ thi lớp 6 của các trường chất lượng cao. Nhiều thí sinh đăng ký từ 2 - 4 kỳ thi để tăng cơ hội trúng tuyển...

Thi lớp 6 chất lượng cao, chuyên 10 - tỷ lệ chọi trên 20

Hà Nội luôn là “điểm nóng” của tuyển sinh các lớp đầu cấp. Nhiều phụ huynh Hà Nội ví mùa tuyển sinh đầu cấp là cuộc chạy đua khốc liệt và căng thẳng nhất. Với mong muốn con thi đỗ vào trường top, trường chuyên, các gia đình này bỏ công sức, tiền của, đầu tư cho con theo học các lớp tiền tiểu học, học các lớp ôn thi vào lớp 6 từ khi con còn học lớp 3, lớp 4...

Đầu tháng 4/2024, khi thông tin về việc Hà Nội chính thức dừng tuyển sinh lớp 6 Trường Ams, nhiều phụ huynh có con học lớp 5 mới đưa ra quyết định cuối cùng về mục tiêu lớp 6. Không ít phụ huynh cho biết con chỉ có nguyện vọng duy nhất là vào lớp 6 của Trường Ams. Vì nguyện vọng đặc biệt nên từ lớp 1 gần như cháu không có một kỳ cuối tuần hay nghỉ hè nào trọn vẹn bởi lịch học thêm, ôn luyện để đạt nguyện vọng này. Từ lớp 3, lịch học của con chị còn dày đặc hơn. Không chỉ có cháu vất vả mà cả gia đình cũng phải cùng một guồng quay. Thực tế, nhiều năm trở lại đây vào được lớp 6 của trường quả thực là một cuộc chiến rất cam go mà người tham gia phải xác định rõ mục tiêu, có chiến lược và thực hiện một cách bài bản từ khi con vào lớp 1.

Đơn cử năm 2023, theo hướng dẫn tuyển sinh, học sinh phải đạt 167 điểm cho 17 bài kiểm tra cuối năm học, đồng nghĩa với việc chỉ được phép tối đa 3 điểm 9 ở cấp tiểu học, còn lại tất cả phải đạt điểm 10 mới được đăng ký dự thi. Năm 2022, theo danh sách nhà trường công bố, trong hơn 1.200 thí sinh đủ điều kiện dự thi đều có bảng điểm toàn điểm 10, rất hiếm hoi mới thấy điểm 9 xuất hiện trong các phiếu đăng ký dự thi.

Tại TP HCM, hằng năm việc tuyển sinh lớp 6 Trường THPT Chuyên Trần Đại Nghĩa cũng vô cùng khốc liệt. Từ nhiều năm nay, Sở GD&ĐT thực hiện tuyển sinh đầu vào bậc THCS của trường thông qua bài khảo sát năng lực tiếng Anh các kiến thức môn Toán, tiếng Việt, tiếng Anh, Khoa học, Lịch sử, Địa lý... Trung bình tỷ lệ chọi lớp 6 Trường THPT Chuyên Trần Đại Nghĩa thường dao động quanh mức 1/8, với chỉ tiêu hằng năm khoảng 500 học sinh thì có khoảng 4.000 em đăng ký khảo sát.

● Hơn 5.500 học sinh thi để giành 270 suất vào lớp 6 trường Nguyễn Tất Thành, phụ huynh hồi hộp đứng chờ. (Ảnh: PV)

Chính bởi sự khốc liệt, cùng những tranh luận hàng năm về đề thi lắt léo, cực khó cùng bảng điểm xét tuyển toàn 10 nên Bộ GD&ĐT đã chính thức cho dừng hệ chuyên này theo đúng Luật Giáo dục, không có trường chuyên ở cấp THCS.

Do đó, sức nóng năm nay dồn vào các trường chất lượng cao. Những ngày đầu tháng 6, nhiều trường THCS chất lượng cao Hà Nội đã tổ chức tuyển sinh lớp 6 năm học 2024 - 2025. Các trường nhận về hàng nghìn hồ sơ đăng ký thi, trong khi chỉ tiêu tuyển sinh chỉ ở mức vài trăm, như Trường THCS và THPT Nguyễn Tất Thành (Đại học Sư phạm Hà Nội) có tỉ lệ chọi ở mức 1/20,5.

Năm nay, 5 trường chất lượng cao ở Hà Nội đều tuyển sinh lớp 6 với ba môn Toán, Tiếng Việt, Tiếng Anh, trong khoảng thời gian từ ngày 4 đến 15/6. Hà Nội có 5 trường THCS chất lượng cao, gồm: Nam Từ Liêm, Thanh Xuân, Cầu Giấy, Lê Lợi (Hà Đông) và Chu Văn An (Long Biên). Khác với trường công lập, nhóm này được tuyển sinh toàn thành phố, có thể tổ chức thi tuyển.

Vừa qua, hơn 2.700 thí sinh dự kỳ thi đầu vào lớp 6 của Trường THCS Ngoại ngữ, trong khi chỉ có 150 suất học. Chị Nguyễn Thị Hải, quận Tây Hồ cho hay, tuần trước, bé nhà chị đã thi Trường THCS Nguyễn Tất Thành, còn tuần này sẽ thi Trường Cầu Giấy. Con đã trúng tuyển ba trường tư trước đó nhưng vẫn thi tiếp. Nếu con đỗ được trường nào sẽ cho con học trường đó và sẽ bỏ những trường tư đã đỗ và đặt cọc kia. Để đạt mục tiêu, chị lo kiến thức cho con từ sớm, lên kế hoạch cụ thể ở từng khối lớp học môn gì, cô giáo nào. Từ lớp 3, bé tăng tốc học đủ ba môn Toán, Văn, Anh, mỗi môn hai hoặc ba buổi một tuần.

Trường THCS Ngoại ngữ tuyển sinh lần đầu cách đây 5 năm. Khi đó, trường tuyển 100 học sinh nhưng nhận tới 3.000 hồ sơ, tỷ lệ chọi cao nhất cả nước. Từ năm ngoái, trường được tăng chỉ tiêu lên 150, góp phần “hạ nhiệt” sự cạnh tranh. Điểm chuẩn lớp 6 năm 2023 của trường là 48/80 điểm...

Theo kế hoạch của Sở GD&ĐT Hà Nội, kỳ thi tuyển sinh

● Năm học 2024-2025, Hà Nội dự kiến tuyển 160.000 học sinh vào lớp 6. (Ảnh: PV)

lớp 10 THPT công lập diễn ra từ ngày 8 - 9/6, kỳ thi tuyển sinh lớp 10 THPT chuyên (Trường THPT Chuyên Nguyễn Huệ, Trường THPT Chuyên Hà Nội Amsterdam, hệ chuyên của Trường THPT Sơn Tây và THPT Chu Văn An) diễn ra ngày 10/6.

Nhưng trước đó, từ ngày 1/6, khoảng trên 12 nghìn học sinh lớp 9 của Hà Nội thử sức trong các kỳ thi vào lớp 10 chuyên với lịch thi dày đặc. Đây là kỳ thi do trường THPT chuyên trực thuộc các trường ĐH tổ chức. Ngoài 4 trường chuyên thuộc sở, Hà Nội hiện có 4 trường chuyên trực thuộc các trường ĐH. Nhóm trường này tổ chức kỳ thi riêng vào các ngày khác nhau, tạo điều kiện cho thí sinh có nhiều cơ hội xét tuyển. Không ít thí sinh tham gia từ chuyên ĐH, chuyên phổ thông tới trường công là khoảng 3 - 4 kỳ thi chỉ trong khoảng 10 ngày...

Năm nay, hơn 106.000 học sinh Hà Nội tham dự kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT công lập. Theo số liệu của Sở GD&ĐT Hà Nội, thành phố có hơn 50.000 em sẽ có lựa chọn khác như: học tư thực, học nghề, học Trung tâm GDTX - GDNN... Hằng năm, sau phân luồng, các trường công lập bậc THPT chỉ bảo đảm chỗ học cho khoảng 60 - 62% học sinh.

Chuyện “đền hẹn lại lên”

Có thể nói, nóng bỏng tuyển sinh đầu cấp luôn “đền hẹn lại lên” vào mỗi mùa tuyển sinh từ nhiều năm qua. Một phụ huynh bày tỏ, “là phụ huynh có con thi vào lớp 10 năm nay, tôi luôn trong trạng thái “căng như dây đàn”. Tôi tin, hàng triệu phụ huynh khác trong cả nước có con như tôi cũng có tâm

trạng tương tự. Điều khiến các phụ huynh lo lắng là bởi các con đang phải căng mình trải qua một “cuộc chiến” khốc liệt không đáng có”.

Tỷ lệ đầu vào ở mỗi địa phương có khác nhau, nhưng cơ bản đều căng thẳng. Riêng các thành phố lớn như TP HCM và Hà Nội, trung bình 3 học sinh thi sẽ có một em trượt, tức cứ 10 học sinh lớp 9 sẽ có 3 đến 4 em không được vào lớp 10 trường công.

Những cuộc đua căng thẳng đó xuất phát từ quan điểm phân luồng để định hướng nghề nghiệp. Những học sinh không vào được trường công sẽ chuyển sang học trường tư hoặc các trung tâm giáo dục thường xuyên hay các trường đào tạo nghề. Thế nhưng, không phải phụ huynh nào cũng có điều kiện cho con học trường tư với học phí cao ngất ngưỡng. Trong khi, các trung tâm giáo dục thường xuyên, trường đào tạo nghề không phải chỗ nào cũng thuận tiện cho việc đi lại hoặc phù hợp với nhu cầu, năng lực học tập của các em.

Vị phụ huynh này bày tỏ, các cấp học phổ thông thực ra chỉ là giai đoạn phổ cập, học sinh chỉ cần học nhẹ nhàng, vừa sức là đủ và đủ điều kiện tốt nghiệp cấp dưới là có thể chuyển lên cấp trên cho đến hết bậc phổ thông. Điểm mấu chốt trong suốt quá trình học tập và cần phải siết chặt kể cả đầu vào lẫn đầu ra là cấp đại học, nhưng nhiều trường không có người học. Để kéo người học, nhiều trường đã “vơ bèo vạt tép” bằng cách hạ đầu vào xuống mức rất thấp, có nơi mỗi môn chỉ 3 đến 4 điểm cũng được vào đại học, sẽ tạo ra những sản phẩm không thể như mong đợi...

Theo ông Nguyễn Quang Tùng, Hiệu trưởng Trường THCS

M.V Lô-mô-nô-xốp (Hà Nội), áp lực thi cử dồn nén lên vai học sinh có phần nguyên nhân từ sự kỳ vọng quá mức của phụ huynh, nhưng phần lớn nguyên nhân từ thiếu trường, lớp.

Đồng quan điểm, TS. Nguyễn Tùng Lâm, Phó Chủ tịch Hội Khoa học tâm lý giáo dục Hà Nội cho rằng, nguyên nhân cốt lõi dẫn đến áp lực đối với học sinh là thiếu trường lớp, đặc biệt là các quận nội thành hiện nay có số lượng trường THPT công lập rất ít. Một số quận nhiều năm nay không xây thêm được trường học nào trong khi số lượng học sinh tăng hằng năm.

Theo TS Lâm, giải pháp hiện nay là thành phố ưu tiên nhanh chóng mở rộng và xây mới các cơ sở trường học các cấp đáp ứng nhu cầu học tập khi tăng dân số. Ngoài việc sử dụng ngân sách nhà nước, có thể mở rộng chính sách công - tư hợp tác để từng quận, huyện căn cứ nhu cầu phát triển dân số trong quá trình đô thị hóa, giao đất sạch cho các nhà đầu tư xây dựng trường. Bên cạnh đó, Thủ đô cũng cần có chính sách động viên, khích lệ kịp thời trường tư thực chủ động, sáng tạo, đóng góp cho sự đa dạng hệ thống trường học và tạo điều kiện thuận lợi cho các trường còn gặp khó khăn để bảo đảm chất lượng giáo dục đồng đều giữa các trường, giảm áp lực tuyển sinh cho trường công.

Cùng với đó, theo ý kiến các chuyên gia, nhiều phụ huynh còn mang tâm lý nếu không thi được vào trường có danh tiếng, tương lai của con sẽ không được bằng bạn bằng bè. Điều này vô hình trung biến việc học của các con trở thành một cuộc đua, khiến cả phụ huynh và học sinh đều cảm thấy căng thẳng, áp lực. Ngoài ra, việc một số trường tiến hành thi tuyển với tỉ lệ chọi cao cũng khiến nhiều phụ huynh lầm tưởng học trong những ngôi trường này sẽ có nhiều cơ hội hơn, giá trị hơn so với các trường còn lại. PGS. TS Trần Thành Nam, Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Giáo dục, ĐH Quốc gia Hà Nội cho hay, phụ huynh, học sinh đang có quan điểm phải đạt thành tích cao mới có tương lai an toàn. Nên giáo dục phải dạy học để phát triển năng lực nhưng thực tế vẫn phải rẽ theo hướng tập trung giảng dạy nội dung kiến thức. Từ đó, người học khó tránh khỏi quá tải bởi khối lượng kiến thức vượt quá khả năng tiếp cận...

Với kỳ thi lớp 10, TS. Nguyễn Tùng Lâm cũng cho rằng, thay vì những căng thẳng như chuyện “tư vấn” cho học sinh học không tốt không thi lớp 10 bởi thầy cô chủ nhiệm lo học sinh trượt sẽ ảnh hưởng đến thành tích chung của nhà trường, thì ngay từ những lớp dưới, thầy cô hãy dừng cảm để học sinh ở lại lớp, thay vì những bảng điểm đẹp và sự dồn toa không đồng đều ở lớp 9...

PHƯƠNG UYÊN

THÁNG 6 MÙA THI

“Đường trường” luyện thi các trường chuyên

Từ đầu tháng 6, các kỳ thi vào lớp 10 các trường chuyên tại Hà Nội liên tục diễn ra, thu hút hàng nghìn thí sinh từ khắp nơi ở miền Bắc tham dự. Năm nay, các kỳ thi có nhiều thay đổi, áp lực dành cho học sinh cũng tăng lên không ngừng.

● Năm nay kỳ thi vào lớp 10 tại các trường chuyên có nhiều thay đổi.

(Ảnh trong bài: P.V)

Các trường chuyên tăng độ khó

So với mọi năm, niên học 2024-2025, tỷ lệ chọi ở các trường chuyên tại Hà Nội có xu hướng giảm. Cụ thể, Trường THPT Chuyên KHTN (Đại học Quốc gia Hà Nội) đã giảm khoảng 200 bộ hồ sơ so với mọi năm. Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm Hà Nội (Thuộc Đại học Sư phạm Hà Nội) lớp chuyên Tiếng Anh tỷ lệ chọi 1:21 cao nhất trong các lớp chuyên, tuy nhiên, năm ngoái tỷ lệ này là 1:29. Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ (ĐHQG HN) cũng không ngoại lệ, năm ngoái chuyên tiếng Nga của trường có tỷ lệ 1 chọi 21, cao nhất trong tất cả các chuyên của trường, năm nay chuyên Pháp có tỷ lệ chọi cao nhất chỉ dừng ở 1 chọi 11 học sinh.

Mặc dù tỷ lệ chọi giảm so với những năm trước, nhưng không đồng nghĩa với việc các kỳ thi vào 10 tại trường chuyên dễ thở hơn mọi năm. Đầu tiên, niên học 2024-2025 các trường chuyên đang có những thay đổi về cách tổ chức thi, tuyển sinh phù hợp với chương trình GDPT 2018 bắt đầu áp dụng vào các kỳ thi từ năm sau. Năm 2024, tất cả các trường chuyên trên cả nước đã bỏ hệ cận chuyên đúng theo quy định. Đây sẽ là một bất lợi cho các học sinh khá giỏi nhưng thi trượt vào các lớp chuyên trong trường.

Niên học 2024-2025, cách tổ chức, đề thi một số trường chuyên được nhiều giáo viên đánh giá là “tinh giản”, chú trọng chất lượng, độ khó tăng cao hơn so với những năm trước đây. Lấy ví dụ Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ, niên học 2024-2025, kỳ thi bắt đầu từ lúc 6 giờ 30 phút sáng cho đến gần 12 giờ trưa kết thúc. Cả kỳ thi gói gọn trong một buổi sáng với

hàng loạt các môn từ Toán đến Khoa học Tự nhiên (Vật lý, Sinh học, Hóa học), tới các môn chuyên và những môn như Ngữ Văn, Khoa học Xã hội (Lịch sử, Địa lý). Điều này, đòi hỏi thí sinh phải nắm vững kiến thức của tất cả môn học trong 4 năm cấp II. Phạm Phương Chi (THCS Lê Quý Đôn, Hà Nội) cho biết: “Đề thi vào Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ năm nay tương đối khó và lạ. Ngoài nắm vững kiến thức môn Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, em cần có hiểu biết các môn khác như Vật lý, Sinh học, Lịch sử, Địa lý. Ngoài ra, đề Ngữ Văn và KHXH hơi dài, nếu không phân bổ thời gian hợp lý, em sẽ không hoàn thành kịp”.

Trường THPT Chuyên KHXH&NV cũng có nhiều thay đổi so với những kỳ thi trước đây. Trường tổ chức đúng một bài thi chuyên Ngữ Văn, Lịch sử, Địa lý vào ngày 2/6, trong 150 phút. Tuy nhiên, điều này đồng nghĩa với việc có hàng loạt các tiêu chí phụ trước khi học sinh nộp hồ sơ. Trường yêu cầu thí sinh tham dự kỳ thi phải có điểm tổng kết ba môn Toán, Ngữ Văn, Ngoại ngữ 4 năm học cấp II từ 7,0 trở lên. Ngoài ra, nếu có thêm các chứng chỉ Tiếng Anh, giải cấp tỉnh, thành phố sẽ được ưu tiên xét tuyển lấy từ cao xuống thấp. Đặc biệt, vì chỉ có một môn thi duy nhất, nên bài thi của thí sinh phải đạt từ 6 điểm trở lên mới đủ điều kiện xét tuyển. Với độ “đặc tuyển” của kỳ thi, nhiều học sinh đánh giá đề thi Trường Chuyên KHXH&NV rất hay, đòi hỏi học sinh phải có nền tảng kiến thức thật tốt. Nguyễn Hương Giang (THCS Đoàn Thị Điểm, Hà Nội) cho biết, năm nay em thi chuyên Ngữ Văn của Trường THPT

● Mặc dù tỷ lệ cạnh tranh không cao như mọi năm, nhưng đề thi có xu hướng tinh lọc, khó hơn. (Ảnh minh họa)

● Phụ huynh cùng học sinh xem lại đề thi.

Chuyên KHXH&NV: “Đề thi có độ phân hóa cao, đòi hỏi em phải có tư duy và kiến thức thật sâu mới có thể hoàn thiện tốt bài thi. Em hy vọng đạt được điểm 8,5 trở lên”.

Ngoài hai trường chuyên nêu trên, Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm và Trường THPT Chuyên KHTN vẫn giữ nguyên cách tổ chức thi với bốn môn Toán, Ngữ Văn, Ngoại ngữ và một môn chuyên. Nhưng độ khó có phần nhỉnh hơn những năm trước. Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm kết thúc bài thi môn Toán vào ngày 5/6, đa phần học sinh đều nhận xét đề thi Toán rất khó, tương đương với năng lực của các học sinh thi chuyên Toán. Em Hoàng Gia Như (Hà Đông, Hà Nội), năm nay thi vào chuyên Toán của Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm, cho biết: “Đề thi Toán tương đối lạ, cần phải vận dụng linh hoạt kiến thức. Đối với em, đề Ngữ Văn và Tiếng Anh của trường khó hơn một chút so với những năm trước”.

“Cuộc đua” từ ... lớp 1

Hiện nay, việc học tập ngày càng được phụ huynh chú trọng. Thi vào lớp 10 là một dấu mốc trong cuộc đời học sinh. Nhiều gia đình mong muốn con đỗ vào những ngôi trường top đầu. Để “chắc suất” vào các trường chuyên, không ít phụ huynh đã định hướng cho con thi từ những năm cuối cấp I, đầu cấp II.

Phụ huynh Trần Thúy Hoa (Đông Anh, Hà Nội) cho biết, năm nay con chị thi vào chuyên Hóa học, Trường THPT Chuyên KHTN, mặc dù đã cho con thi từ năm lớp 8, nhưng chị chia sẻ, lực học của thí sinh vẫn thua kém rất nhiều so với bạn bè. Chị Hoa nói: “Con tôi cho biết, trong

phòng thi có rất nhiều thí sinh xuất sắc, thậm chí còn làm bài thi môn chuyên xong trước giờ. Mặc dù con của tôi thuộc top đầu môn Hóa học của trường cấp II, nhưng khả năng đỗ vào trường không cao”.

Chị Nguyễn Thị Lan (Thạch Thất, Hà Nội) cho biết, từ năm lớp 6, chị đã định hướng cho con thi vào chuyên Tiếng Anh của Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ. Chị chia sẻ: “Từ đầu năm cháu học lớp 6, tôi đã tìm hiểu tất cả các thầy cô chuyên ôn luyện thi vào chuyên. Dù có những lớp ở nội thành Hà Nội, xa nhà gần 30km, nhưng cuối tuần, tôi cùng cháu bắt xe buýt đi học”. Xác định ôn thi từ năm lớp 6, nhưng chị Lan chia sẻ, hiện nay nhiều học sinh đã có nền tảng kiến thức tốt từ tiểu học, nên con của chị rất khó để giành một “suất” đỗ vào trường chuyên.

Chị Phạm Thị Hằng (Hải Dương) chia sẻ, chị là một giảng viên đại học ở tỉnh, đã có nhiều năm kinh nghiệm dạy học và định hướng sinh viên, nên chị đã cho cả ba con ôn thi vào trường chuyên từ năm cấp I. Chị tâm sự: “Con tôi năm nay thi vào lớp 10 Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ và Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm tại Hà Nội. Để chuẩn bị cho kỳ thi, tôi đã định hướng con ôn thi từ năm lớp 3”. Chị cho biết, mỗi buổi học của con chị dao động từ 300 nghìn đồng cho đến 1 triệu. Tuy nhiên, đối với chị, để đầu tư tương lai của con cái chị Hằng không tiếc chi tiền.

Với xu hướng ôn thi sớm, nhiều em học sinh mới chỉ học đến non nửa cấp II đã có chứng chỉ IELTS 7.0 và đủ khả năng

Kỳ thi vào các trường chuyên tại Hà Nội bắt đầu từ ngày 1/6 với Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ (ĐHQG HN) có hơn 3 nghìn thí sinh tham dự. Tiếp nối kỳ thi của Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ lần lượt là kỳ thi của ba trường chuyên THPT Chuyên KHXH&NV, Trường THPT Chuyên KHTN và Trường THPT Chuyên Đại học Sư Phạm. Mỗi kỳ thi đều thu hút hàng nghìn thí sinh ở khắp miền Bắc tham dự. Kỳ thi chuyên ở Hà Nội kết thúc vào ngày 10/6. Tùy từng trường ngày công bố điểm thi sẽ rơi vào cuối tháng 6, đầu tháng 7.

giải những đề thi Toán, Tiếng Anh vào lớp 10 tại các trường công lập. Kỳ thi vào trường chuyên hiện tại không còn là “cuộc đọ sức” của các em học sinh giỏi mà còn là thể hiện độ chịu chi, đầu tư, định hướng thi chuyên cho con từ năm học cấp I, cấp II của các phụ huynh.

Ngoài ra, cuộc chiến giành một suất vào các trường chuyên. Phụ huynh ở nhiều nơi còn “mạnh tay” chi tiền thuê nhà nghỉ, khách sạn, xe đưa đón đến điểm thi. Đặc biệt, nhiều học sinh phải chạy xô tham gia nhiều kỳ thi cùng một lúc, nên các gia đình không tiếc công sức, chi phí tốn đến hàng chục triệu đồng để giúp các em hoàn thiện kỳ thi của mình.

Như trường hợp của gia đình chị Phạm Thị Hằng ở Hải Dương, năm nay, kỳ thi vào lớp 10 công lập của tỉnh bắt đầu vào buổi chiều ngày 1/6 trùng ngày thi với Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ (Hà Nội). Buổi sáng, sau khi kết thúc môn thi cuối cùng vào lúc 11 giờ 45 phút tại trường THPT Chuyên Ngoại Ngữ, chị đã bố trí sẵn xe tại điểm thi, chọn cung đường ngắn nhất để vượt qua gần 80km trong 1 tiếng 30 phút quay trở về Hải Dương để con chị bắt đầu kỳ thi vào Trường THPT Chuyên Nguyễn Trãi của tỉnh.

Anh Trần Tuấn Anh (Phú Thọ) cho biết, năm nay con của anh thi liên tục từ ngày 2/6 đến 8/6. Được biết, con của anh thi vào chuyên Toán Trường THPT Chuyên KHTN trong hai ngày 2/6 và 3/6. Thi xong, anh lập tức đưa con về ở tại một khách sạn tại khu vực Cầu Giấy, nghỉ ngơi một ngày và ôn tập để chuẩn bị kỳ thi vào Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm vào ngày 5/6. Kết thúc kỳ thi ngày 5/6, gia đình anh lập tức di chuyển về tỉnh Phú Thọ để con tham dự kỳ thi vào lớp 10 công lập của tỉnh. Anh cho biết: “Kỳ thi kết thúc vào 8/6 khi cháu thi môn chuyên cuối cùng tại tỉnh”. Để đầu tư cho “chặng đường thi dài ngày” gia đình anh không những phải tốn tiền bạc mà còn cả thời gian và công sức. Anh tâm sự: “Tôi đã phải xin cơ quan nghỉ phép gần 1 tuần để đưa cháu đi thi”. **HƯƠNG NGỌC**

THÁNG 6 MÙA THI

KỶ THI THPT QUỐC GIA 2024:

Nỗi lo của các thí sinh tự do

Năm 2024, tổng số thí sinh đăng ký dự thi THPT quốc gia lên đến hơn 1 triệu em, trong đó có khoảng 45 nghìn thí sinh tự do. Đây là những thí sinh thi lại từ các năm trước. Tưởng chừng các em có nhiều lợi thế về kinh nghiệm thi cử, kiến thức, nhưng thực tế các thí sinh này lại mang trong mình những mối lo lắng, áp lực mang tên “cơ hội cuối cùng”.

● Thí sinh tự do có nhiều lựa chọn đại học. (Ảnh minh họa, nguồn: LawNet.vn)

● Tinh đến hiện tại, số lượng thí sinh tự do tham dự kỳ thi THPT quốc gia 2024 đạt hơn 45 nghìn em.

(Ảnh minh họa, nguồn: PV)

Càng thi càng áp lực

Niên học 2024 - 2025 là năm cuối cùng thi theo chương trình giáo dục phổ thông (GDPT) 2006, từ năm sau, học sinh sẽ thi theo chương trình giáo dục mới. Vì vậy, năm nay, số lượng thí sinh tham dự kỳ thi THPT quốc gia cao hơn so với những năm trước. Đặc biệt, thí sinh tự do tăng gần 10 nghìn em so với năm 2023.

Với tỷ lệ đỗ tốt nghiệp THPT cao tại Việt Nam, lên đến 98 - 99% vào những năm trước, phần lớn các thí sinh tự do lựa chọn thi lại để xét tuyển vào đại học. Mặc dù thí sinh tự do trong kỳ thi tốt nghiệp THPT quốc gia được nhiều người đánh giá có lợi thế về kiến thức nền tảng, kinh nghiệm thi cử, tuy nhiên, không ít em cho biết, càng thi nhiều, các thí sinh càng gặp nhiều áp lực nặng nề hơn so với lần đầu tiên.

Nguyễn Tiến Đạt (20 tuổi, Quảng Ninh) cho biết, em đang học năm 2 tại một trường đại học ở Hà Nội, do không cảm thấy phù hợp với sở trường, em quyết tâm thi lại. Đạt tâm sự: “Đây là lần thứ 3 em tham dự kỳ thi THPT quốc gia, mỗi lần thi, em lại càng cảm thấy mất tự tin. So với năm 2022, hiện nay, tỷ lệ thí sinh tham gia đông hơn, cách xét tuyển đa dạng, khiến

em khó có thể cạnh tranh với những thí sinh sử dụng chứng chỉ Tiếng Anh như IELTS hoặc bài thi đánh giá năng lực (ĐGNL) để đổ vào những trường top đầu”. Đạt chia sẻ, đây sẽ là năm cuối cùng em tham dự kỳ thi.

Thực tế, mỗi năm, số lượng thí sinh tham dự kỳ thi THPT quốc gia lại có xu hướng tăng lên hàng trăm, hàng nghìn em so với những năm trước đây như niên học 2024 - 2025 tăng khoảng 40 nghìn thí sinh so với năm 2023. Vài năm trở lại đây, các trường đại học có xu hướng tuyển sinh đa dạng, nhiều phương thức. Một số trường như Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, hệ thống các trường thuộc Đại học Quốc gia, hay Trường Đại học Bách khoa Hà Nội,... đã có những bài thi riêng diễn ra xuyên suốt từ tháng 3 cho đến tháng 6 để lựa chọn những sinh viên phù hợp với tiêu chí của trường.

Với những thí sinh đã quen cách học tập, thi cử từ năm 2021, 2022 trở về trước, sẽ khó bắt nhịp được với sự thay đổi đề thi riêng của các trường đại học. Đồng thời, các em cũng khó có thể cạnh tranh với những học sinh cấp III đã định hướng sử dụng chứng chỉ IELTS, ôn thi ĐGNL, đánh giá tư duy ngay cuối năm cấp II, đầu cấp III.

Ngoài đôi mới về cách xét tuyển, thi cử vào các trường đại học, những thí sinh tự do phải đối diện với áp lực đồng trang lứa, “tuổi thọ” nghề nghiệp trong tương lai. Lê Minh Tuấn (25 tuổi Hà Nội), quyết tâm thi THPT quốc gia 2024 để lấy điểm xét tuyển đại học cho biết: “Tôi luôn cảm thấy áp lực đồng trang lứa, trong khi bạn bè đã tốt nghiệp đại học và đi làm, hiện tại vì nhiều lý do, tôi mới bắt đầu tập trung ôn thi vào đại học.

Nỗi sợ thi trượt, chậm trễ thêm một năm, mất đi cơ hội làm việc trong tương lai khiến tôi không thể tập trung ôn thi”.

Đặc biệt, thí sinh tự do thi lại vào niên học 2024 - 2025 còn phải “mang gánh nặng” năm cuối cùng thi theo chương trình GDPT 2006, nếu thi trượt, các em sẽ đối diện với những câu hỏi rất lớn về phương thức thi vào năm sau. Vì vậy, một số thí sinh cho biết, họ dồn toàn bộ tâm huyết, sức lực quyết tâm giành lấy cơ hội đổ vào trường đại học mơ ước. Lê Thanh Sơn (20 tuổi, Mộc Châu, Sơn La) chia sẻ, năm ngoái em đã đỗ và học Đại học Quốc gia Hà Nội, năm nay quyết tâm thi lại vào Trường Đại học Luật Hà Nội: “Mỗi ngày em học từ ít nhất là 10 tiếng, sử dụng khối C xét tuyển vào ngôi trường top đầu, bắt buộc điểm ba môn Văn - Sử - Địa của em phải thật cao”.

Tâm lý “cơ hội cuối”

Với sự thay đổi phương thức thi vào năm sau, không ít thí sinh tự do đã có quan niệm đây là “cơ hội cuối” để thi đỗ trường đại học mơ ước của mình. Nhiều em đã giấu bố mẹ, gia đình, báo lưu đại học ở năm thứ 3, thứ 4 để thi lại. Đối với những trường hợp, thi lại hai, ba năm vẫn chưa đỗ vào trường đại học yêu thích, các em lại càng quyết tâm cao độ.

Tuy nhiên, cũng vì tâm lý vội vàng, hy vọng đỗ đại học trong kỳ thi THPT quốc gia 2024, mà nhiều thí sinh chưa có sự chuẩn bị kỹ lưỡng, ảnh hưởng đến việc ôn thi, thi cử. Nguyễn Thùy Linh (19 tuổi, Hưng Yên) cho biết, ước mơ của em đổ vào Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, tuy nhiên, năm ngoái, em trượt cả kỳ thi ĐGNL và xét điểm thi THPT quốc gia. Năm nay, em quyết

tâm thi lại, con đường thi cử không dễ dàng như Linh mong muốn. Em cho biết đa phần các thí sinh tự do phải vừa lo việc học tập, ôn thi, vừa tự liên hệ nộp hồ sơ, kiểm tra thông tin hình ảnh trên tài khoản dự thi và giấy dự thi. Chỉ cần một chút sai sót, thí sinh tự do có thể không được dự thi năm nay. Linh chia sẻ: “Em phải thường xuyên gọi điện cho cô giáo cũ ở trường cấp III và hỏi bạn bè trên mạng để biết được ngày mở bán hồ sơ thi THPT quốc gia. Tiếp theo, việc nộp hồ sơ rất gian nan, năm ngoái, em nộp theo trường học, nhưng năm nay, em phải liên hệ với Sở Giáo dục tại tỉnh, hoặc hỏi những thí sinh tự do khác để biết chỗ nộp hồ sơ dự thi”. Mất gần hai tuần, Linh mới hoàn thành việc nộp hồ sơ và nhận tài khoản dự thi.

Một trong những vấn đề lớn khác của các thí sinh tự do đó là việc ôn tập, thi cử. Không còn thầy cô, bạn bè bên cạnh hướng dẫn, hỗ trợ, nhiều thí sinh đã mất định hướng học tập, nặng nề hơn còn bị lừa tiền vì tin tưởng các khóa học online.

Trần Thị Mỹ Duyên (19 tuổi, Nghệ An) cho biết, năm đầu tiên em thi đỗ vào một Trường Đại học Tài chính - Marketing (TP HCM), không hợp ngành em quyết tâm thi lại vào Đại học Sư phạm TP HCM, vốn tự tin vào lực học, nên Duyên không ôn tập sớm. Đến tháng 5, sau khi đã báo lưu kết quả học tập trên trường đại học và đăng ký dự thi, em mới mở đến sách vở, phát hiện mình đã hỏng rất nhiều kiến thức: “Em đã thử làm đề thi THPT Quốc gia năm 2023 và dự đoán chỉ đạt khoảng 20-22 điểm cho khối D. Hiện tại, em đã bỏ ra gần chục triệu đăng ký khóa học cấp tốc online và trực tiếp đến trung tâm để ôn tập cho kỳ thi”.

Với tâm lý “cơ hội cuối cùng”, có những thí sinh đã dồn toàn bộ tâm huyết, tiền bạc để ôn thi và bị lừa tiền vì tin vào các khóa học online tự phát ở trên mạng. Em Nguyễn An Nhi (20 tuổi, Hà Nội) cho biết, do cảm thấy cô đơn, lạc lõng, áp lực đồng trang lứa với bạn bè khi phải một mình ôn thi lại, nên em đã đồng ý mua tài khoản học chung với một người bạn mới quen ở trên mạng: “Trong các hội nhóm thí sinh tự do, em quen một tài khoản tên N.Đ.N. Do thấy N có cùng chí hướng học hành, lại nhiệt tình giới thiệu các khóa học, em đồng ý bỏ ra hơn 2 triệu đồng để cùng N mua khóa học online. Sau một thời gian, N chặn tài khoản Facebook của em và không thể liên lạc được với N nữa”. Khi lên các hội nhóm tìm hiểu, An Nhi mới biết nhiều thí sinh tự do khác cũng bị N lừa giống như mình, có người mất vài triệu, cũng có người mất đến gần chục triệu.

Giữ tinh thần thoải mái trước kỳ thi

Cô Hoàng Thị Loan (THPT Bình Minh, Hà Nội) với nhiều năm kinh nghiệm giảng dạy và định hướng cho học sinh cấp III cho biết, điều quan trọng nhất để hoàn thành tốt một kỳ thi là tâm lý của thí sinh: “Chỉ còn chưa đầy 2 tuần nữa là diễn ra kỳ thi THPT quốc gia 2024, đây là thời điểm quan trọng để tổng hợp kiến thức, tập trung tối đa ôn tập”. Theo cô Loan, những thí sinh tự do có lợi thế về kiến thức và kinh nghiệm thi cử, giai đoạn cuối trước khi thi, các em nên sơ đồ hóa cho từng môn học, đồng thời luyện tập thật kỹ các dạng bài trong đề thi.

Cô Loan nhấn mạnh: “Tâm lý thi cử ảnh hưởng rất lớn đến kết quả. Thay vì lo lắng về tương lai, thí sinh nên tập trung học tập, kết hợp nghỉ ngơi. Các em có thể nhờ bố mẹ hoặc tự mình lập thời khóa biểu cho giai đoạn “nước rút”. Nếu như quá căng thẳng, thí sinh cần chia sẻ, nói chuyện và tâm sự với gia đình, bạn bè hoặc những người có cùng chí hướng đáng tin cậy để giải tỏa áp lực”.

Cô Nguyễn Thị Thu Huyền (phụ trách cấp III, Hệ thống giáo dục Đa trí tuệ, Hà Nội) chia sẻ, ngoài việc giữ tinh thần ôn thi thoải mái, thí sinh tự do có nhiều phương án để lựa chọn trong tương lai. Cô đưa ra lời khuyên: “Hiện tại, có một số trường đã xét tuyển học bạ, thí sinh nên cân nhắc. Ngoài ra, quan trọng nhất của việc vào đại học đó là chọn đúng ngành nghề phù hợp với khả năng, sở trường, thay vì chọn theo cảm tính, điểm chuẩn, độ nổi tiếng của trường học. Cùng một chuyên ngành, có những trường đại học công lập top sau hoặc trường tư thục có điểm chuẩn thấp hơn, vì vậy, thí sinh không nên quá lo lắng mà bản thân mỗi em nên đặt ra nhiều phương án dự phòng, giảm áp lực thi cử”. ANH NHI

THÁNG 6 MÙA THI

Chiếc “phao cứu sinh” mang tên ngoại ngữ

Hàng loạt các trường cấp II, THPT, đại học sử dụng chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế làm “tấm vé” thông hành để công điểm, xét tuyển thẳng. Chẳng biết từ khi nào, cứ đến mùa thi, học sinh lại nỗ lực bằng mọi giá nhằm có được một chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế.

● Chứng chỉ IELTS đang trở thành một “tấm vé thông hành” trong các kỳ thi. (Nguồn: Saigon Times)

● Phụ huynh, nhà trường cần phải định hướng việc học ngoại ngữ cho học sinh. (Ảnh minh họa, nguồn: VNU)

● Nhiều gia đình đã bắt đầu cho học sinh học 2 ngoại ngữ, nâng cao khả năng đỗ vào các trường top đầu. (Ảnh minh họa, nguồn: Báo Thừa Thiên Huế)

Đặc quyền của chứng chỉ tiếng Anh

Nói về chứng chỉ ngoại ngữ tiếng Anh, IELTS là cái tên được nhắc đến nhiều nhất trong những năm gần đây. Đối với học sinh, đây là “kim bài” giúp các em vượt qua hàng loạt đối thủ nặng ký để đỗ vào những trường cấp III, đại học danh giá ở Việt Nam.

Năm 2023, theo thống kê của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân có đến 11 nghìn hồ sơ sử dụng chứng chỉ tiếng Anh để xét tuyển vào trường. Hàng loạt các trường đại học top đầu ở Việt Nam như Trường Đại học Ngoại thương, Trường Đại học Bách khoa Hà Nội,... đều có những phương thức xét tuyển kết hợp học bạ, các bài thi riêng của trường hoặc điểm thi THPT Quốc gia với các chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế. Tùy theo từng trường sẽ có mức điểm quy đổi khác nhau, nhưng điểm IELTS (hoặc những chứng chỉ tương đương khác) càng cao, thì điểm được đổi ra có thể lên đến 9-10 điểm.

Đây là một ưu thế cho những thí sinh có bằng ngoại ngữ tiếng Anh hoặc các chứng chỉ tương đương. Thứ nhất, phần lớn điểm học bạ của học sinh tại các trường THPT tương đối cao khi cộng với điểm IELTS để nâng lên 26-27 điểm. Thứ hai, với việc “học tài, thi phận” để đạt điểm 9-10 trong kỳ thi THPT Quốc gia không đơn giản. Vì vậy, nhờ các phương thức kết hợp xét tuyển học bạ với chứng chỉ IELTS, mà nhiều học sinh nghiêm nhiên đổ vào các trường đại học top đầu ở Việt Nam.

Niên học 2024-2025, dù đã có thay đổi, nhưng chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế như IELTS vẫn đang được đề cao ở nhiều trường đại học. Lấy ví dụ trường Đại học

Ngoại Thương (Hà Nội) chỉ cần là học sinh trường chuyên, có chứng chỉ IELTS từ 6.5 trở lên, học bạ ba năm học sinh giỏi, thí sinh hoàn toàn có cơ hội được tuyển thẳng.

Hay theo như bảng quy đổi điểm IELTS của Đại học Công nghệ thông tin, Đại học Quốc gia TP HCM, 4.5 IELTS tương đương với 8 điểm Tiếng Anh, từ 5.0 trở lên tương đương với 9 - 10 điểm. Trường Đại học Bách khoa Hà Nội, chỉ cần từ 5.0 đến 5.5 IELTS tương ứng với 8 - 8.5 điểm tiếng Anh thi THPT Quốc gia. Trong khi, từ 4.5 - 5.0 IELTS không khó để đạt được và mức điểm này chỉ tương đương với trình độ tiếng Anh của học sinh cấp II tại Việt Nam.

Điều đáng buồn, “con sót” chứng chỉ ngoại ngữ không chỉ tồn tại ở các trường đại học, mà còn lan tới cả các trường THPT, cấp II, thậm chí tiểu học. Nơi đâu, thấy phụ huynh đầu tư cho con học tiếng Anh chuẩn quốc tế. Vào đầu năm nay, hàng loạt các trường cấp III ở nhiều tỉnh thành phố đã phê duyệt đề án quy đổi, miễn thi tiếng Anh cho những em có chứng chỉ IELTS từ 4.0 trở lên. Ngay lập tức, Bộ GD&ĐT đã có công văn yêu cầu dừng xét tuyển vào lớp 10 bằng chứng chỉ IELTS để tạo sự công bằng cho tất cả các học sinh.

Tuy nhiên, vẫn còn các trường tư thục, thậm chí trường chuyên dành sự ưu ái cho chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế. Như Trường THPT Chuyên KHXH&NV (Hà Nội) một trong những ưu tiên khi xét tuyển các thí sinh bằng điểm nhau đó là có chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế như IELTS hoặc giải học sinh giỏi cấp tỉnh, cấp thành phố.

Với những ưu thế nổi trội của các chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế, hiện nay tỷ

lệ thí sinh thi IELTS, TOEIC,... ngày càng cao. Dữ liệu thống kê của ban tổ chức kỳ thi IELTS trong năm 2022 cho thấy thành tích IELTS của Việt Nam hiện đang xếp thứ 23 trong số 40 quốc gia khảo sát. Độ tuổi người tham dự kỳ thi đang ngày càng trẻ hóa hơn so với trước. Nhưng một điều đáng buồn, đi kèm với “phong trào” thi chứng chỉ ngoại ngữ, nhiều em học đã sinh bỏ bê học tập những môn như Toán học, Ngữ văn, Lịch sử, Địa lý,... Việc “nhất bên trọng, nhất bên khinh” khiến cho học sinh học lệch, thiếu hụt kiến thức nền tảng.

Mặc dù, số lượng học sinh Việt Nam thi chứng chỉ ngoại ngữ như IELTS, TOEIC, TOEFL,... đang tăng cao, nhưng khả năng vận dụng Tiếng Anh nói riêng và các ngoại ngữ khác của người dân vẫn còn yếu. Bà Nguyễn Thị Mai Hữu, Giám đốc Đề án Ngoại ngữ Quốc gia, Bộ Giáo dục và Đào tạo cho biết có nhiều người dù đạt điểm số ngữ pháp cao nhưng không nói được tiếng Anh. Học sinh học tiếng Anh nhưng chưa có nhiều môi trường để giao tiếp, thực hành. Vốn dĩ, tiếng Anh không thể học nhồi nhét mà cần thực hành dần dần để tốt lên, do đó, động lực của bản thân là điều quan trọng.

Một ngoại ngữ chưa đủ

Theo chương trình phổ thông mới (chương trình 2018), Ngoại ngữ là môn bắt buộc từ lớp 3 đến lớp 12. Ngoài tiếng Anh, trong danh mục môn Ngoại ngữ còn có tiếng Trung, Đức, Nhật, Hàn, Pháp, Nga. Tại nhiều trường, học sinh đã bắt đầu được chọn thêm một ngôn ngữ nữa ngoài tiếng Anh. Việc học hai ngôn ngữ nước ngoài vừa đem lại những cơ hội, đồng thời tạo ra rất nhiều thách thức cho học sinh.

Với một số phụ huynh “cầm đèn chạy trước ô tô”, họ đã đầu tư cho con học hai ngoại ngữ từ khi còn bé. Chị T.N.L (Đông Đa, Hà Nội) cho biết, giáo dục sẽ có nhiều chuyên viên trong những năm sắp tới, để chuẩn bị trước kỳ thi trong tương lai cho con của mình, ngoài Tiếng Anh, chị L đã cho con học thêm Tiếng Nhật và Tiếng

Báo cáo Ngôn ngữ Duolingo 2023 cho thấy người Việt ngày càng hứng thú học các ngôn ngữ Châu Á. Tại Việt Nam có hơn 60% số người học tiếng Anh đang học trên ứng dụng Duolingo. “Giáo dục” là động lực học tập chính của 50% số người học tiếng Anh tại Việt Nam. Tiếng Trung, Tiếng Hàn và Tiếng Nhật tiếp tục là những ngôn ngữ phổ biến sau Tiếng Anh được học tại Việt Nam. Hiện có 31% người học tại Việt Nam đang học tiếng Trung trên ứng dụng Duolingo; con số này là 32% đối với tiếng Hàn và 26% đối với tiếng Nhật.

Pháp: “Vài năm trở lại đây, có rất nhiều trường cấp III, đại học ưu tiên tuyển sinh chứng chỉ IELTS. Học sinh hiện nay ngày càng giỏi Tiếng Anh, tỷ lệ cạnh tranh rất cao. Vì vậy, trong tương lai khoảng 10 năm nữa, theo suy nghĩ cá nhân của tôi các trường cấp III, đại học sẽ ưu tiên chứng chỉ của nhiều ngôn ngữ khác nhau. Lúc đó, Tiếng Nhật, Tiếng Pháp của con tôi sẽ có đất dụng võ”. Chị L thẳng thắn bày tỏ quan điểm.

Thực tế, hiện nay, nhiều phụ huynh cho rằng việc học tiếng Anh chỉ để “xóa mù chữ”, là kiến thức, kỹ năng cơ bản của các cá nhân. Vì vậy, không ít học sinh lên cấp II đã đạt chứng chỉ IELTS từ 7.0 trở lên, tương đương trình độ tiếng Anh của du học sinh. Một số trường tư thục cấp I, cấp II đã ưu tiên tuyển sinh các em có chứng chỉ TOEIC, IELTS,... vào trường học.

Tại kỳ thi vào cấp III vào các trường chuyên, đã có không ít thí sinh thành thạo cả hai ngôn ngữ để tăng cơ hội đỗ vào những trường đại học top đầu. Em Nguyễn Nhật Linh (Nghĩa Tân, Hà Nội), năm nay thi THPT Quốc gia cho biết, em đã có hơn 5 năm học Tiếng Trung Quốc. Nhật Linh chia sẻ: “Bắt đầu từ năm lớp 8 gia đình đã định hướng cho em học song song cả hai ngôn ngữ. Năm cấp III, em thi vào trường THPT Chuyên Ngoại ngữ, đăng ký lớp chuyên tiếng Trung. Em thi bằng ngôn ngữ Trung Quốc nên may mắn đỗ vào lớp chuyên. Hiện tại, em sử dụng chứng chỉ HSK để miễn thi ngoại ngữ và xét tuyển vào một số trường đại học. Nhờ thành thạo một ngôn ngữ thứ 2, em dành được nhiều thuận lợi trong các kỳ thi hơn so với các thí sinh chỉ học Tiếng Anh”.

Cô Trần Thái Thị Tú Anh (giáo viên dạy tiếng Hàn, Trung tâm Hankang), cho biết, độ tuổi học tiếng Hàn ngày càng được trẻ hóa đặc biệt ở các thành phố lớn như Hà Nội, TP HCM, TP Đà Nẵng,... Cô chia sẻ: “Tôi đã từng nhận dạy những học sinh lớp 8, lớp 9 có khả năng vận dụng tiếng Hàn bằng với trình độ sinh viên năm 2 của Trường Đại học Ngoại ngữ. Đặc biệt, các em không chỉ giỏi tiếng Hàn, mà còn rất xuất sắc về tiếng Anh và nhiều bộ môn khác”. Cô Tú Anh chia sẻ, hiện nay, xu hướng phụ huynh cho con học ít nhất hai ngoại ngữ đang ngày càng trở nên phổ biến. Một số ngôn ngữ được phụ huynh lựa chọn nhiều là tiếng Nhật, tiếng Trung, tiếng Hàn, tiếng Thái Lan.

Phải nói rằng, việc học các ngôn ngữ, thi chứng chỉ ngoại ngữ nước ngoài hiện đang là xu thế của nhiều học sinh Việt Nam. Trong tương lai, để vào được các trường top đầu, có lẽ, học sinh phải tham gia “cuộc chiến” gay gắt của nhiều thứ tiếng khác nhau. Tuy nhiên, phụ huynh, học sinh cần lưu ý, học ngoại ngữ không xấu, nó chỉ “biến chất” khi trở thành công cụ phục vụ cho căn bệnh thành tích đã tồn tại từ rất lâu ở Việt Nam.

HƯƠNG NGỌC

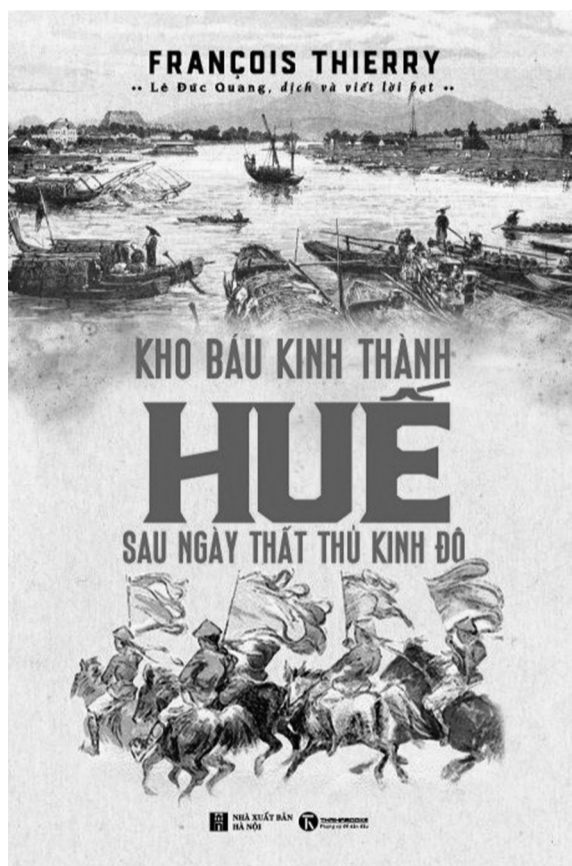
Giảng viên Đặng Minh Tuấn, Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội chia sẻ việc học ngoại ngữ chỉ để lấy chứng chỉ không những tạo gánh nặng tài chính cho các gia đình, mà còn có thể dẫn đến tình trạng học “tủ”, học lệch, với mục tiêu chính là đạt điểm cao trong kỳ thi thay vì nâng cao khả năng sử dụng ngoại ngữ thực tế. Vì vậy, phụ huynh nên định hướng các con dùng ngoại ngữ thành một phương tiện để học tập, trao đổi và tiếp thu tri thức của thế giới.

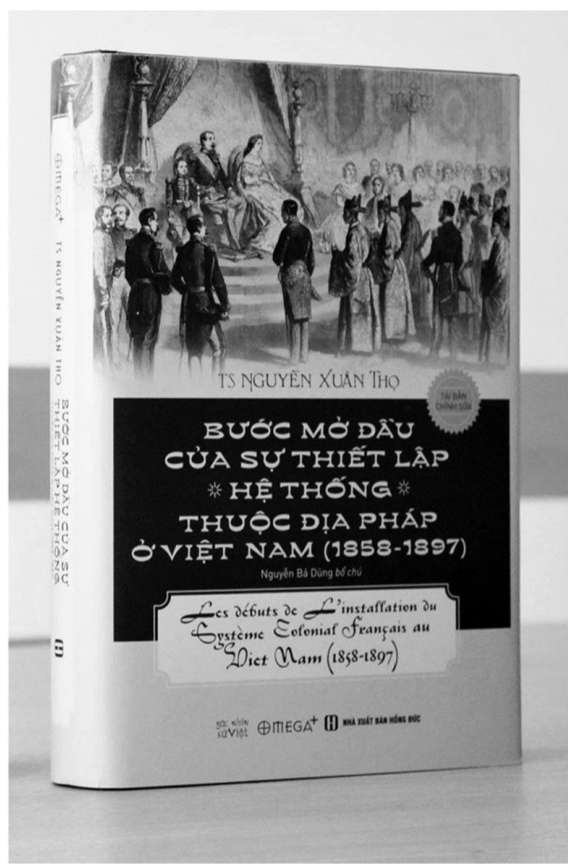
Nhà Nguyễn và những cuộc binh biến trong cung cấm

● Cung điện nhà Nguyễn tại Huế. (Ảnh minh họa: PV)

Những cuộc khởi nghĩa nông dân chống Pháp và chống cả nhà Nguyễn nổi dậy khắp nước khiến nhà Nguyễn rất mệt mỏi và lo sợ. Trong cung cấm đã xảy ra ba cuộc binh biến lớn từ những vị trong dòng tộc nhà vua.

● Sách Kho báu Kinh thành Huế sau ngày thất thủ Kinh đô của tác giả François Thierry do Nhà xuất bản Hà Nội ấn hành.

● Sách Bước mở đầu của sự thiết lập hệ thống thuộc địa Pháp ở Việt Nam (1856 - 1897) của TS. Nguyễn Xuân Thọ do Nhà xuất bản Hồng Đức ấn hành.

Ba cuộc binh biến

Theo nguồn tham khảo từ sách “Bước mở đầu của sự thiết lập hệ thống thuộc địa Pháp ở Việt Nam (1856 - 1897) của TS. Nguyễn Xuân Thọ do Nhà xuất bản Hồng Đức ấn hành và sách “Kho báu Kinh thành Huế sau ngày thất thủ Kinh đô” của tác giả François Thierry do Nhà xuất bản Hà Nội ấn hành thì khi lòng dân ly tán, phần uất, triều đình chia nhiều phe phái chủ chiến và chủ hoà. Trong bối cảnh đó, ở Huế đã xảy ra ba cuộc binh biến trong cung cấm do người trong hoàng tộc khởi xướng nhưng bất thành. Đó là cuộc binh biến của Hồng Bảo vào tháng 1/1851; của Hồng Tập vào năm 1864 và của Đoàn Trung vào năm 1866.

Việc Tự Đức được Vua Thiệu Trị cho lên ngôi năm 18 tuổi khiến Hồng Bảo (người anh em cùng cha khác mẹ) âm thầm nổi giận. Hồng Bảo lớn tuổi hơn Tự Đức nhưng bị gạt ra do lối sống không tốt và học hành không bằng Vua Tự Đức. Hồng Bảo âm ức vì tự cho mình bị thất sủng và bất công khi cũng là con của Vua Thiệu Trị. Ông đã liên hệ với các giáo sĩ để đặt mục đích đảo

chính nhưng âm mưu bị bại lộ vào năm 1854. Hồng Bảo bị bắt và giam vào ngục tối, ông đã thất cô tự tử, kết thúc một vị hoàng tộc bị thất sủng, nhiều tham vọng, nhưng không có đường lối rõ ràng, nên kết thúc trong bi kịch. Lịch sử cũng không ghi chép nhiều về Hồng Bảo nữa.

Cuộc binh biến thứ hai là do ba anh em tri thức thấy nước nhà bị xâm lăng, triều đình hèn nhát, dâng đất cho Pháp, xây lăng mộ Vạn Niên khi dân đang nghèo đói, làm than, nô lệ. Ba anh em Đoàn Trung, Đoàn Hữu Ái và Đoàn Tử Trục đều ở kinh thành Huế lập nên hội thi văn “Son Đông Thi Tửu Hội”. Họ có tham vọng đưa lên ngôi người cháu năm đời của Vua Gia Long là Ứng Đạo. Đoàn Trung là chồng của Công chúa Thê Cúc, con gái Tùng Thiện Vương. Vua Tự Đức gọi Tùng Thiện Vương là chú. Với mối quan hệ lớn trong triều đình nên ba anh em họ Đoàn lập nên một âm mưu lớn cho cuộc đảo chính. Họ kết nối với các tướng lãnh, các quan có vị trí như Tôn Thất Cúc, Lê Chí Trục, Bùi Văn Liệu, Nguyễn Văn Đệ, Trương Trọng Hòa, Phạm Lương Thành...

Ngày 8/9/1866, Đoàn Trung chỉ đạo quân lính là thợ thuyền, lao công đang xây lăng Vạn Niên nổi dậy chiếm Cửu Tây kinh thành Huế. Đội quân ô hợp, thiếu vũ khí phải dùng chày giã vôi đi đánh nhau với quân triều đình nên dân gian gọi là “giặc chày vôi” nên cuộc đảo chính cũng tan rã và bị đập tan nhanh chóng. Khi đội quân tiến vào cung điện, gần đến nội cung nơi Vua Tự Đức ẩn náu, họ bị người chỉ huy đội quân thị vệ là Hồ Oai gài bẫy, đóng hết cửa cung điện. Đám quân ô hợp cùng với các thủ lĩnh bị tóm gọn và bị đàn áp đẫm máu. Thất bại này là điều khó tránh khỏi khi họ hoạt động ngầu húng, thiếu tính chuyên nghiệp, nhưng dù sao là một cảnh báo lớn với thời Vua Tự Đức khi những cuộc binh biến lại nổi dậy trong cung cấm.

Cuộc binh biến thứ ba là do Hồng Tập lãnh đạo. Hồng Tập là con trai của Hoàng thân Miên Áo, một nhân vật có quyền lực và được tôn kính trong hoàng gia. Ông đã lãnh đạo cuộc nổi dậy tháng 12 năm Tự Đức thứ 17 sau khi Hiệp ước Sài Gòn 1862 được ký. Hồng Tập có tham vọng lớn đó là bắt đại thần

Phan Thanh Giản, Trần Tiễn Thành được dân gian coi là “kẻ bán nước”, thân Pháp.

Hồng Tập kết hợp với Trương Văn Chất, Nguyễn Văn Viên, huy động tới bốn đội quân. Kế hoạch của họ là bao vây bắt Phan Thanh Giản, Trần Tiễn Thành và tiêu diệt giáo dân ở làng An Truyền, An Vân và An Hòa. Đội quân đi bắt hai đại thần Phan Thanh Giản và Trần Tiễn Thành không vượt qua được quân lính canh phòng nghiêm ngặt, nên đành rút lui, không dám bắn súng báo hiệu cho đội quân đang chờ tấn công ở cầu Lim Luông. Việc bối rối và không có đủ sức mạnh khiến cuộc binh biến chưa thực sự nổ ra đã tan vỡ nhanh chóng. Hồng Tập, Hồng Ty, con của Hoàng thân Vĩnh Tường; Miên Hoàng con thứ 5 của Vua Minh Mạng; Lương Trinh, con trai của Hoàng thân Kiến An (con thứ 5 của Vua Gia Long), cùng một số Hoàng thân trong hoàng gia bị chém đầu.

“Lời sám hối” của nhà vua

Ba cuộc binh biến đó đều kết thúc trong bi kịch dù mục đích của họ là hạ bệ Tự Đức để thay thế một thể chế mới mạnh mẽ hơn khi đối diện với người Pháp. Tự Đức - vị vua nhiều đau khổ, mắc kẹt giữa các phe phái trong triều đình chỉ biết than khóc, nhưng cái dở nhất của ông là không đứng về Nhân dân chính nghĩa mà ông đã thẳng tay đàn áp họ, khiến cho triều đình ngày càng xa lạ với dân chúng.

Hai đại thần nhà Nguyễn lúc đó là Phan Thanh Giản và Lâm Duy Hiệp nhận nhiệm vụ của Vua Tự Đức ký Hiệp ước Sài Gòn 1862 với người Pháp. Hiệp ước này được coi là “bán nước” khi nhượng 3 tỉnh miền Đông là Gia Định, Định Tường và Biên Hòa cho Pháp. Nhân dân đã tức giận có câu ca “Phan, Lâm mãi quốc, triều đình khi dân”. Sau này, dù cho Phan Thanh Giản và Lâm Duy Hiệp bị giáng chức sau khi ký vào Hòa ước Sài Gòn 1862 cũng không làm giảm sự hờn căm của dân chúng.

TS. Nguyễn Xuân Thọ trong cuốn “Bước mở đầu của sự thiết lập hệ thống thuộc địa Pháp ở Việt Nam 1858 - 1879” nhận định: “Triều đại nhà Nguyễn tự đặt mình lên ngôi thống trị Việt Nam đầu thế kỷ 19 chẳng bao lâu phải đối diện với chủ nghĩa thực dân Pháp, không được sự ủng hộ của Nhân dân. Họ thiếu một cái gì đó để dân chúng thừa nhận, để

thực sự trở thành những biểu hiện sống của giang sơn: đó là cái uy tín của một sự nghiệp lớn vì Tổ quốc.

Thực dân Pháp đã lợi dụng “lòng người ly tán” ấy để tiến hành cuộc chinh phục của họ. Cái di sản mà Tự Đức thừa kế của cha ông đã nặng nề điều hăm dọa, đến nỗi trong lúc ông ta trị vì, ông đã chẳng làm được gì để gạt bỏ đi những điều hăm dọa đó; trái lại còn làm cho nó thêm trầm trọng hơn lên. Đó là nguyên nhân của tình trạng khủng hoảng và loạn ly ngày càng gia tăng mà hậu quả là đất nước mất độc lập và trở thành nô lệ ngoại bang”.

Trong một chỉ dụ của Vua Tự Đức vào năm 1867 ta thấy sự bất lực của ông trong việc kêu gọi lòng yêu nước và đổi mới: “Nhìn lên trời, Trẫm sợ mệnh trời và nhìn xuống dưới, lòng thương cảm đối với trăm dân khiến Trẫm ngày đêm đau khổ. Trong thâm tâm, Trẫm vừa run sợ, vừa xấu hổ. Trẫm luôn gánh nhận mọi sự thù địch cho trăm họ khỏi chịu trách nhiệm và tai ương này chưa xong thì tai ương mới đã tới. Quả thực, chẳng biết nói cách nào, làm cách nào để giúp đỡ cho thần dân, đất nước...”

Cái gì cũ kỹ, không hợp lý nữa hoặc tồi tệ, xấu xa thì phải bỏ đi. Cái gì có lợi thì phải đi tìm cho được. Những bậc hiền tài hãy hiến kế, những người có sức hãy góp sức, những người giàu hãy góp của và những kẻ có một sở trường riêng, một nghề nghiệp, những kẻ có sáng chế, phát minh một vài điều có ích, phải sử dụng người tài năng, nghề nghiệp đó phục vụ cho nhu cầu quân đội, của giang sơn... Trẫm sẽ sung sướng biết bao, trong nỗi đau thương sâu sắc của mình chuộc lại những lỗi lầm quá khứ, làm được chút gì đáp lại công lao ngày trước của tổ tiên! Đây là những lời nguyện của Trẫm, là đối tượng chính Trẫm thường xuyên ước vọng, mong chờ...”

Nhưng “lời sám hối” của vị vua này không được dân chúng chào đón và đất nước vẫn quần quanh trong vòng nô lệ và những cuộc đấu tranh chống Pháp của dân ta vẫn tiếp tục nổ ra, ngoan cường và khốc liệt.

Ngày 19/7/1883, Vua Tự Đức băng hà, sau 36 năm trị vì. Lúc này ông 56 tuổi. Vua Dục Đức lên ngôi chỉ được có 3 ngày, tiếp đến là Hoàng tử Văn Lăng lên ngôi, lấy niên hiệu Hiệp Hòa rồi đến Vua Kiến Phúc... Đây có thể xem là giai đoạn đen tối nhất của nhà Nguyễn.

Truyện ngắn của
LÊ HỨA HUYỀN TRẦN

Ngày mẹ đi thêm bước nữa tôi nhất quyết không đến dự đám cưới của bà. Một đứa trẻ lên tám khi ấy chỉ muốn có một gia đình yên ấm, làm sao đón nhận được một người xa lạ đến ở cùng để rồi “ba” phải ra đi và mình phải gọi người đó bằng “ba”. Trong kí ức như sương mờ của tôi, ngày cưới của mẹ, mẹ đã cười rất nhiều, thứ dần dần hòa tan đi trong tôi là hình ảnh người ba ruột, thay vào đó là, dù chưa tiếp xúc nhiều nhưng tôi vẫn mặc định ghét người ba dượng của mình. Sau những năm tháng ấy tôi không nhớ nhiều về ba tôi nữa. Vì tôi nghe mẹ kể, ông đã đi rất xa để tìm cuộc sống mới. Tôi thấy thương cho ba, vì hạnh phúc của mẹ nên phải đi thật xa. Chắc ngày ba đi ba phải buồn lắm, phải dứt khoát lắm và thêm tổn thương dữ lắm. Kí ức với sự hạnh phúc của gia đình trước khi ba mẹ chia tay như bồi đắp thêm vào trí nhớ vốn ít ỏi vì bị nỗi chia lìa che lấp của tôi. Ban đầu, tôi ghét mẹ, vì mẹ buông tay ba, vì mẹ đang tâm để gia đình tan vỡ. Sau dần, tình thân vẫn thắng nỗi oán giận, thế là tôi quay ra ghét ba dượng của mình. Và rất lâu sau đôi khi tôi không tìm nổi một lí do nào để ghét dượng nữa thì “sự ghét ấy” vẫn cứ hun đúc mỗi ngày thêm lớn trong tôi đến độ tôi đã không để ý đến tình thương mà người đàn ông ấy dành cho mình.

Sau khi cưới, mẹ con tôi về ở với dượng. Khi tôi còn chưa biết phải xưng hô như thế nào thì mẹ nói với tôi:

- Từ giờ con gọi chú là ba nhé.

- Sao mẹ lại bắt con gọi ông ấy là ba, con chỉ có một người ba thôi!

Dượng rất ôn tồn nói với tôi:

Thế con gọi ta là ba dượng cũng được. Như thế sẽ phân biệt với ba ruột của con, vì ta cũng muốn làm ba của con.

Nhưng tôi vẫn nhất quyết không chịu, dù mẹ tôi có giận như thế nào thì sau đó tôi vẫn nhất quyết chỉ gọi ông ấy là “dượng”. Chẳng hiểu sao rất lâu sau này tôi mới chợt nhớ đến cái nháy mắt khi ấy của dượng và giọng nói hết sức dịu dàng:

- Gọi ta là dượng cũng được, còn hơn là ông ấy. Ta muốn là người thân của con.

Tôi vẫn hay trách mẹ sao không ở lại căn nhà cũ, mẹ chỉ bảo đơn giản lấy chồng phải theo chồng và quay đi giấu ánh mắt buồn man mác. Khi ấy tôi còn

nhỏ quá, không hiểu được, đối với tôi việc thay đổi môi trường sống khiến tôi giận dữ cả một thời gian dài. Con nít không hiểu chuyện, chỉ muốn những việc thoải mái cho mình. Thế nhưng, bây giờ khi đã trưởng thành, từng chút từng chút một tôi mới

nhận ra cuộc sống của cả mẹ và dượng tôi khi ấy vốn không đơn giản như tôi đã nghĩ.

Tôi còn nhớ thuở nhỏ tôi rất ham chơi. Tôi ý lại vào tổn thương của một gia đình tan vỡ mà mình đang mang để lấy cái cơ cho những trò quậy phá của mình. Qua

T IẾNG LÒNG

Giả vờ

Từng con nằng cứ đổ ập xuống một cách mạnh mẽ, như cách mà chúng cày mình trở thành nữ hoàng của mùa hè. Không ai có thể ngăn cản được sự sục sôi, không đến mức làm cho cây cối trở nên cháy trụi nhưng đủ để khiến sự oi bức lên đến cực điểm. khắp nơi mà ngay cả trên bàn tin thời sự cũng đưa tin về cái sự nằng ngợp trời này, khi đó, ba đi làm. Con nằng không quên ba, nó tập từng con vào gương mặt ba bóng râm...

Tôi nhớ năm ấy tôi bước vào năm cuối cấp một, khi ấy tôi vẫn còn trong độ tuổi ham chơi, mẹ lúc ấy trở bệnh nặng rồi từ đó không còn đi bán ngoài chợ được nữa. Mọi chi tiêu trong

gia đình đổ dồn lên vai ba, ba thậm chí tăng ca hôm nào cũng đi làm thật sớm rồi về nhà rất trễ. Thậm chí có những ngày tôi còn không được thấy mặt ba vì ba đi khi tôi chưa dậy còn về khi tôi đã ngủ rồi. Tôi càng lớn lên học phí càng tăng cao và đủ thứ khoản chi tiêu, kể cả tiền thuốc thang cho căn bệnh của mẹ, mẹ phải gượng dậy nhận thêm nhiều việc thủ công có thể làm tại nhà để đỡ dần cho ba. Khi ấy trường tôi mời chuyển đến khu đất mới, xung quanh nhà dân còn thưa thớt và phía trước trường có một con lạch nhỏ nước rất mát mẻ. Mùa hè năm nào cũng oi bức với quyền lực của nữ hoàng mùa hè, tháng cuối cùng trước khi được

hè càng trở nên nằng dữ, vì thế lũ nhóc chúng tôi mỗi khi ra chơi hoặc khi tan học vẫn hay ùa ra phía trước con lạch để mà tắm người. Con lạch dài chạy vắt vẻo quanh khu đất mới, nước nông thôi, ước chừng cao hơn đầu gối một chút, trong veo và rất mát lạnh, như đối lập với cả con nằng ở bên ngoài. Vì thế lũ trẻ chúng tôi rất thích. Ngày đó, vì nghịch nhiều dưới nước trong khi trời nằng, nhiều đứa trong đám chúng tôi bị sốt nhiệt, đổ bệnh không đi học được. Tôi may mắn khỏe hơn tụi nó nhưng tại vì biết ngày hôm đó có tiết kiểm tra nên giả vờ bệnh để được nghỉ học. Mẹ tôi khi ấy vì tái khám nên nằm viện không chăm được, ba tất bật dậy từ rất sớm nấu cơm mang vào viện cho mẹ, nhờ giường bên chăm hộ rồi lật đặt về lo cho tôi. Ba xin nghỉ làm đến chiều vì chiều mẹ sẽ khám xong về và sau đó tăng ca thức nguyên đêm để làm bù. Vì thế, ba đổ bệnh. Không phải chỉ vì

● Ảnh minh họa - Internet

thời gian, với tình thương của mẹ và sự quan tâm của dưỡng, tôi lớn lên trong sự đủ đầy nhưng mỗi khi quá nghịch và bị bắt lỗi tôi lại lấy lý do tôn thương ra để mà nói. Những lúc ấy mẹ thường nhìn tôi rất uất ức nhưng có gì đó không nói ra, còn tôi chỉ luôn đổ lỗi cho mẹ... Dưỡng khác mẹ, nếu những khi tôi làm quá sai có lẽ mẹ sẽ đánh tôi vài roi, nhưng dưỡng thì thường đợi sau khi mẹ hết giận sẽ dùng lời lẽ khuyên bảo tôi. Rất lâu sau này tôi hỏi dưỡng sao không bao giờ đánh mắng tôi, dưỡng mới bảo:

- Vì ngày ấy con ghét ta, ta không muốn dùng đòn roi uốn nắn con. Mẹ con là ruột thịt với con, bà ấy có mọi quyền làm miễn con nên người, đòn roi sẽ làm con sợ nhưng có lẽ con sẽ không hiểu. Nên ta thường khuyên bảo con sau đó. Một vấn đề mà con làm sai, khi cả sợ và hiểu thì sau này sẽ không tái phạm nữa.

Dưỡng luôn đối xử với tôi bằng một thái độ rất ôn tồn đến độ tôi đã từng nghĩ người đàn ông ấy sẽ không bao giờ biết nổi giận là gì. Lúc đầu tôi nghĩ đó là sự khách sáo của hai con người xa lạ có mỗi một gắn kết chung là mẹ. Nhưng sau này tôi mới hiểu đó là vì tính cách của dưỡng là như vậy và cũng vì dưỡng rất thương, tôn trọng tôi. Khi chúng tôi chuyển về nhà dưỡng ở, cũng vì thay đổi hộ khẩu nên tôi cũng phải chuyển trường, cũng chính dưỡng là người chạy đôn chạy đáo lo thủ tục nhập học cho tôi vì tôi chuyển vào giữa năm học nên nhiều giấy tờ phức tạp. Ban đầu tôi còn nghe dưỡng bảo với mẹ cứ để tôi học trường cũ nhưng rồi mẹ nói quá xa so với nhà và không ai đưa đón nên bắt buộc phải chuyển trường. Nhưng dù tính cách dưỡng ôn hòa cách mấy cũng có một lần tôi nhớ như in dưỡng đã rất giận. Đó là khi tôi

bước vào lớp chín. Năm cuối cấp rất quan trọng, thế nhưng trong một lần vì lười học ham chơi tôi đã để điểm kém một môn. Dưỡng chưa bao giờ la rầy nếu tôi điểm kém nhưng lần này dưỡng rất giận:

- Điểm số rất quan trọng ở năm cuối cấp con hiểu không, nó sẽ quyết định trường cấp ba con được học đấy.

Sau lần đó, tôi thực sự không dám lơ là nữa và cũng may mắn đỗ được vào trường chuyên năm sau. Nhưng đó chưa phải lần dưỡng giận nhất. Khi tôi bước vào lớp mười một cũng là lúc tôi thường bị stress vì việc học rất nặng. Trường chuyên thường có khối lượng kiến thức khá nặng, vì thế có lần tôi đã trốn đi chơi, nhưng lần đó tôi lại quên gọi về nhà. Tôi sa đà vào cuộc vui nên gần như rất khuya tôi mới về, dưỡng ngay khi thấy tôi đã chực tát tôi nhưng ông kìm lại mà bỏ vào trong nhà. Bóng lưng đầy mồ hôi của ông và tiếng mẹ phàn phật bên tai tôi khi ấy: "Sao con hư vậy? Dưỡng đã chạy cả ngày tìm con, liên lạc không được chờ mẹ đi khắp nơi vừa đi vừa khóc"... Ông vẫn không đánh tôi như chưa bao giờ ông đánh, nhưng khi ông chực đánh tôi mới hiểu tôi đã sai thật rồi.

Khi tôi vào đại học cũng là lúc mọi thứ trong tôi đổ vỡ. Tôi chọn lên phố học đại học một phần cũng vì tôi nghe được thông tin về ba. Dù mẹ giấu tôi rất kỹ thông tin về ba và sau rất nhiều năm chúng tôi không liên lạc nhưng tôi vẫn luôn muốn gặp lại ông. Tôi cũng muốn hỏi ông rất nhiều chuyện và cả muốn an ủi ông vì chắc ông có nhiều rào cản khi tôi đã có gia đình mới nên mới không tìm gặp tôi. Bằng rất nhiều cách cũng như lên mẹ liên lạc với bên nội để có được địa chỉ mới của ba nhưng rồi tôi lại bị dưỡng phát hiện. Suy nghĩ rất

lâu cuối cùng dưỡng cũng lên phố cùng tôi để đưa tôi đi tìm nơi trọ, lo cho tôi chỗ ở trên phố sau cùng tôi tìm đường đến nhà ba tôi. Căn nhà ấy tràn đầy tiếng cười, có một cô gái trẻ tuổi tôi dắt xe ra cửa chực đi đâu vừa nhác thấy bóng tôi hỏi tên ba tôi quay vào trong nói rõ to:

- Ba ơi, có chị này đến tìm ba này.

Rồi phóng vội xe đi. Ba tôi bước từ trong nhà ra có chút thảng thốt khi nhìn thấy tôi, ông quay vội nhìn vào trong nhà như sợ ai đó nhìn thấy rồi kéo tôi thật nhanh cùng dưỡng ra đầu ngõ. Ông không hề tỏ ra vui mừng khi nhìn thấy tôi mà sau đó là chuỗi liên tục các câu hỏi:

- Sao con lại đến đây? Có ai thấy không? Mẹ bảo con đến đòi tiền à?

Hàng ngàn câu hỏi đột nhiên quanh quẩn đầu tôi, chỉ thấy sau đó tai tôi ù đi và bàn tay to bè của dưỡng bịt chặt đôi tai của tôi...

- Dưỡng biết bao lâu rồi?

Và dưỡng đã kể cho tôi nghe tất cả, trước cả khi cưới là dưỡng. Khi tôi để dưỡng dắt tay tôi vào lễ đường ông đã rất bất ngờ. Nhưng tôi chỉ mỉm cười:

- Ba đang làm chú rể đợi con kia ba...

- Ngày đó căn nhà ấy đứng tên ba con dù là công sức làm lụng của cả hai người, sau khi không năn ni được mẹ con thì ông ấy bán...

- Sao mẹ với dưỡng không bao giờ nói sự thật về ba cho con?

Dưỡng chỉ ôn tồn nói với tôi:

- Vì ông ấy là ba của con.

Thì ra bấy lâu nay bí mật to lớn nhất mà cả hai người đều giấu đó là tôi có một người ba như vậy, nhưng vì không muốn làm thương tổn chính tôi nên họ chấp nhận giữ tất cả mọi hình ảnh xấu cho mình. Ông đều có thể đến thăm tôi chỉ là vì ông không muốn chứ không phải như bấy lâu tôi vẫn nghĩ rằng ông không có điều kiện. Căn nhà mới của ông khá to và đủ đầy... Nhưng không hiểu sao tôi lại thấy khá nhẹ nhõm khi biết được sự thật. Có lẽ vì thực sự tôi chỉ đang chối bỏ sự đẹp đẽ của quá khứ che lấp.

Ngày tôi cưới là chuyện của hơn bảy năm sau đó. Tôi vẫn mời ba đến dự nhưng người dắt tôi vào lễ đường lại là dưỡng. Khi tôi để dưỡng dắt tay tôi vào lễ đường ông đã rất bất ngờ. Nhưng tôi chỉ mỉm cười:

- Ba đang làm chú rể đợi con kia ba...

Có những sự việc đôi khi ta chỉ nhìn theo cái mà ta muốn thấy mà bỏ quên đi những điều rất quan trọng, những điều vốn là sự thật ở phía sau, hiển hiện mỗi ngày. Cũng giống như tôi vậy, như cách tôi đã bỏ quên những hi sinh của dưỡng, người đã ở bên tôi suốt cả những năm tháng tuổi thơ đến khi tôi trưởng thành chỉ vì cố chấp của riêng mình. Để rồi khi nhìn lại, khi sự thật cứ từng chút từng chút hé lộ, tôi đã nhận ra những thâm lặng lớn lao của dưỡng đã nhiều đến vậy. Thật may, chưa phải là quá muộn... **L.H.H.T**

ĐỌC SÁCH

Các tác phẩm của nhà văn Áo dân những ước mơ

Nhân dịp tháng thiếu nhi, Nhà xuất bản Kim Đồng tổ chức chương trình giới thiệu sách thiếu nhi của nhà văn Áo nổi tiếng Mira Lobe. Các tác phẩm của Mira Lobe được giới thiệu gồm truyện dài "Bà ngoại trên cây táo" và ba tác phẩm sách tranh "Lại đây nào!", "Mèo bảo", "Tôi là tôi bé nhỏ", "Thành phố quanh vòng quanh".

"Bà ngoại trên cây táo" kể về khao khát có một người bà của cậu bé Andi. Nỗi khao khát ấy đã đưa cậu đến với những trò chơi tuyệt đẹp, hiện thực hóa giấc mơ của cậu và gắn kết cậu với một người bà có thực. Những ước mơ, khát khao chính là con đường dẫn tới cuộc sống tốt đẹp hơn và nhân văn hơn. Cuốn sách nhận được giải thưởng sách dành cho thiếu nhi và thanh, thiếu niên Áo năm 1965 và được xếp trong Danh sách danh dự Giải thưởng Nhà nước Áo năm 1971.

Được đánh giá là một câu chuyện trong trẻo, dễ thương về ước mong khát khao chinh phục những điều lớn lao của trẻ nhỏ, "Bà ngoại trên cây táo" còn mang đến những bất ngờ dành cho độc giả với lời nhắn nhủ rằng "hãy giữ giấc mơ trong lòng bạn và cùng trưởng thành với giấc mơ ấy". Những ước mơ, khát khao chính là con đường dẫn tới cuộc sống tốt đẹp hơn và nhân văn hơn.

Ba cuốn sách tranh "Lại đây nào!", "Mèo bảo", "Tôi là tôi bé nhỏ", "Thành phố quanh vòng quanh" của Mira Lobe cũng là những tác phẩm tiêu biểu của bà với rất nhiều giải thưởng và được dịch ra nhiều thứ tiếng. Dù ở truyện dài hay truyện tranh, Mira Lobe đều thể hiện một cái nhìn trân trọng đối với trẻ thơ. Đối với bà, thế giới chỉ có thể tốt đẹp hơn khi những công dân nhí được có tiếng nói của riêng mình. Văn chương của Mira Lobe đề cao tinh thần bác ái, hòa bình, nhân văn sâu sắc.

Nhà văn Mira Lobe từng tâm sự: "Ý nghĩa sâu sắc của những truyện viết cho trẻ em, theo tôi là giúp trẻ có lòng tự tin. Viết văn là một công việc đẹp đẽ, thật sự rất đẹp, khi viết, người ta cảm thấy mình đang sống. Đây là cảm giác đẹp đẽ thứ nhì, chỉ sau cảm giác được yêu".

Mira Lobe (1913 - 1995) sinh ra tại thành phố Görlitz (Đức) và có thời gian sinh sống tại vùng Palestine (khi ấy thuộc Anh). Bà đã chọn thủ đô của Áo làm nơi sinh sống và nơi đây đã có ảnh hưởng lớn tới các sáng tác của bà. Khi bắt đầu làm mẹ, Mira Lobe viết truyện thiếu nhi, nhờ đó bà nổi tiếng nhanh chóng. Bà đã viết hơn 100 cuốn sách và các tác phẩm của bà đã được dịch ra trên 30 thứ tiếng khác nhau. Mọi câu chuyện của Mira Lobe luôn mang một ngôn ngữ tuyệt vời và tràn đầy yêu thương. Đồng hành chính trong các sách tranh thiếu nhi của bà là họa sĩ Susi Weigel - người đã biến những cuốn sách trở thành tác phẩm giàu nghệ thuật thị giác cho trẻ nhỏ. **B.CHÂU**

một hôm làm ba bệnh mà là vì suốt khoảng thời gian qua ba đã gắng gượng rất nhiều.

Phải nói từ khi còn nhỏ ba như là người hùng của tôi, nên cảnh người đàn ông cao lớn với làn da đen sạm ấy nằm im lặng trên giường thờ đốc vì lên cơn sốt khiến tôi cảm thấy vừa mất mát, vừa lo sợ với nhiều suy nghĩ ập đến. Tôi còn nhớ bàn tay to bè của ba đặt lên má tôi... Con nặng bao trùm lấy ba, bao trùm cả sự hồi lỗi của tôi trong cả mùa hè năm ấy. Lúc đó tôi mới hiểu được, tôi già vờ ốm để nghỉ học, còn ba già vờ khỏe chỉ để đi làm...

Khi tôi lên đại học, tôi học xa nhà. Rất lâu tôi mới về thăm nhà một lần, có khi cả năm trời vẫn không về được, vì tiền tàu xe mắc quá và cũng vì tôi cố gắng đi làm thêm để có tiền trang trải việc học không muốn làm gánh nặng thêm cho ba mẹ.

Dù thế với mức lương làm thêm có hạn của sinh viên, tôi vẫn nhận được những khoản tiền ba mẹ đều đặn gửi lên phố hơn là có thể tự trang trải được. Những lần tôi gọi điện về lúc nào ba mẹ cũng nói mình vẫn ổn, ở quê gì cũng không thiếu, rau đầy vườn, đổi bữa thịt cá, ba vừa nuôi thêm mấy con heo, dăm con gà, lại có trứng... Thế nên tôi cũng yên tâm hơn để tập trung vào việc học chỉ với quyết tâm có thể mau tốt nghiệp, kiếm được một công việc tốt hơn để có thể lo cho gia đình. Thi thoảng ba mẹ lại nhờ người gửi lên cho tôi những tấm hình chụp những bữa cơm đầy đủ và cảnh ba mẹ làm những việc trong nhà như đơn giản ngồi coi tivi, chăm gà ngoài vườn để tôi yên tâm biết rằng họ vẫn ổn.

Khi tôi học năm ba, đã hai năm tôi không về vì tôi không chỉ lo hồ sơ học bổng

roi rắm với việc học nên muốn tạo cho ba mẹ một bất ngờ là đột ngột về thăm nhà. Căn nhà của tôi một góc vườn đã được rào lại như thuộc về nhà hàng xóm, chuồng lợn cũng chỉ còn mỗi một con, dăm ba con gà thả vườn mẹ vẫn hay gửi hình cho tôi xem cũng không thấy cử như chúng đang tha thẩn tìm thức ăn ở đâu trốn nắng. Mái nhà quen thuộc mất đi một phần như dư âm của cơn bão vừa rồi trút xuống quê tôi chưa kịp lợp lại. Nơi chái bếp quen thuộc là hình ảnh ba mà tôi đang quây quần ngồi ăn cơm. Khi tôi nhanh chân bước vào, như một sự phản xạ ba tôi vươn mình định che lấy mâm cơm chỉ có chén nước cùng mớ rau luộc vẫn còn hơi nóng...

Sau khi tốt nghiệp loại giỏi tôi được phân công về

quê công tác, làm giáo viên trường huyện. Ba mẹ rất tự hào về tôi, dù lương giáo viên không nhiều nhưng ít ra cũng có đồng ra đồng vào vừa có thể giúp ba mẹ chút ít, vừa có thể tự lo cho bản thân lại còn ở gần để chăm sóc ba mẹ. Được ít năm tôi cưới, cũng lấy một anh giáo làng. Ngày tôi cưới, ba mẹ dành dụm đưa được ít vàng đặt gọi là của hồi môn, lại một lần nữa tôi nhận ra tôi gửi tiền để ba mẹ có thể mua sắm cho bản thân họ đều để dành cho tôi ngày vu quy. Lúc đưa dâu, ba không nói gì, chỉ có mẹ thì khóc.

Ước chừng tiền tôi lên xe hoa xong ba đi vội vào nhà, tôi vội đi theo, ba không biết tôi đứng ngoài cửa phòng, bên trong tôi nghe tiếng ông nức nức rất khế. Ông già vờ mạnh mẽ để tiền tôi đi lấy chồng... **LÊ TRẦN**

Kết nối trái tim từ workshop cặp đôi

Thay vì lựa chọn những buổi hẹn hò truyền thống có phần nhàm chán, các cặp đôi ngày nay đang có xu hướng tìm đến những buổi workshop dành riêng cho cặp đôi. Nhiều người cho rằng đây là cách đặc biệt để thể hiện tình cảm và sự yêu thương của mình đến đối phương.

Trải nghiệm hẹn hò độc đáo, mới mẻ

Trong xã hội hiện đại đầy áp lực cuộc sống, tình yêu được coi như một liều thuốc chữa lành với nhiều người. Một phần quan trọng không thể thiếu của tình yêu - hẹn hò, tương tự, hẹn hò không chỉ là khoảng thời gian để hai người tương tác và xây dựng mối quan hệ mà còn giúp hỗ trợ tinh thần. Chính vì vậy, nhu cầu có một buổi hẹn hò chất lượng ngày càng tăng cao, đặc biệt với giới trẻ.

Nếu như ngày trước, nói đến hẹn hò, nhiều người sẽ nghĩ đến những hoạt động thường thấy như ăn nhà hàng, đi cafe, lướt phố hay xem phim. Tuy nhiên, với bối cảnh hiện nay, những buổi hẹn hò theo cách truyền thống đã quá nhàm chán. Thay vào đó, nhu cầu tìm kiếm những trải nghiệm mới mẻ trong các buổi hẹn hò đang trở nên phổ biến hơn.

Để đáp ứng nhu cầu trên, hàng loạt hoạt động hẹn hò theo kiểu “thế hệ mới” đã ra đời, mang đến cho người tham gia những trải nghiệm độc đáo và ý nghĩa khi ở bên nửa kia. Một trong số đó phải kể đến các buổi workshop cặp đôi, lựa chọn “2 trong 1” khi vừa đáp ứng tiêu chí buổi hẹn hò lãng mạn, vừa có quà mang về. Vốn dĩ mô hình workshop mở cửa cho tất cả mọi người chứ không trực tiếp hướng đến các cặp đôi. Nhưng theo xu hướng tìm kiếm chốn hẹn hò mới lạ, các workshop đã xây dựng chương trình với nội dung, khung giờ dành riêng cho cặp đôi, giải quyết cho câu hỏi đi đâu, làm gì trong mỗi buổi hẹn hò.

Từ vẽ tranh, làm đồ da, làm nước hoa, làm gốm, làm trang sức,... các workshop đa ngành, đa nghề với điểm chung đều được làm handmade (thủ công bằng tay) đã ra đời. Nói đến handmade nhiều bạn sẽ ngại vì sợ bản thân không đủ khéo tay nhưng đừng lo bởi khi đến tham gia, mọi người sẽ được hướng dẫn tận tình từ A đến Z. Việc của các cặp đôi đơn giản là đăng ký và trải nghiệm trọn vẹn buổi hẹn hò một cách bất ngờ trước mắt.

Một trong những hoạt động được các cặp đôi yêu thích nhất hiện nay phải kể đến làm nền

● Workshop cặp đôi mang đến trải nghiệm độc đáo và ý nghĩa khi ở bên nửa kia. (Hình minh họa - Nguồn: Cake by Uyen)

● Cùng làm nến thơm, hoạt động được các cặp đôi yêu thích. (Nguồn: Bày Concept Decor)

thơm. Tại đây, người tham gia sẽ được trải nghiệm tất tần tật những bước để tạo nên sản phẩm thông qua sáp nến, tinh dầu, chút hoa khô, đồ trang trí và một vài dụng cụ làm nến chuyên dụng. Trước khi bắt tay vào làm người tham gia có thể lựa chọn mùi thơm, màu sắc, hình dạng nến và trang trí theo sở thích riêng.

Sau khi lựa chọn xong, nhân viên sẽ hướng dẫn các bước từ đun chảy sáp, cách pha tinh dầu chuẩn tỉ lệ, cách đổ sáp an toàn và cuối cùng trang trí để hoàn thiện hũ nến thơm. Bên cạnh những bước làm nến cơ bản, nhiều workshop còn hướng dẫn người dùng làm các loại nến cầu kỳ hơn như tạo hình nến thành bánh kem sinh nhật, chậu cây,... Hay độc đáo hơn nữa là những chiếc nến thông điệp, người làm sẽ giấu thông điệp dưới lớp sáp nến, sau khi đốt một thời gian, thông điệp sẽ từ từ hiện lên.

Một buổi workshop làm nến thơm thường diễn ra từ 2 - 3 giờ, thành phẩm được các nhân viên đóng gói lại để đem về nhà. Sau khi tham gia một buổi workshop, các cặp đôi vừa được trải nghiệm, vừa được hoà vào thế giới của hương thơm với đa dạng các loại mùi hương lại vừa được mang thành phẩm đem về, đây chính là lựa chọn hoàn hảo cho buổi hẹn hò lý tưởng.

Mới lạ hơn các cặp đôi có thể tìm đến workshop bắn len hay để hiểu hơn là “vẽ tranh” bằng len. Nghe thì có vẻ lạ nhưng đây đơn giản là một hoạt động vẽ tranh,

thay vì vẽ bằng bút màu thông thường người tham gia sẽ sử dụng các cuộn len đầy màu sắc làm đạo cụ chính. Được biết, bộ môn này có xuất xứ từ Trung Quốc, kĩ thuật tạo hình trên chất liệu (thường là vải) bằng cách sử dụng len và súng bắn len chuyên dụng. Trong quá trình thực hiện, súng bắn len sẽ quấn cuộn len lên đầu mũi kim, điều chỉnh tốc độ và sau đó bấm nút để dệt những sợi len trên bề mặt vải.

Tại Việt Nam, bộ môn này còn khá mới mẻ nên mới xuất hiện ở 1 vài workshop tại các thành phố lớn. Khi tham gia, các cặp đôi có cơ hội sáng tạo tùy theo sở thích. Để việc vẽ tranh trở nên dễ dàng hơn, workshop khuyến khích học viên chuẩn bị ảnh trước khi đến, có thể là ảnh gia đình, ảnh kỷ niệm hay một bức tranh bất kỳ. Đồng thời, học viên được hướng dẫn tập luyện với các đường nét cơ bản trên một khung tranh mẫu trước và phổ biến những lưu ý quan trọng về an toàn khi sử dụng công cụ trong quá trình sáng tạo. Đến bước thực hiện, tiếp tục được hướng dẫn quy trình scan hình và vẽ đường nét lên khung vải bằng máy chiếu, bảo đảm tỉ lệ chuẩn xác nhất.

Trong suốt quá trình làm sẽ có nhân viên bên cạnh hỗ trợ hoặc làm giúp những chi tiết quá khó. Sau khi hoàn thành bức vẽ trên bề mặt, cần trét một lớp keo để cố định sợi chỉ lên vải. Cuối cùng, dùng máy cạo để cạo đi những gờ ghề cho mặt tranh được phẳng. Kết quả thu được

● Thành phẩm sau buổi workshop bắn len của Minh Anh. (Nguồn: Minh Anh)

sau 3 - 5 tiếng thực hiện là một bức tranh độc bản dùng làm tranh treo tường hoặc thảm trang trí đều được. Mới mẻ, sáng tạo, giúp thư giãn, giải toả căng thẳng và ý nghĩa là những gì hoạt động bắn len mang lại cho các cặp đôi.

Nơi yêu thương vun đắp

Minh Anh (29 tuổi, TP HCM) chia sẻ đã từng tham gia buổi workshop bắn len với chồng và vô cùng thích thú. “Tôi biết đến workshop thông qua quảng cáo trên mạng xã hội, nhân lúc đó cũng đang tìm kiếm ý tưởng cho buổi hẹn hò kỷ niệm 3 năm ngày cưới nên đăng ký luôn. Ban đầu chỉ nghĩ tham gia để trải nghiệm cho biết nhưng thực tế rất thú vị. Tôi và chồng có thời gian cùng nhau tỉ mỉ hoàn thành bức tranh, có chút xích mích, người làm sai chỗ này, người nhầm màu chỗ kia nhưng vẫn rất vui vẻ. Để rồi tác phẩm hoàn thành là bức tranh gia đình tuy không được đẹp lắm nhưng bức tranh có ý nghĩa rất lớn với gia đình tôi, mỗi lần nhìn vào tôi đều thấy hạnh phúc”, chị Minh Anh bày tỏ.

Còn với Duy Thành (26 tuổi, Hà Nội) và bạn gái vì đã yêu nhau được 5 năm nên hai người luôn phải “vắt óc suy nghĩ” cho mỗi buổi đi hẹn hò. Duy Thành cho biết những buổi hẹn hò bình thường như đi ăn, đi xem phim đã trở nên nhàm chán, vì vậy để “hâm nóng” tình cảm, khoảng 1 năm trở lại đây anh lựa chọn tham gia workshop cặp đôi vào dịp cuối tuần.

“Có lúc cùng nhau làm bánh, có lúc cùng nhau vẽ tranh, sang tháng lại cùng nhau làm ốp điện thoại, các hoạt động thay đổi liên tục mang đến cảm giác mới mẻ, không bị nhàm chán. Hơn nữa khi cùng nhau làm các hoạt động còn có thể thấy những mặt khác của bản thân và đối phương, điều mà đi ăn uống thông thường không thể thấy. Như tôi khi tham gia lớp vẽ tranh với bạn gái đã nhận thấy cô ấy có năng khiếu hội họa. Và sau mỗi lần, tôi cảm nhận được tình yêu của chúng tôi được nuôi dưỡng và phát triển hơn.

Điều đó được thể hiện rõ nhất qua từng tác phẩm mà chúng tôi tạo ra”, Duy Thành chia sẻ.

Quả thật, các workshop cặp đôi không chỉ làm tốt vai trò trải nghiệm những điều mới mẻ trong tình yêu mà còn giúp kết nối trái tim, vun đắp tình yêu. Đặc biệt với các cặp đôi yêu lâu, dự đoán đây sẽ là hoạt động hẹn hò các bạn đang tìm kiếm. Sau những buổi hẹn hò truyền thống, chắc hẳn nhiều người sẽ cảm thấy nhàm chán, không tìm thấy cảm xúc lãng mạn của “thuở ban đầu” mà không hiểu lý do vì sao. Đây chính là cảm giác “cả thèm chóng chán” do bộ não của con người tạo nên, cơ chế thần kinh này có thuật ngữ khoa học mang tên habituation (sự thích ứng), mô tả sự suy giảm phản ứng trước các kích thích lặp đi lặp lại.

Thông thường, bộ não phản ứng mãnh liệt với những trải nghiệm mới lạ, nhưng sẽ sớm cảm thấy nhàm chán nếu điều đó lặp lại đủ nhiều. Diễn hình như bài hát yêu thích sau thời gian ngân nga suốt ngày sẽ trở nên tẻ nhạt lúc nào không hay. Và tình yêu hay hẹn hò cũng vậy, một vài địa điểm quen thuộc, những hoạt động dù có ưa thích cũng trở nên nhàm chán theo thời gian. Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng trong tình yêu, giai đoạn nồng nhiệt chỉ kéo dài trong khoảng 6 tháng đến 2 năm.

Nhưng đừng lo lắng quá, chính sự đơn điệu tưởng chừng tiêu cực sẽ là động lực thúc đẩy thay đổi một cách tích cực. Các cặp đôi có thể tìm kiếm lại cảm giác phấn khích bằng cách tạo ra những trải nghiệm mới cùng nhau. Có thể bắt đầu bằng cách thay đổi địa điểm hẹn hò và một buổi workshop cặp đôi là một lựa chọn không tồi. Đây không chỉ là cơ hội để tạo ra những kỷ niệm đáng nhớ mà còn là dịp để giải tỏa tinh thần, thoát khỏi áp lực thường ngày. Tất cả những điều này làm cho mối quan hệ trở nên mới mẻ và sống động hơn, qua đó kết nối trái tim của các cặp đôi với nhau. **LINH CHI**

Kỳ thi đại học tại hai quốc gia tỷ dân như Trung Quốc, Ấn Độ được biết tới cực kỳ khắc nghiệt và khó khăn bởi đây là cơ hội "đổi đời" đối với rất nhiều người.

Văn hóa luyện thi khắc nghiệt

Hàng năm, khoảng 300 nghìn học sinh Ấn Độ "đổ xô" đến Kota, bang Rajasthan, nơi được coi là "thủ phủ" luyện thi đại học của đất nước tỷ dân trong những thập kỷ gần đây. Tại thành phố nóng bức, bụi bặm này, 18 giờ học mỗi ngày trở nên phổ biến. Nhiều học viện chuyên môn nổi tiếng cung cấp các khoá học chuyên sâu để chuẩn bị cho học sinh tham gia các kỳ thi có tính cạnh tranh cao ở trường y hoặc trường kỹ thuật, hứa hẹn cho họ những công việc lương cao ngất ngưỡng ở những ngành công nghiệp mũi nhọn tại Ấn Độ. Nhiều thế hệ bước ra khỏi các "lò luyện thi" đã thực sự trở thành những thế hệ kỹ sư, bác sĩ tài giỏi trong nước và quốc tế và họ đều phải trải qua những lịch trình giáo dục khắc nghiệt.

Với 65% dân số Ấn Độ có độ tuổi dưới 25 (tương đương khoảng 1,4 tỷ người), ngày càng có nhiều người trẻ theo đuổi giáo dục đại học hơn bất kỳ thời điểm nào trong lịch sử của quốc gia này. Do vậy, môi trường cạnh tranh cũng ngày càng khốc liệt hơn. Ví dụ, năm 2023, có hơn 2 triệu thí sinh tham dự kỳ thi tuyển sinh vào các trường y tế top đầu, nhưng chỉ 140.000 người được nhận. Trong khi đó, hơn 1 triệu thí sinh tham gia kỳ thi kỹ thuật với hy vọng giành được một trong 10.000 suất đáng mơ ước tại các trường đại học, học viện công nghệ hàng đầu nước này. Ngành công nghiệp luyện thi ở thành phố này ước tính khoảng 120 tỷ rupee (khoảng 37 nghìn tỷ VNĐ). Những người đạt điểm cao nhất trong nước được đối xử như những người nổi tiếng khi ảnh của họ xuất hiện trên các bảng quảng cáo lớn, được các trường đại học nổi tiếng săn đón.

Hàng trăm nghìn học viên theo học tại thành phố Kota mỗi năm, có độ tuổi từ 17 - 20, phải bám theo chương trình học tập dày đặc kéo dài cả tuần. Họ đi học bảy ngày một tuần. Nhiều học sinh cho biết, họ phải bắt đầu học từ lúc 4 giờ sáng trước khi vào lớp lúc 6 giờ, mỗi lớp có tới 300 học viên. Cứ mỗi hai tuần, họ sẽ trải qua một kỳ thi thử đánh giá năng lực và tất cả điểm số đều được công khai và xếp hạng. Rani Kumari, một sinh viên chia sẻ với tờ Guardian (Anh) rằng: "Tôi không có thời gian dành cho bạn bè hay các cuộc giao lưu. Sách của tôi là bạn của tôi".

Các học sinh, sinh viên đều cho rằng Kota là thành phố

Các kỳ thi đại học khắc nghiệt tại châu Á

● Hàng trăm nghìn học sinh đến Kota, Ấn Độ hàng năm để luyện thi đại học. (Ảnh: AP)

● Hệ thống CCTV theo dõi gian lận tại kỳ thi tuyển sinh đại học ở Trung Quốc. (Ảnh: Shutterstock)

"căng thẳng nhất Ấn Độ". Rất nhiều người đến đây với ước mơ trở thành bác sĩ hoặc kỹ sư và họ sẵn sàng trải qua khó khăn, gian khổ để đạt được điều đó. Tại ngôi đền Radha Krishna của thành phố, hàng nghìn lời cầu nguyện được viết nguệch ngoạc trên tường mỗi tuần, cho thấy khát vọng thành công của những người đến đây rất mãnh liệt. Tuy nhiên, không phải ai cũng có thể thành công. "Ở Kota sẽ mang lại cho bạn thành công hoặc khiến bạn tuyệt vọng hoàn toàn", "Có tất cả hoặc không có gì", "Đâu đâu ở đây cũng thể thấy được sự tuyệt vọng của giới trẻ ở đất nước này",... là những bình luận của các học sinh về môi trường giáo dục cực kỳ khắc nghiệt ở đây.

Tuy nhiên, mặt tối của nền văn hoá luyện thi khắc nghiệt này là những gánh nặng, bao gồm cả gánh nặng học tập, gia đình và xã hội, đều đặt lên vai học sinh. Những năm qua, đất nước này ghi nhận một số học sinh đã tự tử vì không chịu nổi áp lực học hành tại các trường luyện thi. Con số này ngày càng tăng và trở nên nhức nhối đến mức một số bộ trưởng trong chính phủ đã kêu gọi việc cấm các trường luyện thi theo các

chương trình khắc nghiệt như vậy. Vấn đề này cũng đã được nêu ra tại Quốc hội và chính quyền bang Rajasthan đã đưa ra một bộ hướng dẫn mới nhằm nỗ lực hạn chế tỷ lệ tự tử cao. Một trong các biện pháp là dỡ bỏ những chiếc quạt trần khỏi các phòng học khi nhiều trường hợp học sinh đã sử dụng để treo cổ.

Ngoài những lời chỉ trích nhắm vào các trường đào tạo, các chuyên gia tâm lý và sinh viên cho rằng, áp lực lớn nhất đến từ kỳ vọng gia đình. Việc có một bác sĩ hoặc kỹ sư trong gia đình từ lâu đã được coi trọng ở Ấn Độ và nhiều bậc cha mẹ coi Kota là con đường để biến điều này thành hiện thực.

Kỳ thi quốc gia áp lực nhất thế giới

Cũng như Ấn Độ, học sinh Trung Quốc phải chịu đựng nhiều năm căng thẳng và những kỳ vọng không tưởng để chuẩn bị cho kỳ thi cuối cấp 3. Kỳ thi tuyển sinh đại học ở Trung Quốc được xem là một trong những kỳ thi khó khăn và khắc nghiệt nhất thế giới. Để chuẩn bị cho kỳ thi này, nhiều gia đình đã lên kế hoạch cho con học hành vất vả và từ cấp tiểu học. So với tỷ lệ chọi ở các quốc gia khác, các trường đại học hàng

đầu ở đất nước tỷ dân này chỉ chọn 1 trong 50.000 sinh viên thi tuyển. Việc theo học trường đại học nào tác động sâu đến sự nghiệp và thậm chí cả triển vọng hôn nhân của nhiều người trẻ Trung Quốc. Tỷ lệ thất nghiệp sau đại học ở nước này là khoảng 16%, cho thấy cuộc cạnh tranh để tìm được những công việc văn phòng có mức lương tốt ngày càng trở nên khốc liệt hơn.

Kỳ thi tuyển sinh đại học là một sự kiện quốc gia quan trọng ngang với những ngày nghỉ lễ lớn nhưng mức độ căng thẳng cao hơn rất nhiều. Ước tính, khoảng 9 triệu học sinh tham gia kỳ thi này mỗi năm. Kỳ thi bao gồm các bài thi kéo dài ba giờ đồng hồ: tiếng Trung, tiếng Anh, Toán và lựa chọn các môn khoa học (Sinh học, Hóa học, Vật lý) hoặc nhân văn (Địa lý, Lịch sử, Chính trị). Các câu hỏi chủ yếu là trắc nghiệm hoặc điền vào chỗ trống và cực kỳ khó. Đề thi Toán ở Trung Quốc khó ngang với Toán cấp đại học ở Vương quốc Anh. Nhưng đối với nhiều học sinh, yếu tố đáng sợ nhất chính là bài luận trong kỳ thi tiếng Trung.

Trong thời gian thi cử, các công trình xây dựng gần địa

điểm thi tuyển đều phải tạm dừng để không làm phiền học sinh hay cản trở giao thông. Xe cứu thương túc trực bên ngoài trong trường hợp có người bị suy sụp thần kinh. Xe cảnh sát tuần tra liên tục để giữ cho đường phố yên tĩnh. Các chương trình truyền hình, báo đài sẽ đưa tin trực tiếp thảo luận về cuộc thi, đề thi một cách chi tiết. Khi có kết quả, các thủ khoa được vinh danh trên toàn quốc. Điểm số cao hay thấp quyết định cơ hội kiếm tiền và sống thoải mái. Nhiều quan điểm còn cho rằng, điểm số kỳ thi này là con số quan trọng nhất trong cuộc đời của bất kỳ đứa trẻ Trung Quốc nào, là đỉnh cao của những năm đi học của họ.

Chính bởi áp lực và tầm quan trọng của kỳ thi, nhiều "dịch vụ" gian lận đã "mọc lên" và trở thành một vấn nạn nhức nhối ở nước này. Nhiều học sinh sử dụng những thiết bị tinh vi nhưng máy quay mini, thiết bị vô tuyến, tai nghe để truyền câu hỏi và nhận câu trả lời từ bên ngoài. Họ giấu những thiết bị này trong đồ trang sức, kính đeo mắt, ví, bút, thước kẻ, thậm chí cả đồ lót. Vài năm trước, cảnh sát tỉnh Giang Tây đã từng triệt phá một tổ chức "thi hộ" cho các thí sinh. Những đối tượng chuyên nghiệp này đòi phụ huynh phải trả tới một triệu nhân dân tệ (khoảng 3,5 tỷ VNĐ) để đóng giả học sinh để thi hộ. Để ngăn chặn vấn nạn này, Chính phủ Trung Quốc đã ban hành quy định mới để kết án những kẻ gian lận với hình phạt lên tới 7 năm tù.

Hầu hết các phòng thi đều lắp đặt camera quan sát. Một số nơi sử dụng cả máy dò kim loại. Tại thành phố Lạc Dương, tỉnh Hà Nam, các điểm thi thậm chí đã sử dụng máy bay không người lái phía trên các tòa nhà của trường học và quét các tín hiệu vô tuyến gửi vào hoặc ra. Dấu vân tay và mống mắt cũng được sử dụng để xác minh danh tính của học sinh. Đề thi được nhân viên bảo vệ hộ tống đến các trường và được theo dõi bằng thiết bị GPS. Các giám khảo soạn thảo bài thi cũng được giám sát chặt chẽ để tránh rò rỉ đề thi.

Đối với nhiều học sinh, áp lực từ phụ huynh, giáo viên và chính bản thân họ là quá lớn. Dù có thể thi lại một năm sau đó nhưng nếu học sinh tiếp tục trượt thì sẽ không có giải pháp nào an toàn hoặc con đường thay thế nào để vào đại học. Áp lực to lớn ấy cũng dẫn đến tình trạng tự tử. Một nghiên cứu năm 2014 cho rằng căng thẳng trong kỳ thi là yếu tố góp phần gây ra 93% trường hợp học sinh tự tử.

Mặc dù nhiều trường đại học ở nước ngoài công nhận kỳ thi đại học ở Trung Quốc rất khó và có tính phân loại cao, nhưng cũng chính áp lực thi cử quá lớn khiến nhiều học sinh tìm cách chuyển sang học nghề hoặc xác định đi du học từ sớm.

ĐỖ TRANG

Bi hài chuyện “tâm linh” mùa thi

Một mùa thi nữa lại tràn về trên khắp mọi miền Tổ quốc. Bên cạnh những căn phòng chong đèn “dùi mài kinh sử” đến tận khuya, còn đó các sĩ tử ngày đêm đi xem bói, cầu cúng để mong thần phật “độ kiếp” đỗ được vào các trường tốt, lớp giỏi.

“Có thờ có thiêng, có kiêng có lành”

Lo lắng, hoang mang trước kết quả khó dự đoán của những kỳ thi, cứ đến mùa hè, các “sạp” xem bói lại “cháy hàng”, học sinh, phụ huynh nhện nhện đến xem. Thậm chí nhiều người xem bói ở nhiều nơi một lúc để an định tinh thần của mình.

Em Nguyễn Lan Anh (Tây Hồ, Hà Nội) năm nay thi vào lớp 10, em đăng ký thi Trường THPT Chu Văn An (Hà Nội) hệ không chuyên. Chọn thi trường tốt đầu, nên dù có lực học tốt, nhưng Lan Anh vẫn rất lo lắng, đặc biệt là môn Ngữ văn: “Từ đầu năm đến giờ, em đã đi xem bói bốn, năm chỗ từ bói tarot, bài tây, xem chỉ tay... để hỏi về vấn đề thi cử”. Nghe ở đâu có thầy xem hay, xem tốt, Lan Anh giấu bố mẹ, sử dụng tiền tiết kiệm rù bạn bè cùng đi, những thầy bói phán em sẽ đủ điểm đỗ, Lan Anh rất vui mừng. Ngược lại, khi nghe được thông tin trái với mong muốn, tâm trạng của em rơi vào suy sụp cả ngày. Mặc dù đã kết thúc kỳ thi vào 10, nhưng tâm trạng của Lan Anh vẫn vô cùng bối rối: “Mỗi thầy có một kết quả bói khác nhau khiến em rất hoang mang. Dù đã thi xong, nhưng em vẫn chưa thể thả lỏng tinh thần thư giãn, nghỉ ngơi như bạn bè đồng trang lứa”.

Xem bói đề thi đang được nhiều thí sinh quan tâm trong nhiều năm trở lại đây. Em Nguyễn Minh Phúc (TP HCM) bày tỏ, năm nay, em dự định dùng điểm thi THPT Quốc gia để xét tuyển vào Trường Đại học Luật TP HCM. Minh Phúc cho biết: “Em lựa chọn ban D (Toán, Ngữ văn, Tiếng Anh) để xét tuyển. Môn Ngữ văn có rất nhiều tác phẩm phải học, nên em vô cùng lo lắng”. Dù còn vài tuần nữa mới đến kỳ thi, nhưng Phúc đã xem bói đề thi ba, bốn nơi nổi tiếng ở TP HCM. Em chia sẻ: “Mỗi lần coi bói rẻ nhất là 300 nghìn đồng, đắt nhất lên đến gần 1 triệu. Em cảm thấy xứng đáng, vì đây đều là những thầy bói nổi tiếng và được nhiều học sinh biết đến”.

Không chỉ xem bói với quan niệm “có thờ có thiêng, có kiêng có lành”, cứ đến mùa thi để bảo đảm con em mình không xảy ra bất cứ đề “xui xẻo” nào các gia đình cũng chuẩn bị rất kỹ lưỡng mọi thứ. Từ việc ăn uống trước

● Đến mùa thi học sinh, phụ huynh “rồng rắn” đi xem bói, cầu cúng. (Ảnh: học sinh xếp hàng vào Văn Miếu - Quốc Tử Giám)

● Nhiều câu chuyện bi hài vì phụ huynh, học sinh quá tin lời thầy bói. (Ảnh trong bài: PV)

ngày thi cho đến chọn giờ “xuất hành”, phương hướng đến điểm thi, ngay cả việc ai đưa đi thi cũng cần được các gia đình thảo luận, bàn bạc chặt chẽ, tránh chọn người không hợp tuổi với các thí sinh.

Chị Nguyễn Phương Thảo (Nam Từ Liêm, Hà Nội) chia sẻ, năm nay con chị thi vào lớp 10 công lập. Trước kỳ thi ba ngày, chị đã cùng con đến Văn Miếu - Quốc Tử Giám để thắp hương, đốt vàng mã, đọc bài khấn hy vọng đỗ được vào ngôi trường mơ ước: “Tôi được các phụ huynh có kinh nghiệm đưa con đi thi khuyên nên ra Văn Miếu - Quốc Tử Giám thắp hương, đọc văn cúng có ghi tên trường, nguyện vọng và số điểm mong muốn đạt được”. Chị Phương Thảo cho rằng thi cử 50% phụ thuộc vào “vận may” nên chị cố gắng hết sức để con đạt được kết quả tốt nhất trong kỳ thi.

Cực đoan hơn, nhiều gia đình còn nhờ thầy bói chọn ngành nghề, trường thi cho các em học sinh, bỏ qua khả năng, sở trường của mỗi bạn. Nguyễn Khánh Ly (THPT Quang Trung, Đống Đa, Hà Nội) chia sẻ, năm nay em thi tốt nghiệp THPT quốc gia, trước kỳ thi, bố mẹ đã đưa em đi xem bói để chọn ra ngành nghề phù hợp. Em cho biết: “Thầy bói xem lá số tử vi của em và kết luận, số em hợp với những ngành nghề như làm Marketing, PR, Truyền thông, dù em có sở trường về việc tính toán, nhưng lời thầy bói đã phán khiến em rất hoang mang, bối rối khi chọn nghề”.

Phép vua thua lệ... thầy bói

Vì mê tín, mà nhiều phụ huynh, học sinh gặp phải những câu chuyện bi hài trong các kỳ thi. Chị Nguyễn Thị Thủy (Thanh Trì, Hà Nội) cho biết, năm nay chị được cả dòng họ giao nhiệm vụ đưa cháu trai đi thi vào Trường THPT Chuyên Khoa học Tự nhiên (Đại học Quốc gia Hà Nội): “Tôi và cháu trai hợp tuổi nhau, nhà tôi có hai con đang học những trường chuyên ở Hà Nội, nên cả dòng họ họp bàn và quyết định để tôi đưa cháu đi thi lấy “vía” may mắn”. Gia đình của chị Thủy cẩn thận đến mức mời thầy bói về xem ngày, xem giờ tốt để hai bác cháu “xuất kích” đến điểm thi.

Chị chia sẻ, 8 giờ 30 phút buổi sáng, cháu sẽ bước vào thi môn đầu tiên. Theo thầy bói, đúng 7 giờ hai bác cháu mới được xuất phát từ nhà đi đến điểm thi. Nhà xa trường hơn 10km, cộng thêm nhiều cung đường tắc nghẽn, phải đến sát giờ thi, hai bác cháu mới đến nơi: “Lúc đến nơi, tình nguyện viên không cho phụ huynh vào vì sắp đến giờ thi, cháu của tôi rất vội vàng đi

chuyển đến phòng thi. Tôi chỉ lo cháu quên giấy tờ, dụng cụ học tập sẽ không thể kịp quay về nhà lấy”.

Có những trường hợp, phụ huynh đi xem bói, mua rất nhiều bùa, vật phẩm phong thủy may mắn để học sinh đem vào phòng thi. Em Nguyễn Hoàng Anh (Đông Anh, Hà Nội) năm nay dự thi vào lớp 10 công lập cho biết, trước khi đi thi, bố mẹ em đi xin bùa may mắn để em đem vào phòng thi: “Sợ bùa bình an bị rơi ra ngoài, bố mẹ em cẩn thận mua bốn cái, một cái đeo trên cổ, một cái đeo ở tay, một cái cất trong túi quần và một cái để trong hộp bút đem vào phòng thi. Mẹ em dặn tuyệt đối không được vứt đi”. Vì xấu hổ với bạn bè và sợ vi phạm quy chế thi, Hoàng Anh quyết định bỏ lại hai bùa bình an trong cặp để ở ngoài phòng thi. Em cũng không dám kể cho bố mẹ biết.

Ngoài việc chọn giờ xuất hành, đeo các vật phẩm phong thủy bình an, nhiều phụ huynh, thí sinh cẩn thận đến mức chọn màu sắc trang phục, đồ ăn để đem lại may mắn trong kỳ thi. Câu chuyện sẽ chẳng có gì đáng nói, nếu như không gây ra những tình huống “oái oăm” cho các thí sinh.

Em Nguyễn Phương Ly (Đống Đa, Hà Nội) năm nay tham gia kỳ thi Đánh giá năng lực tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội vào tháng 5 vừa qua, kể lại: “Ngày đi thi, bố mẹ đã chuẩn bị tất cả các món màu đỏ, từ xôi gấc, nước ép dưa hấu, dâu tây... cho tới việc bắt em phải mặc áo màu đỏ dù hôm đó thời tiết rất oi bức.

Không biết bố mẹ học được từ ai, nhưng đã viết một dãy số may mắn lên tờ giấy để

● Học sinh dừng để việc xem bói ảnh hưởng đến học tập, thi cử.

can có ghi họ tên, ngày tháng năm sinh và để trong giấy của em”. Phương Ly cho biết, thi tốt hay không thi em chưa thấy, nhưng hôm đó do ăn quá no nên bụng em vô cùng khó chịu, cộng thêm việc phải mặc màu áo đỏ đỏ giữa thời tiết oi bức, bên trong giấy có một tờ giấy cọ vào gan bàn chân. Ly tâm sự: “Ngồi trong phòng thi mà em “dở khóc, dở cười” vì khó chịu trong người, bài thi cũng không hoàn thành thuận lợi như mong muốn”.

Đừng để việc xem bói ảnh hưởng đến học tập

Sau kỳ thi Đánh giá năng lực của Đại học Quốc gia Hà Nội, Trần Gia Bảo (Hai Bà Trưng, Hà Nội) ngậm ngùi thi trượt vào ngôi trường mơ ước. Em cho biết, theo lời thầy bói năm nay em sẽ đỗ vào ngành Công nghệ thông tin của Trường Đại học Công nghệ (thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội), nhưng em thiếu rất nhiều điểm mới đủ để đỗ vào ngành: “Thầy phán em cần thi một lần là đỗ ngay, dù trường mở rất nhiều lượt đăng ký thi, nhưng tin lời thầy bói, em chỉ đăng ký đợt thi vào ngày 12/5”. Sau khi thi trượt, Gia Bảo bắt đầu quyết tâm nỗ lực học tập thật tốt để hoàn thành kỳ thi THPT quốc gia năm 2024, đồng thời tham dự kỳ thi Đánh giá tự duy của Trường Đại học Bách khoa Hà Nội. Em chia sẻ: “Đây như một “đòn giáng” khiến em nhận ra không thể mãi mê xem bói mà bỏ bê việc học hành”.

Khác với Trần Gia Bảo, chị Minh Tâm (Cầu Giấy, Hà Nội) có con thi vào lớp 10 năm nay cho biết: “Cháu đăng ký thi vào Trường THPT Cầu Giấy, sức học của cháu tương đối tốt. Đầu năm nay, cháu cùng bạn bè đi xem bói tarot về việc thi cử, thầy bói phán cháu sẽ thi trượt. Cháu rất buồn, mất hết ý chí học hành”. Gia đình chị Tâm vẫn luôn động viên, sát cánh bên con, đưa ra lời khuyên đúng đắn. Sau kỳ thi vào lớp 10 các trường công lập, chị Tâm vui vẻ cho biết: “Cháu đã hoàn thành bài thi rất tốt, dự đoán sẽ đạt được kết quả như mong đợi”.

Cô Chu Hà Phương (giáo viên Trường THCS Trương Công Giai, Hà Nội) cho biết, áp lực từ việc thi cử rất lớn, khiến học sinh, phụ huynh muốn tìm đến việc xem bói, cầu cúng như một biện pháp để “an định” tinh thần. Tuy nhiên, có rất nhiều em học sinh lệ thuộc vào lời thầy bói phán, bỏ bê học tập, từ đó mất thời gian vào những việc vô bổ, dẫn đến thi trượt các ngôi trường mơ ước. Cô Phương đưa ra lời khuyên: “Học tập là một chặng đường dài, học sinh cần phải học thực chất, tự cố gắng, phấn đấu, không nên dựa dẫm vào việc mê tín dị đoan. Thay vì tốn thời gian, tiền bạc, công sức đi xem bói toán, cầu cúng, học sinh nên chú tâm học tập, rèn luyện trí tuệ và bản lĩnh cho mình”. ANH NHI

Tắc đường mùa thi - "kỷ niệm" khó quên

Hàng năm, đến kỳ thi vào lớp 10 công lập, thi THPT quốc gia, phụ huynh, học sinh và người tham gia giao thông phải đối mặt với những cung đường tắc đến hàng tiếng đồng hồ. Để có mùa thi trọn vẹn nhất cho các thí sinh, nhiều gia đình, nhà trường phải "đau đầu" để nghĩ ra giải pháp ứng phó.

"Ám ảnh" trong biển người

Bà Trần Thị Bé (Văn Quán, Hà Đông) cho biết, năm nay bà đưa cháu đi thi vào lớp 10, Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ (Đại học Quốc gia Hà Nội): "6h30 bắt đầu giờ thi, từ 5h sáng chúng tôi đã chuẩn bị sẵn sàng lên đường". Bà cho biết, càng đến gần điểm thi, các trục đường chính như đường Phạm Văn Đồng, đường Xuân Thủy, đường Cầu Giấy đều ùn tắc. Dù đi sớm gần một tiếng đồng hồ so với thời gian làm thủ tục thi theo quy định của nhà trường, nhưng gia đình bà chỉ đến điểm vừa kịp giờ.

Nguyễn Thùy Linh (THCS Giảng Võ, Hà Nội) năm nay tham dự kỳ thi vào lớp 10 chia sẻ, trước kỳ thi, cô giáo luôn nhắc nhở các em phải đến sớm hơn, khoảng nửa tiếng: "Trước ngày thi, em cứ thấp thóm, lo âu, giấc ngủ chập chờn vì sợ dậy muộn đi vào khung giờ cao điểm, sẽ gặp tắc đường. Ngồi trên xe của bố mẹ đến trường thi, mà em vô cùng sốt ruột trước hàng dài xe cộ ở phía trước".

Ghi nhận ở điểm thi tại hai Trường THPT Chuyên Khoa học Tự nhiên (KHTN) và Trường THPT Chuyên Khoa học Xã hội Nhân văn (KHXH&NV) thuộc ĐHQG Hà Nội, cho thấy khung giờ đưa thí sinh đến điểm thi và giờ kết thúc mỗi buổi thi là thời điểm các cung đường ùn tắc giao thông nghiêm trọng. Phương tiện, xe cộ không thể di chuyển trong khoảng một đến hai tiếng đồng hồ.

Bản thân các em học sinh, phụ huynh rất khó khăn để rời khỏi điểm thi về nhà nghỉ ngơi. Ngoài việc ảnh hưởng đến thí sinh và phụ huynh đón con sau buổi thi, việc ùn tắc giao thông nghiêm trọng tại công trường kéo theo hàng loạt các phương tiện khác đang lưu thông trên đường bị mắc kẹt, không thể di chuyển. Hàng dài xe cộ chen chúc từng mét vuông trong thời tiết nắng nóng gần bốn mươi độ.

Thực tế, không chỉ kỳ thi vào lớp 10, mà kỳ thi THPT quốc gia cũng diễn ra trường hợp tương tự. Mỗi mùa thi, trở thành nỗi "ám ảnh" của những người dân ở gần điểm tổ chức thi. Chị Nguyễn Ngọc Anh (Cầu Giấy, Hà Nội) chia sẻ, nhà chị nằm ở khu vực

● Tắc đường đã trở thành "nỗi ám ảnh kinh hoàng" của mùa thi. (Ảnh trong bài: PV)

● Nhiều câu chuyện ùn tắc giao thông "dở khóc, dở cười" trong mùa thi. (Điểm thi THPT Chuyên KHTN)

đường Nguyễn Khánh Toàn, gần Trường THPT Cầu Giấy, THCS Nghĩa Tân, THCS Dịch Vọng, đây đều là những trường thường xuyên được chọn làm điểm thi vào lớp 10 công lập và thi THPT quốc gia. Chị cho biết: "Năm nào tôi nắm rõ lịch thi, giờ thi hơn cả phụ huynh. Vì mùa thi lúc nào cũng tắc đường, tôi phải tính toán giờ giấc đi làm và về nhà sao cho chi tiết, cẩn thận để tránh ùn tắc". Chị chia sẻ, vào kỳ thi lớp 10 công lập năm ngoái, mất đến gần 20 phút, chị mới có thể di chuyển từ đường Nguyễn Khánh Toàn về nhà (trong khi đường chỉ cách nhà chị có vài trăm mét).

Nguyên do của việc ùn tắc giao thông do các kỳ thi luôn quy tụ số lượng lớn thí sinh tham gia, cộng thêm việc điểm thi tổ chức ở các trường học gần với những trục đường chính, đông người qua lại, thời gian bắt đầu và kết thúc thi sát với giờ cao điểm đi làm, đi chơi của người dân, nên việc tắc đường không thể tránh khỏi.

Bên cạnh đó, tháng 5, tháng 6 không chỉ có kỳ thi vào lớp 10 công lập, thi THPT quốc gia, mà còn rất nhiều kỳ thi khác đồng thời diễn ra như thi vào lớp 6 trường chất lượng cao, kỳ thi riêng của các trường đại học... Năm nay, kỳ thi của Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ trùng với kỳ thi Đánh giá năng lực của ĐHQG Hà Nội, cùng trong một khuôn viên thi, gây ra việc tắc đường trước công trường.

Ngoài ra, một số điểm thi được đặt quá gần nhau, dẫn đến ùn tắc giao thông diện rộng. Như

kỳ thi tốt nghiệp THPT quốc gia, lấy ví dụ ở khu vực Cầu Giấy, ba điểm thi Trường THPT Cầu Giấy, THCS Dịch Vọng, THCS Nghĩa Tân rất gần nhau, cùng thông ra những tuyến đường đông người tham gia giao thông, dẫn đến việc ùn tắc hàng loạt tuyến đường cùng một lúc.

Cho đến những câu chuyện "cười ra nước mắt"

Việc tắc đường tưởng như không liên quan đến các kỳ thi vậy nhưng đã có rất nhiều học sinh, phụ huynh "dở khóc, dở cười" với vấn đề này. Chị Hoàng Thị Bích Hải (Thanh Xuân, Hà Nội) cho biết, con chị năm nay thi vào lớp chuyên Lịch sử, Trường THPT Chuyên KHXH&NV: "Con tôi để quên thước kẻ ở nhà, đây là một bất lợi vì bài thi môn Lịch sử đòi hỏi phải kẻ bảng so sánh, đối chiếu rất nhiều. Hai mẹ con loay hoay tìm chỗ mua thước kẻ, trong "biển" xe cộ, không thể nhìn thấy thể chen được qua dòng người". Chị Hải và con đã nghĩ kỳ thi này sẽ khó thành công. May mắn, cách vài trăm mét, trường THPT Chuyên KHTN cũng đang diễn ra kỳ thi vào 10, tình nguyện viên cẩn thận chuẩn bị thước kẻ, compa, bút bi,... cho những thí sinh không may quên đồ. Chị Hải xin tình nguyện viên hỗ trợ một chiếc thước kẻ. Chị vui vẻ kể lại: "Cũng nhờ sự hỗ trợ từ mọi người, mà con tôi đã thuận lợi đi qua kỳ thi".

Anh Bùi Thanh Tùng (Cầu Giấy, Hà Nội), có con thi vào lớp 10 năm nay, tại điểm thi THCS

dẫn đến tinh thần mệt mỏi không đủ sức hoàn thành bài thi. Đặc biệt, tại nhiều kỳ thi diễn ra trong hai buổi sáng và chiều, một số phụ huynh, học sinh không dám về nhà mà "lang thang" ở các quán xá vì tắc đường không về kịp...

Đa dạng cách "chữa cháy" của nhà trường, phụ huynh

Để ứng phó với tắc đường, nhiều trường đã thuê nguyên cả một chiếc xe du lịch 45 chỗ tập trung toàn bộ học sinh tại trường đưa đến điểm thi. Cô giáo Phạm Hồng Nhung, hệ cấp III, Trường Cao đẳng Xây dựng công trình đô thị (Gia Lâm, Hà Nội) cho biết: "Ở trường của tôi, bố mẹ các em đều là những người làm nông, làm công bận rộn, không có thời gian đưa các em đi thi. Nhà trường sợ học sinh không xử lý được những tình huống xấu khi tự di chuyển đến điểm thi... Hàng năm, đến kỳ thi tốt nghiệp THPT quốc gia, mỗi lớp sẽ có một xe 45 đi kèm giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn đưa đón đến tận điểm thi".

Đứng trước kỳ thi quan trọng, phụ huynh có rất nhiều cách để tránh tắc đường vào "mùa thi". Không ít phụ huynh đã đặt phòng thuê nhà trọ, nhà nghỉ, khách sạn trước cả tháng để thí sinh tiện cho việc đi lại, di chuyển đến điểm thi. Chị Nguyễn Mai Linh (Bắc Giang) cho biết, năm nay con chị thi vào Trường THPT Chuyên Đại học Sư phạm Hà Nội, tiện cho việc thi cử của con, chị đã thuê một nhà nghỉ ở gần trường trong hai ngày thi: "Mùng 5/6 bắt đầu thi, từ chiều mùng 4, chúng tôi đã có mặt ở Hà Nội để nghỉ ngơi chuẩn bị cho buổi thi đầu tiên. Trong cả hai ngày thi, mẹ con chúng tôi chỉ mất 10 phút di chuyển từ nhà nghỉ đến trường".

Ngoài ra, để tránh ùn tắc giao thông, nhiều phụ huynh, học sinh đã lựa chọn đến điểm thi sớm trước một tiếng và ở lại trường đến khi kết thúc buổi thi. Chị Trần Thị Minh (Ba Vì, Hà Nội) có con đăng ký thi Trường THPT Chuyên KHTN cho biết, ngày đầu tiên con chị phải thi cả hai buổi sáng và chiều. Để tiện cho việc đưa đón con đi thi, chị đã túc trực ở trường từ 7 giờ sáng cho đến chiều: "Tôi đã "giữ" sẵn bàn tại một quán cà phê gần trường. Thi xong, tôi lập tức dắt cháu đi ăn uống, ngồi nghỉ ngơi tại quán để chuẩn bị cho môn thi vào buổi chiều".

Ghi nhận ở nhiều điểm thi cho thấy, để thuận tiện cho việc đưa đón thí sinh, rất nhiều phụ huynh dành cả một ngày trời để "dãi nắng, dầm mưa" ở điểm thi để đợi các em thi xong. Một số trường đã chuẩn bị những chỗ chờ dành riêng cho phụ huynh tránh nắng, tránh mưa.

Mặc dù phụ huynh đã dùng nhiều cách để "chống tắc đường" mùa thi, nhưng đây chỉ là những biện pháp tạm thời, rất tốn kém và không phải nhà trường, gia đình nào cũng đủ điều kiện. Chị Mai Linh (Bắc Giang) chia sẻ: "Chỉ trong hai ngày, tôi mất gần chục triệu tiền đi lại, ở nhà nghỉ, ăn uống để giúp cháu hoàn thành ước mơ vào trường chuyên".

HƯƠNG NGỌC

● Muôn vàn cách "chống tắc đường" của phụ huynh. (Phụ huynh ngồi chờ học sinh thi xong tại THPT Chuyên Ngoại ngữ, Hà Nội)

“Tình lữ” giữa dòng đời nghiệt ngã của nhạc sĩ Thanh Bình

Nhắc đến nhạc sĩ Thanh Bình, có thể sẽ ít người nhớ đến tên tuổi của ông tuy nhiên nhắc đến bài hát “Tình lữ” thì từ Nam ra Bắc, nhiều người vốn không lạ gì. Nổi tiếng là thế nhưng bài hát không mang lại nhiều danh tiếng, tiền bạc cho nam nhạc sĩ mà mang lại cho ông đường tình duyên buồn như tên gọi “Tình lữ”.

● **Cố nhạc sĩ Thanh Bình và ca sĩ Ánh Tuyết.** (Nguồn: HDN)

Cuộc đời sóng gió, truân chuyên

Khi nghe những câu hát “Thôi rồi còn chi đâu em ơi! / Có còn lại chẳng dư âm thôi / Trong cơn thương đau men đắng môi”, có lẽ không người yêu nhạc vàng nào mà không biết đến hoặc từng văng vẳng trong đầu những câu hát trên. Đó chính là những câu hát quen thuộc của ca khúc “Tình lữ” do nhạc sĩ Thanh Bình sáng tác vào năm 1956. Nhắc đến nhạc sĩ Thanh Bình, có thể sẽ ít người nhớ đến tên tuổi của ông, nhưng nhắc đến bài hát “Tình lữ” thì từ Nam ra Bắc, nhiều người vốn không lạ gì.

Bài hát không chỉ nổi tiếng với người nghe trong nước mà còn lan cả ra nước ngoài, được hầu hết ca sĩ Việt nổi tiếng trình diễn trong các đại nhạc hội. Sức ảnh hưởng của bài hát càng gia tăng khi được chọn để sử dụng trong bộ phim “Nàng” của đạo diễn Lê Mộng Hoàng với sự tham gia diễn xuất của hai tài tử điện ảnh lừng danh là Thẩm Thúy Hằng và Trần Quang. Bài hát khi đó được biểu diễn qua tiếng hát của nghệ sĩ Khánh Ly, đây cũng là một trong những bài hát để lại dấu ấn trong sự nghiệp của nữ ca sĩ.

Đến năm 2013, ca khúc “Tình lữ” lại một lần nữa gây chao đảo giới âm nhạc, nằm trong bảng xếp hạng những bài nhạc vàng được nghe nhiều nhất ngày đó. Hàng loạt ca sĩ trẻ nổi danh thể hiện lại bài hát trong các bản thu âm mới, đâu đâu cũng vang lên âm thanh của khúc nhạc buồn mà da diết. Vào thời điểm đó, bài hát đã có tuổi đời gần 60 năm nhưng sức hút mạnh mẽ vẫn nguyên như ngày đầu, chiếm trọn hào cảm của cả người nghe nhạc thời hiện đại.

Ngoài ra, nhạc sĩ Thanh Bình còn có nhiều ca khúc nói về tình yêu lứa đôi, tình cảm quê hương, chứa chất nhiều thương nhớ của người con xa nơi chôn nhau cắt rốn như: “Còn nhớ hay quên”, “Gặp gỡ duyên nhau”, “Đừng quên rồi đi”, “Những nẻo đường Việt Nam”, “Lá thư về làng”, “Chiều vàng trên sông”, “Mưa qua sông”, “Bông súng đồng quê”, “Thương nhau hát lý qua cầu”...

Được nhiều người trong nghề nhận xét là “một chàng trai đẹp, hào hoa, phong nhã” chuyên viết nên những ca khúc có âm điệu sâu lắng, truyền cảm thể nhưng cuộc đời của ông lại đầy những sóng gió, truân

chuyên. Ngay từ khi còn nhỏ cho đến lúc cuối đời, ông vẫn không thoát ra khỏi vòng xoáy nghiệt ngã của số phận. Trải qua một quãng đời dài, ông đã phải đối mặt với không ít nỗi buồn và tiếc nuối, khi cuộc sống không mang lại cho ông sự đủ đầy và hạnh phúc trọn vẹn mà ông ao ước.

Nhạc sĩ Thanh Bình tên thật Nguyễn Ngọc Minh, sinh năm 1932 ở Bắc Ninh. Ngay khi lên 10 tuổi, nhạc sĩ đã trải qua mất mẹ. Vài năm sau đó, cả cha ông cũng ra đi, để lại ông đối mặt với cuộc sống khó khăn, phải phiêu dạt qua nhiều nơi, từ Hải Phòng, Thanh Hoá, Nam Định đến Thái Bình, Hưng Yên... phải làm đủ loại công việc để kiếm sống.

Đến năm 20 tuổi, ông bắt đầu kiếm tiền bằng nghề viết văn, viết báo, đưa tin về văn hoá văn nghệ với bút danh là Thanh Bình. Nhưng vì nhuận bút không đủ sống, ông phải đi bán phở dạo qua ngày. Năm 1954, nam nhạc sĩ di cư vào Nam, sau đó sáng tác ca khúc đầu tay “Những nẻo đường Việt Nam”. Được biết trước khi bước vào con đường âm nhạc, nhạc sĩ Thanh Bình theo học nhạc với giáo sư âm nhạc Phạm Sứ tại Thanh Hoá, dù có cậu ruột là nhạc sĩ nổi tiếng Phó Quốc Thăng nhưng ông không theo học.

Lúc này, ông vẫn lấy bút danh nhạc sĩ là Thanh Bình như hồi đi viết báo. Và cũng từ đây cuộc đời của nhạc sĩ Thanh Bình tiếp tục trải qua nhiều sóng gió và không được “thanh bình” như bút danh của ông.

“Tình lữ” - cái tên vận vào số phận?

Tên tuổi gắn liền với bài hát “Tình lữ”, nhưng bài hát không mang lại cho nhạc sĩ Thanh Bình nhiều danh tiếng, tiền bạc mà dường như vận vào chính con đường tình duyên của ông, khi cuộc tình nào cũng chất chứa đầy nỗi buồn. Đời ông chứng kiến không ít lần thăng trầm và không ít lần tương đã có cơ hội hạnh phúc nhưng dường như luôn vượt mất khỏi tầm với.

Vào thuở đôi mươi, lúc còn ở Hà Nội, nhạc sĩ Thanh Bình quen với một tình đầu tên Hằng nhưng bị gia đình cô tẩy chay, cấm cản. Cô cũng chính là hình mẫu cho ca khúc “Tình lữ” đỉnh đám của ông. Sau khi đau khổ “dứt áo” vào TP HCM sinh sống, đầu năm 1956 nghe tin cô Hằng đã được bố mẹ gả vào một gia đình môn đăng

● **Cố nhạc sĩ Thanh Bình và bản nhạc “Tình lữ”.** (Nguồn: Tư liệu)

hộ đối, nghẹn ngào không nói nên lời, ông viết ca khúc “Tình lữ” với những lời lẽ khô đau, đầy tiếc nuối tình xưa.

Lúc sinh thời, nhạc sĩ Thanh Bình đã từng chia sẻ về ca khúc cùng chuyện tình với mối tình đầu quá ngắn ngủi như sau: “Ca khúc Tình lữ tôi viết cho một người con gái ở Hải Phòng. Lúc đó tôi 22 tuổi và rất thiết tha với người này. Ngày tôi xuống tàu ở cảng Hải Phòng vào Nam, đứng trên boong tàu, tôi nhìn thấy nàng đang hỏi há chẹn lén, vạch đám đông người đưa tiễn để mong kịp chia tay tôi, nhưng tôi lại đứng lẩn vào đám đông trên boong tàu, còn nàng thì chạy dọc theo bờ cảng và không nhận ra tôi... Chẳng nói được với nhau câu nào”.

Khi sáng tác ca khúc, Thanh Bình chỉ mới 24 tuổi, nhưng những lời ca da diết, sâu muộn đã phản ánh tình cảm sâu sắc, vượt qua cả khoảng cách địa lý, từ tận sâu đáy lòng ông dành cho người phụ nữ trong lòng. Đó chính là những cảm xúc chân thành nhất, sâu lắng nhất mà ông đã trải qua và thấm vào từng nốt nhạc, từng câu chữ của ca khúc. Đây cũng chính là châm ngôn sáng tác của ông, âm nhạc phải được thổi hồn từ cảm xúc và hoàn cảnh thật, chứ không hề vay mượn.

Đến tận năm 1973, khi đã 41 tuổi, ông mới lấy vợ, người phụ nữ nên duyên vợ chồng với ông rất xinh đẹp. Hai người cùng mở một quán cơm bình dân ở Quận 1 để kiếm sống. Đón đầu thay, sau khi sinh cho ông một đứa con gái tên Mộng Ngọc, người phụ nữ đã bỏ đi theo tiếng gọi của kẻ giàu có khác lúc con gái mới lên 3 tuổi. Thế là ông trở thành gà trống nuôi con trong muôn vàn khó nhọc.

Vậy nhưng, những đau khổ kia tưởng chừng là điều tồi tệ nhất, nhưng cuộc sống của nhạc sĩ Thanh Bình vốn không ngừng đối mặt với sóng gió. Cô con gái của ông, Mộng Ngọc, có hai đời chồng nhưng hôn nhân không trọn vẹn. Người chồng đầu thì không bền, sớm ly hôn, người sau chưa được bao lâu Mộng Ngọc đã vướng vào vòng lao lý.

Sau khi con gái vào tù 1 năm, người con rể nhẫn tâm bỏ rơi ông bơ vơ ở bên xe Miền Đông khi ông đã 80 tuổi, mắc nhiều chứng bệnh, cùng thùng quần áo cũ cùng và chỉ 200 ngàn đồng trong túi. Ông sống vất vưởng 18 ngày chỉ có bánh mì cầm hơi

hoặc cháo trắng, chỗ ngả lưng cũng chỉ là manh chiếu đi thuê với giá 500 đồng/ngày. May sao nhờ đứa cháu gái gọi ông bằng cậu tìm được, đưa ông về và cứu mang đến cuối đời.

Trong khoảng thời gian cuối đời của mình, cuộc sống của nhạc sĩ Thanh Bình trải qua cả những niềm vui đáng nhớ lẫn những tiếc nuối không thể nào quên. Nói về niềm vui, không thể không kể đến mối nhân duyên tốt đẹp giữa ông và ca sĩ Ánh Tuyết. Nữ ca sĩ luôn là người gần gũi, động viên an ủi và mỗi khi có dịp là lại giúp đỡ ông về vật chất.

Lần đáng nhớ nhất phải kể đến đêm nhạc toàn những ca khúc của ông do ca sĩ Ánh Tuyết tổ chức. Số tiền thu được cộng thêm với khoản quyên góp của nhiều người khác được 230 triệu đồng, chị làm số tiết kiệm tặng ông. Trong đêm nhạc đầu tiên cũng là cuối cùng của đời người nhạc sĩ vào đầu tháng 1/2014, ông xúc động nói với Ánh Tuyết: “Cả đời tôi chưa bao giờ được ngồi xem đêm nhạc của mình như thế. Bây giờ có chết tôi cũng mãn nguyện”.

Nói là vậy nhưng mọi người đều biết, trong lòng người cha già niềm mong mỏi lớn nhất vẫn là được gặp lại cô con gái đang phải chịu án tù. Cả cháu gái và ca sĩ Ánh Tuyết không ít lần hứa sẽ dẫn ông đi thăm con gái nhưng vì công việc, vì sức khoẻ của ông nên đều lỗi hẹn. Đến cuối cùng, nhạc sĩ Thanh Bình đã không đợi được khoảnh khắc gặp lại con gái, ông ra đi vào ngày 23/5/2014 với nỗi niềm mong nhớ con gái không thể nào quên.

Có nhiều ý kiến cho rằng, chính những lời ca đầy đau thương thể hiện nỗi buồn, nỗi tuyệt vọng đến tận cùng của ca khúc “Tình lữ” dường như đã định hình cuộc đời đầy thăng trầm của nhạc sĩ Thanh Bình. Cũng như nhiều người nói, cuộc đời ông không hề “thanh bình” như tên gọi thể nhưng không thể phủ nhận ông là một nhạc sĩ tài hoa đã để lại dấu ấn “Tình lữ” sống mãi trong lòng nhiều thế hệ công chúng.

TUỆ ANH

“Điểm chạm” văn hóa giữa ballet và văn hóa truyền thống

Những năm gần đây, Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam luôn sáng tạo và nỗ lực đưa nghệ thuật hàn lâm nói chung và ballet nói riêng đến gần hơn với công chúng Việt qua những vở diễn nguyên bản đỉnh cao hay sự kết hợp nghệ thuật hội họa truyền thống và sự kết nối giữa truyền thuyết dân gian Việt Nam với nghệ thuật ballet cổ điển thế giới.

Thường thức nguyên bản kiệt tác “Hồ Thiên Nga”

“Hồ Thiên Nga” 2024 của Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam được công diễn tại Nhà hát Lớn (Hà Nội) vào ngày 14 - 16/6/2024 do NSUT Lưu Thu Lan làm biên đạo dàn tập, được xây dựng mang nguyên bản của hai biên đạo múa người Nga Petipa và Ivanov. Ballet “Hồ Thiên Nga” của Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam sẽ như một khúc ca lãng mạn của tình yêu trong sáng, nơi cái thiện sẽ chiến thắng dù có phải trải qua hy sinh và mất mát.

NSUT Lưu Thu Lan giải thích: “Những điệu múa uyển chuyển, đậm chất kỹ thuật nhưng đầy kịch tính của múa ballet cổ điển rất phù hợp với cách kể chuyện đơn giản nhưng hấp dẫn trong “Hồ Thiên Nga”. Cho đến ngày nay chưa có vở ballet nào vượt qua được “Hồ Thiên Nga” về tầm ảnh hưởng về nghệ thuật cũng như sự đồ sộ của vở múa qua âm nhạc của Tchaikovsky và vũ đạo của Petipa và Ivanov. Chính vì vậy, tôi đã quyết định lựa chọn nguyên bản cho dù đây là một thách thức lớn với bản thân tôi và cả ekip nghệ sĩ của Nhà hát”.

“Hồ Thiên Nga” kể câu chuyện tình bất diệt của Hoàng tử Siegfried và Công chúa Odette. Vì phép thuật của phù thủy Rothbart, ban ngày Odette bị biến thành thiên nga, bơi lội trên hồ nước mắt và trở lại hình dạng con người vào ban đêm. Lời nguyện của Rothbart chỉ biến mất nếu Odette gặp được một người hết lòng yêu thương và chung thủy với nàng. Tình yêu mật ngọt của Siegfried và Odette đã trải qua nhiều bi kịch, thử thách bởi tà thuật, trong đó có sự góp mặt của Odile - con gái của phù thủy Rothbart. “Thiên nga đen” Odile quyến rũ Siegfried và khiến anh tin rằng cô là Công chúa Thiên nga. Khi nhận ra sự lừa dối, Siegfried lập tức quay về bên Odette. Rothbart vô cùng tức giận và cuộc chiến giữa thiện và ác xảy ra. Bằng tình yêu cao cả, Odette và Siegfried đã nguyện quyền sinh để thoát khỏi lời nguyện của phù thủy độc ác. Họ hiện diện trong hình thức mới của một “tình yêu vĩnh cửu”.

NSUT Phan Mạnh Đức, chỉ đạo nghệ thuật, Giám đốc Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam cho biết: “Trong “Hồ Thiên Nga”, cái thiện và cái ác luôn song hành, tồn tại như bản ngã của con người. Nó tựa như cuộc đấu tranh luôn hiện hữu trong đời sống xã hội. Chỉ có tình yêu và lý tưởng sống cao đẹp mới là cánh công dẫn con người vượt qua nghịch cảnh, đến với tình yêu vĩnh cửu. Vì lẽ đó, “Hồ Thiên Nga” luôn được khán giả chào đón dù ở đâu và trong hoàn cảnh nào. Việc đưa kiệt tác ballet này trở lại sân diễn là để đáp ứng niềm mong mỏi được thưởng thức nghệ thuật đỉnh cao của khán giả tại Việt Nam”.

● Thường thức nguyên bản kiệt tác Hồ Thiên Nga.

● Vở vũ kịch Đông Hồ được nhiều người yêu thích.

● Hàm lệ minh châu giành Giải Xuất sắc tại Liên hoan Ca múa nhạc toàn quốc 2022.

Hồ Thiên Nga là sự tiếp nối các thể hệ vũ công ballet, từ những “ngôi sao” đã thành danh như NSUT Phạm Thu Hằng, giải Nhất tài năng múa Đức Hiếu, “Hoàng tử ballet”, NSUT Văn Nam,... đến các tài năng trẻ của nước nhà như Lan Nhi, Lan Chi, Khánh Băng, Tuấn Anh... cùng dàn múa tập thể đến từ VNOB và khoa Múa Trường Đại học Sân khấu điện ảnh... Dàn nhạc giao hưởng Nhà hát với hơn 60 nhạc công, dưới chiếc đũa “thần” của Nhạc trưởng Đông Quang Vinh, sẽ mang đến cho khán giả những giai điệu tuyệt vời nhất của nhà soạn nhạc nổi tiếng P.I. Tchaikovsky.

Tinh hoa Việt giao thoa tinh hoa thế giới

Trước đó, Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam đã ra mắt người yêu nghệ thuật múa vở vũ kịch mới mang tên “Đông Hồ” qua biên đạo người Anh gốc Việt - Nguyễn Ngọc Anh tại Nhà hát Lớn Hà Nội vào tháng 3/2023.

Vở vũ kịch “Đông Hồ” được xây dựng với chuỗi các bức tranh như “Hứng dừa”, “Đám cưới chuột”, “Đánh ghen”, “Vinh quy bái tổ”, “Lý ngư vọng nguyệt”... được vẽ bằng vũ điệu ballet cổ điển thế giới. Đó chính là sự độc đáo của Đông Hồ khi truyền thống hội họa dân gian kết hợp cùng nghệ thuật cổ điển và đương đại của thế giới.

Nói về vở vũ kịch này, Ngọc Anh chia sẻ: “Tôi rất muốn mang đến cho Đông Hồ một linh hồn mới, bằng nét vẽ mới, không phải chỉ là khuôn dập gõ hay những thiết kết trang phục, mà bằng ngòi bút sắc sảo tạo nên bởi đôi giày mũi cứng của người nghệ sĩ múa ballet. Mặt khác, dù sống ở nước ngoài, nhưng tâm hồn tôi vẫn là người Việt, vẫn muốn mang hồn Việt đến với

● Nghệ sĩ Lan Nhi vào vai Thiên Nga đen (Ảnh trong bài: Nhà hát Nhạc Vũ kịch Việt Nam)

nghệ thuật cổ điển nước ngoài, khiến công chúng vừa được đến với những chân trời mới của nghệ thuật mà vẫn giữ được niềm tự hào của văn hóa truyền thống dân tộc”.

Bên cạnh đó, “Đông Hồ” còn có sự hòa quyện khéo léo giữa những hình ảnh văn hóa và tinh hoa của quê hương Việt Nam với âm nhạc hàn lâm thế giới thông qua “Bốn mùa - New For Seasons”, bản giao hưởng do nhà soạn nhạc cổ điển đương đại Max Richter biên soạn lại từ bản gốc cùng tên của Antonio Vivaldi - một trong những nhà soạn nhạc Baroque vĩ đại nhất của thế giới.

Nói về ý tưởng đưa “Đông Hồ” lên sân khấu ballet, ông Phan Mạnh Đức, Giám đốc Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam cho biết: “Vẫn đi theo tôn chỉ của Nhà hát là đưa nghệ thuật hàn lâm nói chung và ballet nói riêng đến gần hơn với công chúng Việt, Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam quyết định xây dựng “Đông Hồ” với mong muốn gắn kết hơn nữa, làm mới hơn nữa sợi dây kết nối giữa nghệ thuật hội họa truyền thống với nghệ thuật ballet cổ điển thế giới. Để người yêu múa không còn cảm thấy sự xa vời của nghệ thuật dân gian truyền thống, mà nó đã và đang hiện diện trong từng vũ khúc ballet cổ điển của phương Tây”.

“Bom tấn” vở ballet “Hàm lệ minh châu” của Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam đã thu hút khán giả tại Nhà hát Lớn (Hà Nội). Dựa trên truyền thuyết An Dương Vương và Mỵ Châu - Trọng Thủy, “Hàm lệ minh châu” kể về một mối tình đẹp nhưng nhuộm màu bi kịch gây ra bởi những toan tính vụ lợi của bề trên, sự đấu tranh nội tâm giữa bên tình, bên hiếu.

Vở ballet là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa việc sử dụng các hình thức thể hiện của múa ballet cổ điển với múa dân gian truyền thống Việt Nam và múa đương đại, tạo nên phong cách riêng bằng ngôn ngữ thể hình. Kết hợp với phần âm nhạc được viết bởi nhà soạn nhạc nổi tiếng của trường phái ấn tượng - Claude Debussy, “Hàm lệ minh châu” trở thành một điểm gặp văn hóa giữa phương Đông và phương Tây.

Vở ballet có sự đan xen giữa hiện tại và quá khứ, giữa mối tình của đôi trai gái của xã hội ngày nay và mối tình đau khổ giữa Mỵ Châu và Trọng Thủy của xa xưa, khiến mỗi người đều suy ngẫm.

“Một sự giằng xé đau đớn giữa tình - hiếu khi Trọng Thủy, dù yêu Mỵ Châu đến mấy, vẫn phải làm tròn bổn phận người con khi hiện thực hóa mưu đồ thâm hiểm của Triệu Đà. Còn Mỵ Châu, người vợ ngây thơ, hết mực thủy chung, lại vô tình phản bội lại cha mình, đất nước mình, khi trao trọn báu vật quốc gia cho chồng mà không biết mình bị lừa dối. Để rồi một ngày kia, nàng đã phải trả giá bằng cái chết đầy oan khuất”.

“Tôi kể ngày xưa chuyện Mỵ Châu. Trái tim làm chỗ để trên đầu. Nò thần vô ý trao tay giặc. Nên nổi cơn bão đắm bể sâu” - (Tố Hữu). Còn Trọng Thủy, khi chữ hiếu đã trả xong, luôn day dứt vì sự lừa dối của mình với tình yêu trong sáng của Mỵ Châu. Hình ảnh cô độc với khúc nguyện cầu của Trọng Thủy đầy bi kịch nhưng xứng đáng với những gì chàng đã gây ra. Và điều giá như của quá khứ khi mỗi nghiệt duyên của công chúa - hoàng tử đã trở thành mối lương duyên của thời hiện đại, với hình tượng chiếc nhẫn ngọc trai để minh chứng cho tình yêu vĩnh cửu.

Nói về “Hàm lệ minh châu”, NSND Nguyễn Hồng Phong chia sẻ: “Chúng tôi đã gặp rất nhiều khó khăn trong việc biến ý tưởng về mối tình Mỵ Châu - Trọng Thủy thành hiện thực thông qua ngôn ngữ ballet. Một thách thức khác là làm thế nào để sử dụng chất liệu múa ballet, nhạc của phương Tây kết hợp một cách hiệu quả với nội dung chuyện tình phương Đông tạo nên sự truyền tải hợp lý, ấn tượng với khán giả”.

“Hàm lệ minh châu” giành giải Xuất sắc của Liên hoan Ca múa nhạc toàn quốc 2022. Nhạc sĩ Nguyễn Trọng Đài đã thay mặt Hội đồng nghệ thuật của liên hoan đánh giá Nhà hát Nhạc Vũ Kịch Việt Nam với năng lượng dồi dào luôn chứng minh khả năng dựng kịch múa xuất sắc. Chương trình của họ đã chạm vào cảm xúc người xem, đồng thời đạt độ chuẩn xác vươn tầm quốc tế.

Hơn 60 năm qua, Nhà hát Vũ Kịch Việt Nam ghi dấu với những tác phẩm, vở diễn nổi tiếng, từ Đại hợp xướng giao hưởng mang tên “Điện Biên Phủ còn sống mãi”, nhạc kịch “Núi rừng hãy lên tiếng”, “Cô Sao”, “Người tạc tượng của Đờ Nhuận”, “Bên bờ K’rôngpa của Nhật Lai”, vũ kịch “Chị Sứ” của Xuân Định, “Phá lao” của Nguyễn Việt... đến những tác phẩm kinh điển của thế giới được dàn dựng công phu và biểu diễn thành công như nhạc kịch “Phidello” của Beethoven, “Ruồi Trâu” của Xpadavecki, Madame Butterfly, vở vũ kịch: Spactak, Gieselle, Hồ Thiên Nga...

Mỗi bước đi của Nhà hát Vũ Kịch Việt Nam đều có dấu ấn của sự nỗ lực, sự cống hiến và tâm huyết của các nghệ sĩ, diễn viên tài năng để đưa nghệ thuật đỉnh cao thế giới tới gần với công chúng Việt Nam. **THÙY DƯƠNG**

**Têm trâu thể hiện
trọng nghĩa, vẹn tình**

Dữu Lâu còn có tên gọi làng Trâu, là vì nhân dân vùng đất này xưa kia trồng rất nhiều trâu không (lá trâu) cung cấp cho các tỉnh trung du, miền núi và đồng bằng, kể cả Kinh thành Thăng Long. Vì vậy, lá trâu của làng Dữu Lâu nổi tiếng trong cả nước và trở thành thương hiệu.

Quả cau, lá trâu tuy nhỏ nhưng là vật phẩm không thể thiếu trong nhiều nghi thức truyền thống của người dân Việt Nam, trở thành nét đẹp văn hóa giao tiếp được người dân gìn giữ.

“Miếng trâu là đầu câu chuyện” nên trong mọi lễ nghi truyền thống người Việt: Tế thần thánh, thờ cúng gia tiên, lễ hội, cưới hỏi, tang ma, giỗ chạp... bất kể kẻ giàu sang hay nghèo khó, trâu cau luôn là thứ không thể thiếu.

Những vườn trâu ở làng Dữu Lâu trải rộng khắp các cánh đồng, những quả đồi, nằm san sát bên nhau. Mỗi vườn được đầu tư công phu, bên trong cắm những hàng cọc đều tăm tắp cho trâu leo, bên ngoài có dàn che chắn nắng vào mùa hè và che sương muối giá rét vào mùa đông. Nhiều cao niên trong làng coi cây cau, giàn trâu như sức khỏe của mình nên khi nào cũng chăm chút cẩn thận để cây luôn xanh tốt. Ở đây con người ta đặc biệt rất coi trọng tình cảm và cung cách ứng xử với nhau. Mà điều đó được thể hiện rõ nét nhất qua miếng trâu cau.

Têm trâu, một nét đẹp duyên dáng của người phụ nữ xưa. Với người dân làng Dữu Lâu, trâu têm cánh phượng và văn hóa mời trâu thăm đờm tình người, giàu giá trị thẩm mỹ và nhân văn sâu sắc đã trở thành nét văn hóa đặc sắc từ bao đời nay và luôn được gìn giữ, phát huy trong đời sống hiện đại. Miếng trâu têm cánh phượng còn hàm chứa, biểu đạt cách đối nhân xử thế trọn nghĩa vẹn tình.

Việc têm trâu, nhất là trâu cánh phượng đòi hỏi sự cẩn thận, cầu kỳ và tỉ mỉ trong nhiều công đoạn mới có thể tạo được một sản phẩm duyên dáng, đẹp mắt và mang đến giá trị thẩm mỹ cho người thưởng thức. Từ cách bó cau, vắn vỏ cau, cắt lá trâu... tất cả đều phải chính xác từng thao tác, mới ra hình cánh phượng.

Têm trâu cánh phượng trở thành mỹ tục với phong cách mời trâu lễ lới, lịch lãm và tinh tế của người dân Bắc Bộ nói chung và làng Dữu Lâu nói riêng. Làng trâu là niềm tự hào, nét đẹp văn hóa truyền thống của những người con quê đất Tô.

Gói bánh tiên Vua - tự hào tình yêu dân tộc

Theo truyền thuyết, Hoàng tử Lang Liêu là con thứ của Vua Hùng thứ sáu (Hùng Huy Vương), sống tại làng Dữu Lâu. Hoàng tử Lang Liêu thông minh, hiếu thuận, siêng năng làm lụng ruộng nương, sống gần gũi hòa đồng với nhân dân. Nhân dịp đầu xuân, vua họp các hoàng tử truyền rằng: “Con nào tìm được thức ăn ngon lành, để bày cỗ cho có ý nghĩa nhất, thì ta sẽ truyền ngôi vua”. Các hoàng tử đua

VỀ DỮU LÂU

têm trâu cánh phượng, gói bánh chưng tiến Vua

● Nghi môn đình Dữu Lâu. (Ảnh: M. Xuân)

Dữu Lâu thuộc vùng đất của kinh đô Văn Lang thời các Vua Hùng, nay là phường Dữu Lâu, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ. Hòa cùng với dòng chảy lịch sử hàng ngàn năm của dân tộc, làng cổ Dữu Lâu chứa đựng cả bề dày và sự phong phú, độc đáo của vùng Đất Tổ Vua Hùng. Nhiều du khách trong và ngoài nước về thăm làng để được trải nghiệm têm trâu cánh phượng và gói bánh chưng tiến Vua.

● Têm trâu thể hiện trọn nghĩa, vẹn tình. (Ảnh minh họa)

nau tìm kiếm của ngon vật lạ dâng lên cho vua cha, với hy vọng mình lấy được ngai vàng. Vì mẹ mất sớm, không có người mẹ chỉ dạy, Lang Liêu rất lo lắng không biết làm sao, bỗng nằm mơ thấy có vị Thần đến bảo: “Này con, vật trong trời đất không có gì quý bằng gạo, vì gạo là thức ăn nuôi sống con người. Con hãy lấy gạo nếp làm bánh hình tròn và hình vuông, tượng hình cho trời và đất. Hãy lấy lá bọc ngoài, đặt nhân trong ruột bánh, để tượng hình cha mẹ sinh thành”. Lang Liêu vô cùng mừng rỡ và làm theo lời Thần dặn. Ông chọn gạo nếp thật tốt làm bánh vuông để tượng trưng cho đất, bỏ vào chỗ chung chín gọi là bánh chưng. Ông giã xôi làm bánh tròn, để tượng trưng cho trời, gọi là bánh dày. Lá xanh bọc ở ngoài và nhân ở trong ruột bánh là tượng hình cha mẹ yêu thương đùm bọc con cái. Vua cha nếm thử, thấy bánh

● Đông đảo du khách thập phương cũng dừng chân, đến xem, theo dõi và cổ vũ cho các đội thi gói bánh chưng tại đất Tổ. (Ảnh: Thế Lương)

ngon và có ý nghĩa “Trời tròn - đất vuông” bèn truyền ngôi vua lại cho Lang Liêu.

Lang Liêu trở thành Vua Hùng thứ 7 hiệu là Hùng Chiêu Vương. Từ khi nhận trọng trách vua cha giao cho, Hùng Chiêu Vương thể hiện là một ông vua hiền tài, đức độ, luôn tu rèn bản thân, sống giản dị, lấy nhân nghĩa làm gốc trị vì thiên hạ. Tâm niệm của Ngài là làm sao dân yên, nước thịnh, thiên hạ thái bình. Hùng Chiêu Vương rất chăm lo cho việc cầu cúng, hương khói tổ tiên. Ngài thường lên đỉnh núi Nghĩa Lĩnh cúng tế trời đất, dâng hương tổ tiên, cầu xin trời đất ban cho mưa thuận gió hoà, mùa màng tươi tốt, nhân dân ấm no, đất nước thịnh vượng. Nhà vua còn cùng vợ là bà Lăng Thị Tiêu lãnh đạo, chỉ huy quân dân Văn Lang đánh thắng đội quân xâm lược nhà Ân từ phương Bắc, giữ yên bờ cõi.

Với tấm lòng hiếu nghĩa với

tổ tiên và thương yêu dân lành nên khi Ngài còn tại vị hay khi đã quy tiên, nhân dân luôn kính trọng, ngưỡng mộ. Sau khi Vua Hùng Chiêu Vương băng hà, nhân dân làng Dữu Lâu đã lập miếu thờ Ngài, gọi là “Dữu Lâu Vũ Miếu” và tôn vinh là Lang Liêu Đại Vương. Ban đầu miếu làm hoang sơ, tường đất, mái lá cọ, cho tới những năm 1800, thời nhà Nguyễn, mới xây miếu lại bề thế hơn gồm 3 gian, tường gạch, mái ngói âm dương, bên trong có tầng gác gỗ đặt ban thờ, long ngai, bài vị và các đồ tế khí... Ngôi miếu cổ thờ Hoàng tử Lang Liêu xưa kia đến nay đã hư hỏng, nhân dân địa phương rước ngai bài vị của Ngài về phối thờ tại đình làng Dữu Lâu. Đình Dữu Lâu được xây dựng trên khu vực Vườn Đền, xóm Ô Ròng. Đình quay về hướng Đông - Bắc theo dòng Lô Giang, phía sau đình là Đồi Gầu.

Đình được bố cục theo kiểu

Nhiều năm trở lại đây, tỉnh Phú Thọ đón trung bình 7,5 - 8 triệu lượt đồng bào, du khách trong nước và quốc tế về tham quan, thực hành tín ngưỡng và trải nghiệm, thưởng thức văn hóa, di sản, các điểm di tích thường xuyên đón khách du lịch gồm: Khu di tích lịch sử Đền Hùng, Đền mẫu Âu Cơ (Hạ Hòa), Miếu Lãi Lèn, Đình Hùng Lô, Đền Tam Giang, Thiên Cổ Miếu... các điểm di tích trên nằm trong các tour: City tour Việt Trì, tour hàng ngày Hà Nội - Phú Thọ, tour du lịch đường sông, tour liên kết Sài Gòn - Phú Thọ - Sapa, tour Hà Nội - Phú Thọ liên vùng Đông Tây Bắc...

chữ Đình gồm 5 gian đại bái và 2 gian hậu cung. Cầu trúc bộ khung gồm 6 hàng cột, vì kèo kiểu thượng giương hạ kẻ giống các ngôi đình cổ. Nóc đình trang trí lưỡng long châu nguyệt, các đầu bẩy, cột nách, cột mè được chạm khắc hoa văn mây, cây cỏ. Đó là những hình thức trang trí hoa văn truyền thống của đình làng. Đình Dữu Lâu thờ: Sự tích Tân Viên - Quý Minh; Sự tích Lang Liêu; Sự tích trâu cau.

Hàng năm đình Dữu Lâu tổ chức 4 lễ hội theo âm lịch: Hội mừng 6 tháng Giêng rước vua từ miếu ra đình làm lễ Hội mừng 10 tháng 3 Giỗ Tô; Hội mừng 5 tháng 5 thi thổi xôi, chè kho, tổ chức cướp cầu mong mưa thuận gió hoà, mùa màng tốt tươi; Hội mừng 10 tháng 10 lễ cầu mùa tổ chức đánh lốc...

Làng Dữu Lâu thường tổ chức hội thi gói bánh chưng tiến vua. Theo các lão niên trong làng, tiêu chuẩn của chiếc bánh tiến vua phải có hình thức đẹp, vuông thành sắc cạnh, màu sắc tươi tắn, gạo rền, thơm hương. Bánh thơm ngon không chỉ bởi lớp nhân đậm đà, lớp vỏ gạo cũng phải dẻo, mềm rền hạt, không nhão. Quá trình tạo nên sản phẩm kỳ công, đòi hỏi người gói có kỹ thuật, tâm huyết. Người làm bánh chọn kỹ lá dong to bản sạch, gạo nếp chắc mẩy ngâm trong nước mưa lắng lọc, trong ngọt, gói ghém với đậu xanh, thịt tươi thớ nạc thớ mỡ, nêm gia vị muối tiêu thơm nức. Người gói bánh chưng không bao giờ gói bánh bằng khuôn, khi gói bánh, phải gói chặt tay thì bánh nẫu mới vuông vắn, gạo rền, dẻo. Nếu gói lỏng tay bánh dễ bị nhão, không ngon. Những chiếc bánh sau khi được các nghệ nhân gói xong sẽ được mang ra nẫu ngay tại đình Dữu Lâu. Khi nẫu bánh chưng, các thành viên thay phiên nhau trực để thêm củi, pha nước, trung bình 1 - 2 tiếng/lần để nồi bánh đờm lửa, chín đều từ trên xuống dưới.

Hội đình Dữu Lâu có trò chơi đánh phết, nhân dân quen gọi là đánh lốc. Ở đây khác với một số nơi khác là chơi cả hai quả lốc. Trước khi vào đám ông từ cử hành nghi lễ tắm lốc tại đình làng. Đây cũng chính là các hoạt động tạo thêm sinh khí cho thành phố lễ hội về với cội nguồn dân tộc và có sức thu hút khách du lịch về với vùng đất Tô. **BẢO CHÂU**

Chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm 2024 triển khai từ tháng 4 đến tháng 8, cao điểm từ ngày 27/6 đến 30/6/2024 hỗ trợ: trước, trong và sau kỳ thi tốt nghiệp THPT. Hoa hậu Lương Thùy Linh, MC Khánh Vy, “Siêu trí tuệ” Hà Việt Hoàng (sinh viên Đại học Bách khoa Hà Nội) là những đại sứ đồng hành cùng chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm nay.

Không thí sinh nào bị bỏ lại phía sau

Ông Nguyễn Minh Triết, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch Trung ương (T.Ư) Hội Sinh viên Việt Nam (SVVN) cho biết, chương trình “Tiếp sức mùa thi” nhằm hỗ trợ thí sinh và người nhà thí sinh trong các kỳ thi năm 2024. Chương trình triển khai các hình thức hỗ trợ thí sinh và người nhà thí sinh tại 63/63 tỉnh, thành phố trên cả nước.

Theo ông Triết, năm nay, các kỳ thi thuộc Bộ GD&ĐT triển khai thuận lợi hơn rất nhiều cho thí sinh và người nhà thí sinh. Tuy nhiên, qua việc nắm bắt nhu cầu, nguyện vọng thực tế của thí sinh, T.Ư Hội SVVN và các đơn vị đồng hành tiếp tục đổi mới, hỗ trợ các bạn một cách tốt nhất, thiết thực nhất. Thời gian qua, các kỳ thi mở rộng phong phú, gồm kỳ thi tốt nghiệp THPT, kỳ thi vào 10, kỳ thi đánh giá năng lực; vì vậy, việc “Tiếp sức mùa thi” được mở rộng trước, trong và sau kỳ thi một cách phong phú, đa dạng.

Theo đó, “Tiếp sức mùa thi” là một hoạt động mang ý nghĩa nhân văn sâu sắc, ông Triết mong muốn các đơn vị đồng hành tiếp tục dành nhiều nguồn lực nhất, từ vật chất đến tinh thần để hỗ trợ thí sinh được thụ hưởng và trưởng thành từ chương trình này.

Ông Trịnh Văn Hào, Giám đốc truyền thông và đối ngoại Tập đoàn Thiên Long cho biết, từ nhiều năm nay, “Tiếp sức mùa thi” không chỉ gói gọn trong các hoạt động hỗ trợ tại điểm thi mà trở thành một chiến dịch dài hơi hỗ trợ thí sinh toàn diện trước - trong - sau kỳ thi. “Tập đoàn Thiên Long rất tự hào vì với “Tiếp sức mùa thi”, Thiên Long được đồng hành cùng thí sinh trong mỗi khi thi và cùng chia sẻ những trải nghiệm cảm xúc đáng quý của các bạn trẻ”, ông Hào nói.

Là đại sứ của chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm 2024, Hoa hậu Lương Thùy Linh bày tỏ niềm vui và vinh dự khi được đồng hành cùng các sĩ tử. Từng là thí sinh được các bạn áo xanh thanh niên tình nguyện hỗ trợ trong kỳ thi tốt nghiệp THPT trước đây, Hoa hậu Lương Thùy Linh cảm thấy rất ấm áp. Từ trải nghiệm đáng quý đó,

Tình nguyện số, tiếp sức mùa thi

● Từ trái qua phải- MC Khánh Vy, ông Hoàng Nam Tiến, PGS TS Trần Thành Nam tại một buổi tư vấn tuyển sinh của chương trình Tiếp sức mùa thi 2024. (Ảnh: PV)

Linh mong muốn được đồng hành, tiếp sức thí sinh trong nhiều mùa thi hơn nữa.

Chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm 2024 triển khai từ tháng 4 đến tháng 8, cao điểm từ ngày 27/6 đến 30/6/2024; triển khai làm 3 giai đoạn: trước, trong và sau kỳ thi tốt nghiệp THPT.

Chương trình năm nay có nhiều điểm mới. Ban Tổ chức sẽ triển khai dự án phát huy người nổi tiếng, người của công chúng trong việc triển khai hoạt động tiếp sức tinh thần, tư vấn tâm lý, tư vấn kỹ năng, kinh nghiệm cho các thí sinh trước kỳ thi với nhiều giải pháp mới.

Bên cạnh đó, phối hợp với hội đồng chuyên gia tâm lý triển khai xây dựng đường dây nóng tư vấn tâm lý mùa thi, công thông tin tư vấn tâm lý mùa thi. Trong đó, Ban Tổ chức phối hợp triển khai hoạt động tư vấn tâm lý mùa thi, tiếp sức tinh thần cho sĩ tử tại 10 điểm trường trên cả nước. Cùng với đó, triển khai xây dựng cẩm nang mùa thi online kết hợp ban hành ấn phẩm cẩm nang mùa thi tới các tỉnh, thành.

Trước kỳ thi, Ban Tổ chức chương trình sẽ triển khai hoạt động tiếp sức thí sinh thông qua việc triển khai đội hình “Tình nguyện số - Tiếp sức mùa thi” với các nhiệm vụ: trực tổng đài “Tiếp sức mùa thi”; tổng hợp nhu cầu cần hỗ trợ qua website, fanpage chính thức của chương trình; giải đáp thắc mắc liên quan đến thông tin về kỳ thi; tiếp nhận, tổng hợp thông tin những thí sinh có hoàn cảnh khó khăn cần hỗ trợ trên cả nước...

Bên cạnh đó chủ động rà soát, xây dựng phương án hỗ trợ các học sinh có hoàn cảnh khó khăn thuộc khu vực vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, vùng có kinh tế đặc biệt khó khăn; cũng như tìm kiếm nguồn lực hỗ trợ, trao học bổng cho các em.

Đặc biệt là các hoạt động đồng hành, hỗ trợ thí sinh “Bí kíp ôn thi đạt điểm cao” thông qua nhiều hình thức khác nhau. Trong đó, T.Ư Hội SVVN cung cấp miễn phí 1.000.000 khoá ôn tập các môn thi tốt nghiệp THPT cho học sinh trên cả nước thông qua nền tảng giáo dục trực tuyến <http://hocmai.vn>; tổ chức chuỗi

hoạt động “Ôn thi cùng thủ khoa” (thủ khoa các trường hỗ trợ ôn tập cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn), “Cùng em đi thi” (giáo viên trẻ hỗ trợ ôn tập cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn).

Bên cạnh đó, Ban Tổ chức sẽ có chương trình tư vấn, định hướng nghề nghiệp, tư vấn tuyển sinh kết hợp trực tiếp và trực tuyến; phối hợp triển khai mô hình “Trải nghiệm 1 ngày là sinh viên” dành cho học sinh.

Hoạt động “Tiếp sức mùa thi” cao điểm diễn ra trong kỳ thi tốt nghiệp THPT (từ ngày 27 đến ngày 30/6). Ban Tổ chức chương trình, các đội hình tình nguyện phối hợp với chính quyền, các cơ sở y tế, các đại học, học viện, trường đại học, cao đẳng rà soát, nắm thông tin về tình hình thí sinh tại địa phương và xây dựng phương án chủ động xử lý khi có sự cố bất thường về thời tiết, tai nạn, sức khoẻ... của thí sinh. Đồng thời, tổ chức đưa, đón miễn phí thí sinh có hoàn cảnh đặc biệt, vùng sâu, vùng xa, thí sinh khuyết tật, hướng dẫn, phân luồng bảo đảm an toàn giao thông tại các điểm thi có mật độ giao thông cao.

Hãy xem mọi kỳ thi như một thách thức nhỏ của cuộc đời

Chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm nay có sự đồng hành từ đơn vị giáo dục FPT Polytechnic, với nhiều hoạt động như: tổ chức talkshow trực tuyến tư vấn mùa thi cho các đối tượng THCS và THPT, triển khai hành trình tư vấn mùa thi và tư vấn định hướng nghề nghiệp tại các trường THCS và THPT.

Mới đây, ba đại sứ của chương trình “Tiếp sức mùa thi” năm 2024 là PGS.TS Trần Thành Nam, Hoa hậu Lương Thùy Linh và “Siêu trí tuệ” Việt Nam Hà Việt Hoàng đã có những chia sẻ gần gũi, giúp cho sĩ tử có “Tâm lý vững vàng - Dễ dàng vượt khó” trước kỳ thi THPT năm 2024 tới.

Talkshow được xây dựng với tinh thần trẻ trung, vui tươi, phấn khởi. Các câu chuyện, những trải nghiệm được chia sẻ nhẹ nhàng, mang thông điệp đến từ các chuyên gia tâm lý, đại sứ của chương trình tạo không khí thoải

● Hoa hậu Lương Thùy Linh - đại sứ chương trình Tiếp sức mùa thi năm 2024 chia sẻ tại chương trình. (Ảnh: T.Ư Đoàn)

mái, giải tỏa áp lực, truyền cảm hứng cho các sĩ tử và các bậc phụ huynh trước kỳ thi.

Các vị khách mời tập trung phân tích ý nghĩa của việc chuẩn bị tâm lý tốt, những tâm lý thường gặp của thí sinh trước kỳ thi và khi bước vào phòng thi, những dấu hiệu thường gặp đối với các thí sinh có hiện tượng tâm lý bất ổn, lo âu trước khi bước vào kỳ thi. Từ đó, họ đưa ra những giải pháp cơ bản để ổn định được tinh thần, bình tĩnh, tự tin bước vào kỳ thi. Ngoài ra, là những câu chuyện thực tế từ chia sẻ của các đại sứ khi xem thường sức khỏe mùa thi; cách thiết kế chế độ dinh dưỡng phù hợp để có sức khỏe tốt. Bên cạnh đó, các chuyên gia cũng có những lưu ý với học sinh về chế độ học tập và vui chơi hợp lý, cách để vượt qua sức ỳ bản thân và tạo động lực trong học tập, cách để luôn giữ phong độ và tập trung cao độ nhất trong giai đoạn ôn thi nước rút.

Theo PGS Trần Thành Nam, đại học hay bất cứ một hình thức đào tạo nào không quyết định thành công của bạn trong tương lai. Điều quan trọng là chính con người bạn, hãy tin vào bản thân mình sẽ làm được và quyết định tương lai của chính mình.

“Kỳ thi tốt nghiệp THPT nói riêng hay các kỳ thi trước mắt nói chung đều là những bước đệm, những thử thách ban đầu để bạn chứng minh bản thân của mình mà thôi. Trên đường đời còn có nhiều thử thách khó khăn hơn bạn sẽ gặp phải. Hãy tin vào chính mình”, PGS Trần Thành Nam nhấn các sĩ tử.

Còn Hoa hậu Lương Thùy Linh và “Siêu trí tuệ” Hà Việt Hoàng cùng nhau chia sẻ những kinh nghiệm trước mỗi kỳ thi giúp các bạn ổn định tâm lý. Đó là những câu chuyện về các quan tâm của bố mẹ, thầy cô, đặc biệt là bạn bè trước kỳ thi. Qua đó cho thấy ngoài bản thân, những người đồng hành như bố mẹ, thầy cô, bạn bè cũng có vị trí quan trọng, quyết định một phần kết quả của kỳ thi tốt nghiệp THPT.

Trước đó, Talkshow “Tâm lý vững vàng - Dễ dàng vượt khó” dành cho học sinh chuẩn bị thi vào 10, do T.Ư Hội SVVN phối

hợp với Trường Cao đẳng FPT Polytechnic tổ chức. Theo đó, Trường Cao đẳng FPT Polytechnic là trường đào tạo trong lòng doanh nghiệp với đa ngành nghề, đa lĩnh vực. FPT Polytechnic ra đời với mong muốn đem đến cho người học những giá trị đào tạo thực tế đúng với triết lý “Thực học - Thực nghiệp”. Với chương trình đào tạo thực tế, hoạt động ngoại khoá sôi động, hợp tác với hơn 2.000 doanh nghiệp, 97,7% sinh viên FPT Polytechnic có việc làm sau khi tốt nghiệp. Năm 2024, FPT Polytechnic triển khai Thấp sáng tương lai trị giá 80 tỷ đồng, dành tặng hàng nghìn suất học bổng từ 10 - 70% học phí, giúp các bạn trẻ tiếp cận với chương trình đào tạo chất lượng, sẵn sàng lập nghiệp. Truyền cảm hứng cho học sinh chuẩn bị thi vào lớp 10, ông Hoàng Nam Tiến, Phó Chủ tịch Hội đồng trường, Trường Đại học FPT chia sẻ, trước kỳ thi, các bạn cần xác lập trạng thái tâm lý với 3 từ khoá: bình tĩnh, tự tin và không cay cú khi làm bài thi. Ông cho rằng, các bạn trẻ hãy biến mọi kỳ thi như một thử thách nhỏ trong cuộc đời mình.

Theo ông Hoàng Nam Tiến, ở kỳ thi vào 10, các bạn ở tuổi 15 rất khó nói chuyện, chia sẻ với bố mẹ nhưng lại dễ chia sẻ ở những môi trường khác, ví dụ như mạng xã hội, các hội nhóm chat... Vì thế, bố mẹ cần tâm lý làm bạn với con, động viên tinh thần, chia sẻ với các em. Đặc biệt phụ huynh đừng quá đặt kỳ vọng vào con cái mà hãy động viên, tạo môi trường thoải mái để các bạn thí sinh có thể an tâm ôn tập với nỗ lực của chính bản thân các bạn.

Với phương châm “Học nhanh - Làm sớm”, sau 3 năm sinh viên phổ thông cao đẳng - FPT Polytechnic tốt nghiệp cao đẳng từ tuổi 18, tự tin gia nhập thị trường lao động và có thêm nhiều cơ hội học tập như: Tham gia kì thi tốt nghiệp THPT để lấy điểm xét tuyển sinh đại học ngay khi có bằng trung cấp hoặc lọt top 40% được xét tuyển thẳng vào Trường Đại học FPT ngay khi tốt nghiệp trình độ cao đẳng cũng như các cơ hội học chuyên tiếp, liên thông lên các bậc học cao hơn. UYÊN NA

Giữa hàng ngàn hồ sơ, các trường đại học đặt giá trên thế giới không tìm người giỏi nhất mà tìm mảnh ghép có màu sắc phù hợp nhất...

Khi kỹ năng trở thành bản lĩnh

Nhận định trên được TS Nguyễn Chí Hiếu, Giám đốc Học thuật Olympia, CEO của tổ chức giáo dục IEG Global chia sẻ tại Hội thảo giáo dục về chinh phục đại học hàng đầu của trường Olympia tổ chức mới đây.

Theo TS Hiếu, có nhiều học sinh xuất sắc với điểm số cao, thành tích tốt nhưng vẫn chưa chinh phục được các trường đại học hàng đầu. Trong khi đó, nhiều học sinh điểm chưa cao, cũng như thiếu thành tích học tập lại giành được những suất học bổng và hỗ trợ tài chính tốt. TS Hiếu cho rằng, hiện nay, rất nhiều gia đình có xu hướng “gò” học sinh vào việc học và thi. Điều này vô tình tạo cho các em không ít áp lực. Trong khi đó, học sinh không chỉ cần nền tảng học thuật tốt mà còn cần phát triển các kỹ năng mềm và trải nghiệm sống. Việc có những trải nghiệm đa dạng, phong phú sẽ giúp các em được mở rộng thế giới quan.

Do đó theo TS Hiếu, trong giai đoạn THCS đến đầu cấp THPT, cha mẹ nên để học sinh được thỏa sức với nhiều sở thích khác nhau thay vì bó buộc trong một con đường đi chật. Rất hiếm học sinh nào chỉ theo đuổi một đam mê bền bỉ trong suốt chặng đường dài. Các em cần trải nghiệm đủ nhiều, có những “cú xoay” trước khi tìm ra thứ bản thân yêu thích nhất. Đến giai đoạn lớp 11, 12 chính là thời gian để học sinh hệ thống lại, tự lựa chọn xem trải nghiệm nào bản thân thấy thích thú và sẵn sàng muốn gắn bó trong 4 năm đại học.

Theo TS Hiếu, có những học sinh theo khối xã hội, sau đó lại quyết định gắn bó với lĩnh vực công nghệ thông tin. Sự thay đổi đó vì các em được tiếp xúc rộng với các ngành nghề, cơ hội, từ đó đưa ra sự lựa chọn phù hợp và tốt hơn. Hơn nữa, việc có nhiều trải nghiệm cũng sẽ giúp ứng viên có màu sắc và “chất” riêng, không trùng lặp với bất kỳ ứng viên nào. Hàng năm vẫn có nhiều học sinh Việt Nam đổ vào các trường đại học hàng đầu thế giới với những câu chuyện riêng về sự độc đáo của bản thân, nhưng không phải ai cũng có xuất phát điểm hoàn hảo. Đôi khi, việc thể hiện bạn là ai, trải nghiệm sống của bạn thế nào, cách

ĐỘC ĐÁO Ứng tuyển du học

● Em Nguyễn Hồng An vừa trúng tuyển 13 trường đại học uy tín tại Mỹ. (Ảnh: BTC)

nghĩ của bạn ra sao, có phù hợp với trường không mới là điều hội đồng tuyển sinh quan tâm.

TS Hiếu kể câu chuyện, hai năm trước, ông từng biết một học sinh học hệ không chuyên của một trường THPT chuyên tại TPHCM. Hồ sơ của nam sinh này không có điểm SAT, đạt IELTS 7.0. Thành tích cao nhất của em là một giải thi võ thuật cấp quận. Tuy nhiên trong bài luận, em viết về việc mình lớn lên ở xứ đạo, suốt 10 năm qua vẫn kiên trì với công việc đi thấp nển trong nhà thờ mỗi lần Cha xứ làm lễ. Mỗi khi thấp nển, em lại suy nghĩ về các câu Cha đọc và mối liên hệ với cuộc sống thường ngày như về tôn giáo, bản dạng giới, việc học hành...

Nhờ thể hiện chất riêng và những trải nghiệm của bản thân, nam sinh vẫn chinh phục được đại học top đầu Mỹ. Vì thế, theo TS Hiếu, có thể nhìn nhận các yếu tố xuất sắc trong bộ hồ sơ là điều kiện cần, nhưng không phải là điều quan trọng duy nhất giúp học sinh chinh phục đại học top đầu. Thực tế, các trường không tìm kiếm những học sinh chuyên cày luyện thi, lấy điểm số mà cần phải có kỹ năng học tập, bao gồm: Kỹ năng nghiên cứu tài liệu, kỹ năng đọc chuyên sâu, kỹ năng lập luận, viết sáng tạo, tư duy phản biện... Đây là những kỹ năng quan trọng giúp ích cho việc học tập và nghiên cứu chuyên sâu ở bậc đại học.

Bên cạnh kỹ năng học tập, ứng viên cũng cần có bộ kỹ năng mềm như: Kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng giải quyết vấn đề thực tế, kỹ năng quản lý dự án, kỹ năng thuyết trình... Nếu suốt thời phổ thông, học sinh chỉ quanh quẩn việc học và luyện thi thì sẽ thiếu hụt những kỹ năng này.

Ngoài ra, các em cũng cần có

những trải nghiệm thực tế để làm giàu thêm vốn sống, mở rộng thế giới quan, từ đó chất lọc và định hướng bản thân đi theo con đường phù hợp trong tương lai. Những trải nghiệm này cũng không nên gói gọn trong các hoạt động ngoại khóa tại trường học.

Nhờ những kỹ năng đó, học sinh sẽ hình thành được sự bản lĩnh, bền bỉ trong tính cách, có khả năng thích nghi với môi trường mới và không ngần ngại đón nhận thử thách. Những điều này không chỉ giúp các em thích nghi với môi trường đại học mà còn có thể tự đi trên đôi chân của mình một cách độc lập dù ở bất kỳ đâu. Đây là những yếu tố các trường đại học hàng đầu luôn tìm kiếm ở ứng viên...

Không chỉ là hồ sơ đẹp

TS Nguyễn Chí Hiếu, cựu sinh viên Đại học Oxford và Stanford cho rằng, nhiều học sinh cần cảm ơn quá trình nộp đơn vào đại học khi không có vòng phỏng vấn, mới có thể “lọt” vào trường đại học. Bởi “có những thứ trên giấy tờ nhìn qua sẽ thấy rất đẹp, nhưng khi bước vào phỏng vấn thì chưa chắc đã đẹp và ngược lại”.

Trong tương lai, khi sinh viên ra trường và tìm kiếm việc làm, các nhà tuyển dụng sẽ không thực sự quan tâm trên hồ sơ của bạn có gì, bởi hồ sơ chỉ là yếu tố dẫn bạn đến vòng phỏng vấn. Việc bạn là ai, trải nghiệm sống của bạn thế nào, cách nghĩ của bạn về cuộc sống khi trả lời phỏng vấn mới là điều nhà tuyển dụng quan tâm. “Suy cho cùng, các trường đại học và cả nhiều nhà phỏng vấn sau này - muốn nhận là bản sắc con người mỗi bạn, chứ không chỉ là một bộ hồ sơ chuẩn chỉnh nhưng thiếu bản sắc!”. “Nghĩ đến bản sắc, tính

● TS Nguyễn Chí Hiếu chia sẻ tại Hội thảo. (Ảnh: BTC)

cách và bản lĩnh của các em - nó quan trọng hơn cái tên của trường đại học mà các em muốn theo đuổi!” - TS Hiếu nhấn mạnh...

Khi tỷ lệ chọi vào các trường top ngày càng cao, rất nhiều bí kíp được đưa ra về việc làm thế nào để trở thành ứng viên nổi bật hay tạo nên bộ hồ sơ xuất sắc. Những ngôn từ hoàn hảo ấy có thể đã làm nản lòng không ít các bậc phụ huynh và học sinh vì chặng đường gian nan, tương chừng ngoài tầm với.

Thế nhưng, hàng năm vẫn có nhiều học sinh Việt Nam đỗ các trường đại học hàng đầu thế giới với những câu chuyện riêng về sự độc đáo của bản thân, dấu không phải ai cũng có xuất phát điểm hoàn hảo. Em Nguyễn Hồng An, học sinh trường Olympia vừa trúng tuyển 13 trường đại học uy tín tại Mỹ, với học bổng cao nhất hơn 4,8 tỷ đồng. Nuôi ước mơ du học Mỹ từ bé nhưng Hồng An từng bị chê và xem chuyện không tưởng với học lực tiếng Anh không đạt yêu cầu. Tuy nhiên, với ước mơ cháy bỏng, sự nỗ lực học hỏi và hỗ trợ từ thầy cô, những anh chị đi trước đã giúp nữ sinh tiến bộ từng ngày và chạm tay đến giấc mơ du học Mỹ với thành tích ngoài mong đợi. “Tự thấy bản thân về học thuật của mình chưa nổi trội khi so sánh với các bạn, nên em trau dồi thể mạnh về hoạt động ngoại khóa, thông qua những trải nghiệm của bản thân để tạo ấn tượng với hội đồng tuyển sinh”, Hồng An chia sẻ.

Theo Hồng An, không nhất thiết phải là học sinh xuất sắc theo định nghĩa thông thường của trường lớp thì mới có thể chinh phục được các trường đại học hàng đầu. Điều An rút ra được là các trường đại học ở Mỹ không tìm học sinh giỏi nhất mà tìm

mảnh ghép có màu sắc phù hợp nhất. Việc xây dựng hồ sơ có bản sắc cá nhân là điều cực kỳ quan trọng khi ứng tuyển vào các trường đại học top đầu.

TS Nguyễn Chí Hiếu cũng cho rằng, thành tích học tập tốt là xuất phát điểm quan trọng cho lộ trình chinh phục các trường đại học hàng đầu, song đây không phải là yếu tố quan trọng duy nhất. Giữa hàng ngàn hồ sơ, các trường đại học đặt giá trên thế giới luôn tìm kiếm những ứng viên xuất sắc không chỉ ở lĩnh vực học thuật mà còn ở thể hiện được những giá trị mang đậm dấu ấn cá nhân và có khả năng đóng góp cho cộng đồng. Xuất sắc không phải ở điểm số, xuất sắc nằm ở bản lĩnh con người, thứ giúp học sinh có thể tự lập đi trên con đường của chính mình khi không có cha mẹ và người thân ở bên.

Chia sẻ bí kíp giành được thư trúng tuyển và các suất hỗ trợ tài chính cao từ các trường đại học uy tín trên thế giới, em Nguyễn Tú Nhi, trúng tuyển 5 trường đại học hàng đầu tại Úc, Singapore nói: “Bộ hồ sơ của em cho thấy, chúng ta cần được thử cái mới, đừng bó buộc vào vì mình học ngành nào thì bộ hồ sơ chỉ thể hiện ở ngành đó. Em không giỏi về vật lý, hóa học nhưng em đã thực tập về hai ngành này. Sau cơ hội đấy thì em thấy không có việc gì mà mình không thể làm được. Nó không khó như mình nghĩ. Chẳng qua là mình chưa thử thôi. Chứ thử thì mình sẽ làm được”, Nhi chia sẻ.

Em Nguyễn Đức Minh Sơn, trúng tuyển Trường Purdue University, Fordham University, Michigan State University, University of Florida, University of Southern California,... cho rằng, để nộp hồ sơ vào một trường đại học hàng đầu, việc quan trọng nhất là biết mình thích gì. Khi nộp hồ sơ vào đại học hàng đầu bạn nên có tâm thế thoải mái nhất và biết bản thân mình đang ở đâu...

Và ở góc độ thực tế, một vị chuyên gia giáo dục bày tỏ, “điều mình lo ngại hơn là có nhiều bạn đổ vào đại học hàng đầu nhưng không thực sự xuất sắc. Điều này là thực tế khi các công ty tư vấn ngày càng chuyên nghiệp. Hồ sơ, bài luận của học sinh được các “chuyên gia” xây dựng, hỗ trợ đến mức “hoàn hảo”. Thậm chí có những bạn nhờ mình viết thư giới thiệu còn bảo bên tư vấn đề nghị được xem và chỉnh sửa thư của thầy cho thống nhất. Với đẳng cấp của các “pháp sư” hồ sơ, bậc thầy viết luận hiện nay thì tiếc là các viên ngọc thô ngày càng thưa thớt”...

NGUYỄN MỸ

Pháp luật
VIỆT NAM

● Tổng Biên tập:
TS VŨ HOÀI NAM

● Phó Tổng Biên tập:
HÀ ANH BÌNH
TRẦN NGỌC HÀ
VŨ HỒNG THÚY

● Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29

Nguyễn Chí Thanh,
phường Ngọc Khánh,
quận Ba Đình, Hà Nội.
*ĐT: (024) 37245180

* Fax: (024) 37245178

* Email: baoplvn2014@gmail.com.

● **GPXB** số 86/GP-BTTTT

ngày 06/03/2014 do Bộ TTTT cấp.

● **Giấy phép sửa đổi, bổ sung**

số 290/GP-BTTTT ngày 22/9/2014

do Bộ TTTT cấp

● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**

● In tại Cty TNHH MTV In báo

Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Văn phòng đại diện tại TP Hồ Chí Minh (thuộc vùng Đông Nam Bộ):**

200C Võ Văn Tần, phường 5, quận 3, TP Hồ Chí Minh.

*ĐT: 0903941211 * Email: phuonghoa@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Lào Cai (thuộc vùng Trung du**

và miền núi phía Bắc):

581 Hoàng Liên, phường Kim Tân, TP Lào Cai, tỉnh Lào Cai.

*ĐT: 0914433388 * Email: dieuphamplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Hải Phòng (thuộc vùng Đồng bằng**

sông Hồng):

10A Hồ Sen, quận Lê Chân, TP Hải Phòng.

*ĐT: 0973465555 * Email: vanphongplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Đà Nẵng (thuộc vùng Bắc Trung Bộ**

và duyên hải miền Trung):

159 Hồ Tùng Mậu, phường Hòa Minh, quận Liên Chiểu, TP Đà Nẵng.

*ĐT: 0903029099 * Email: quangtam07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Gia Lai (thuộc vùng Tây Nguyên):**

92 Hoàng Văn Thụ, Pleiku, Gia Lai.

*ĐT: 0914876019 * Email: longbc07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Cần Thơ (thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long):**

109 Trần Văn Hoài, phường Xuân Khánh, quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ.

*ĐT: 0913601551 * Email: tranphongtranplvn@gmail.com

Liên hệ thông tin - quảng cáo:

Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÃ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 7.300Đ

(BẢY NGHÌN BA TRĂM ĐỒNG)